

KANDIDATI ZA ČESTITKE!

Novo pri Založbi GOGA:

Vlado Kreslin

VRISKANJE IN JOK

Med obema

*Medtem ko moj sin do moža
se prebije
in oče postane
otrok,
do kdaj še na varnem bom
in med obema;
je večnost ta pesem,
al' vnuk?*

u v o d n i k

Parkovo predvolilno soočenje

Uroš Lubej

Skupaj z Janezom Lamovškom sva se v tednu od 22. do 31. oktobra lotila ambiciozne naloge, morda neprimerljive s čimer koli, kar je bilo narejeno v slovenskem lokalnem tisku. Opravila sva namreč dvajset intervjujev z vsemi kandidati za župane in s predstavniki list kandidatov za občinski svet v mestni občini Novo mesto. Pri tem je nastalo toliko gradiva, da bi lahko z njim zapolnila lep del revije, ki jo držite v rokah. Seveda je bilo potrebno zadevo spraviti na štiri časopisne strani, da bodo tudi ostali Parkovi novinarji dobili svoj redni mesečni dohodek. Marsikaj, kar so povedali najini sogovorniki, sva morala izpustiti. Prav tako ni ostalo prav nič prostora, da bi tudi midva podala kakšen komentar, ki sva si ga vsak zase gotovo izdelala. Na koncu si ga pravzaprav tudi nisva želela izreči. Politikom, ki bodo izvoljeni, pač ostane, da vsaka štiri leta izdajo račun za to, kar so storili v minulem obdobju. Upamo, da kljub vsemu, kar smo črtali, ohranjamo bistvo, ter da bodo naše bralke in bralci dobili celovito informacijo o tem, kaj ponujajo kandidati. Ali bolje, kaj pravijo, da ponujajo, saj politika nikoli ne izreče in ne more izreči tistega, kar potem tudi izpelje ali hoče izpeljati.

Pri tem seveda ni odveč pojasniti, da gre za novinarski projekt, ki je bil neodvisen od tega, da je revija vsem strankam ponudila tudi svoj oglasni prostor. Pogovor z nami je bil ponujen vsem kandidatnim listam, vsem kandidatom za župane. In razen ene stranke so vsi na ta pogovor tudi prišli in nam in našim bralkam in bralcem na ta način izrazili zaupanje.

Vprašani nismo povedali vnaprej, prav tako ni bilo avtorizacije intervjujev. Vsekakor sva bila presenečena nad dokaj visoko predvolilno kulturo, vsaj v teh najinih pogovorih. Seveda so opozicijske liste, pa tudi nove stranke, ki se pojavljajo, povedale nekaj ostrih besed na sedanjo oblast in upravo. Toda prav nihče od sogovornikov ni uporabil kakšnega nizkega udarca, čeprav je seveda kakšna politikantska neresnica bila izrečena, še posebej, ker neposredne možnosti repliciranja ni bilo.

Kaj ob vsem skupaj reči, če na tem mestu seveda ne znamo, ne moremo in ne želimo sugerirati bralcu, kako naj voli in ali naj sploh voli? Seveda se ni moč strinjati s trditvijo, da je vse kar isto, ali pa da programi niso važni, ampak zgolj ljudje. Programi so si vsekakor podobni, toda prav gotovo v različnih poudarkih. Skorajda vsi menijo, da je potrebno končno urediti promet v mestu, tako avtobusni potniški promet, kot tudi mirujoči promet - parkiranje. To je tudi najpogostejši očitke sedanji mestni upravi. Toda že to je za nekatere ekonomska, za druge bolj ekološka, za tretje spet socialna zadeva. Nekakšen skupni cilj je tudi ustanovitev univerze in oživitve mestnega jedra. Prav tako se je veliko govorilo o tem, da razvoj mesta in primestnih krajev ni usklajen in da je velika naloga, ki je pred nami, regionalizacija. Prav gotovo tudi ni vse v redu z delovanjem Kulturnega centra Janeza Trdine, za katerega velika večina meni, da pač ne opravlja svojega vzvišenega poslanstva. Pri tem lep del sogovornikov za to krivi kar upravo KČGa, manjši del pa kritizira splošni odnos občine do kulture.

Zdi pa se, da so prav programi na področju kulture najšibkejša točka vseh list in kandidatov. Kar je dokaj nenavadno, saj nekatere ankete kažejo, da je prav kultura tista, kar ljudi poleg cest in prometa na lokalnih ravneh najbolj zanima. Obstaja sicer konsenz vsaj večjih strank in list, da mora Novo mesto dobiti gledališče, toda kultura pač ni samo gledališče, ampak marsikaj drugega. Predvsem pa je kultura tisto, kar se dogaja, in ne tisto, kar si nekdo želi. Na primer knjižna produkcija, literarne prireditve in podobno. Ni nas bilo strah vprašati političnih strank in neodvisnih list, ali menijo, da ima naša edina živeča založba primerno podporo mestne uprave ali pač ne. Odgovora v času visokoletečih obljub seveda ni bilo težko uganiti, toda novinarji smo tisti, ki lahko oblast vsak trenutek vprašamo, kako je kaj s to ali ono obljubo, medtem ko lahko običajni volilec z oblastjo obračunava zgolj vsaka štiri leta. Prav tako smo nekaterim isto vprašanje postavili glede edine resne organizacije mladih v Novem mestu. Pri tem sem, četudi je bilo vprašanje nedolžno, kot novinar prvič v svoji karieri začutil, kaj to pomeni konflikt interesov, saj je taista organizacija pač ustanovitelj te revije in tega se mora ob branju pogovorov zavedati tudi bralec.

Še bolj mora biti volilec previden, ko spremlja lokalno televizijo, ki seveda nima statusa javnega zavoda in mora početi tisto, za kar pač misli, da ji zagotavlja preživetje. Namreč prodajati tudi svoj programski (in ne le oglaševalski) čas strankam in politikom. Toda televizija je v večinski lasti občine, ki bi vendarle morala zagotoviti, da so vsi kandidati in liste na tako množičnem mediju kot je lokalna televizija predstavljeni bolj enakopravno. Zakaj si denimo polurni plačani termin, ki ga gledalec ne more prepoznati kot takega, zasluži samo županski kandidat velikih strank, ne pa tudi kandidatka ene od marginaliziranih skupin? Najbrž bi bilo tistih 2,5 milijona, ki jih je sedanji župan porabil za to, da tik pred volitvami pohvali svoj štiriletni mandat, za zagotovitev take enakopravnosti dovolj.

Morda pa je to že druga zgodba.

II 895
D2007/2497

park

Študentje in dijaki - naročniki Parka, pozor!

Prosimo vas, da nam pošljete potrdila o vpisu, v kolikor to še niste storili, ker bomo v kratkem pošiljali položnice za plačilo naročnine. Dijakom in študentom namreč omogočamo 20% popust!

k a z a l o

M E S T O	
Andreja Kopač: Kultura ven iz KC - ja!	4
Sto besed na mesec	5
Barica Smole: Intelektualci in politika	6-7
Tomaž Levičar: Od besed k dejanjem	8
Petra Ostanek: Osnovno pokopališče D r s k a	9
Tina Ban: Vrnite mestu jedro!	
Intervju: Rade Šerbedžija	
Gregor Macedoni: Bo Knjigarna umrla	
Damir Skenderović: Turek v glavi	
F O T O P U B	10
LOKALNE VOLITVE 2002	11-14
Janez Lamovšek, Uroš Lubej: Pogovori s kandidati	
M L A D I	
Maja Novak: Kako zablesteti na pogovoru	16
Katja Plut: Tvoje	17
Špela Koršič: Božje	
č u s t v o	
Anja Angeli: Misli, zavite v dim	
Matjaž Brulc: Zajtrk v času globalizacije	
K U L T U M	18
Simon Bizjak: O koruzi in kinematografih	19
Samir Sarajlić: 20. rojstni dan	
R e c e n z i j e	
Kulturni napovednik za november	
p a r k e X t r e m e	20
STRIP: Dr. Novšek in Mr. K:	21
E n o t a P o t l a č	
POTLAČ, LOKALNO TROBILO	22

park:kolofon

regionalni mesečnik
številka 2, letnik 6
6. november 2002

ISSN 1408-7189

Naslov uredništva: Park
Prešernov trg 8
8000 Novo mesto

e-mail: park@park-on.net
web: www.park-on.net

Telefon: 07 393 08 12

Trženje, naročila, distribucija:
Marjeta Kocjan
gsm: 031 854 421, tel: 07 393 08 12,
marjeta.kocjan@park-on.net

odgovorni urednik: Uroš Lubej
urednik fotografije: Boštjan Pucej

uredništvo: Tina Ban, Marijan Dovič, Iztok Kovačič,
Petra Ostanek, Damir Skenderović,
Damijan Šinigoj

oblikovanje in prelom: Igor Ajdišek
naslovnica: Iztok Kovačič
ilustracije: Iztok Kovačič
lektorica: Nina Štampohar

filmi: Špes Grafika
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni

SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2003). Prekinitev naročila je možna s pisnim preklicem in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2003). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

Vsebinske zadeve v zvezi s kulturo v KC-ju so nedorečene. Obstaja neusklajeno delovanje in pomanjkanje strategije. Z bolj modro politiko in manjšimi gradbenimi popravki bi lahko v KC delovali vsi zainteresirani. V nasprotju s kulturno dejavnostjo v prihodnje ne bo težav z gradnjo komercialnih objektov, kar dokazuje stanje duha v Novem mestu.

Prihodnost Kulturnega centra Janeza Trdine

Občinska strategija: Kulturo ven iz KC - ja!

Andreja Kopač

Kot ste sami verjetno že opazili, bo nasproti novomeške avtobusne postaje zraslo nekaj velikega. Športno-rekreacijski kompleks Portoval z očitnim komercialnim pridihom. Občina si očitno zelo prizadeva, da bi Portoval znova zaživel kot športni center, kar je tudi prav. Načrt o dolgoročni ureditvi Portovala pa predvideva tudi trgovsko-zabavišni center, ki naj bi vseboval kar šest kinodvoran, cyber bar, informacijski center, disko klub, supermarket, športno trgovino ter poslovno in parkirno hišo. Vse drugo je še OK, ampak šest kinodvoran?? Kje pa imamo toliko ljudi?? Pa saj imamo že dve kinodvorani, ki pa sta z izjemo vikendov bolj ali manj že zdaj prazni. Kaj utegne to pomeniti za Dom kulture in Kulturni center Janeza Trdine in kaj utegne to pomeniti na področju novomeške kulture, ki čedalje bolj hira pod težo kapitala? Ta se nekako najde za vsako traparijo, le za kulturo ga je vedno manj ...

Pa pogledimo, kakšen je kino napovednik v Novem mestu. Ker sta tako Kulturni center Janeza Trdine (KC) kot tudi Dom kulture, ki spada pod njegovo upravo, v lasti občine, jima je izvajanje kina naloženo kot javna naloga. Direktorica KČga Mira Maljuna priznava, da obisk kino predstav izjemno zadovoljiv. O številkah ni hotela govoriti. "Kot vem, čez teden tudi Koloseju ne gre, zato so morali svoje dvorane usposobiti za dodatne dejavnosti." Obisk kinodvoran naj bi se povsod v Sloveniji od leta 1987 prepolovil. Ni še jasno, ali bo kino v Kulturnem centru in Domu kulture ostal, ali pa se bo celoti preselil na novi multipleks. Tega ne ve niti gospa Maljuna: "Kaj bo z našo kino dejavnostjo, ne vem, kakor tudi ne vem, ali bo občina podpirala nove kinodvorane." Kulturnemu centru se ne zdi primerno, da se kino seli iz mestnega jedra, pa tudi vprašanje izvajanja javne funkcije in kadrovanja za zdaj ostaja še nerešeno. Če se bo izkazalo, da bo kino v centru mesta ostal, se bo KC prihajajoči konkurenci pač moral prilagoditi. Staša Vovk iz Zveze kulturnih društev meni: "Ni nujno, da je to za Kulturni center slabo, saj bi lahko to odprlo prostor umetniškim filmom evropske produkcije, ki pa po gledanosti komercialnim filmom verjetno ne bodo mogli konkurirati." "Občina," pravi gospa Vovk, "se ob tem zaveda, da bi morala takšen kinotečni spored sofinancirati." Pa ga bo res? Ideja o kinotečni produkciji za zdaj ostaja - samo ideja. Dejstvo je, da je trenutno stanje v zvezi s kinom precej nedorečeno.

Tudi zato, ker se komercialnemu kinu v obeh kulturnih ustanovah obetajo slabi časi, je treba denar iskati na druge načine. KC Janeza Trdine zato vse bolj opušča svojo prvenstveno kulturno funkcijo. Njegov program zajema gledališki, otroški in koncertni abonma, od katerih ima vsak okoli šest predstav na sezono. In to je to. Z novomeškim javnim skladom za kulturne dejavnosti je KC Janeza Trdine v minulem letu sodeloval le pri dveh kulturnih dogodkih (Novoletni park, plesna predstava Občutno občasno). Ponavadi se srečujejo zgolj kot partnerji prek nekoga tretjega (SNIFF). Medtem ima Kulturni center druge cilje, ki zadevajo rastočo izobraževalno in kongresno dejavnost, ki se ju da tržiti. Trženje KČga pa močno spodbuja tudi njegov lastnik, to je občina. Stvar ne bi bila sporna, če ne bi bilo na ta račun ogroženo

delovanje kulturnikov v hiši. Tako Zavod za šolstvo kot Razvojno-izobraževalni center imata za prostore KC velike ambicije.

Če utegne te prostore KC prodati, se bo moral izseliti tudi sedež Javnega sklada za kulturne dejavnosti. Ker je jasno, da so uporabniki prostorov eden drugemu v napoto, bo dolgoročno gotovo eden moral ven. Občina kot ustanoviteljica se bo morala čimprej zjasniti, kakšen center želi imeti. Očitno bodo stvar dorekle skorajšnje volitve. Vsi, ki ne odločajo, pa si lahko le skuhamo kavo in čakajo, kaj bo ...

Problematika prostorov pa najbolj bremeni kulturna društva, ki delujejo v Kulturnem centru. Poleg večnega problema financiranja prihajajo v ospredje predvsem problemi tehnične narave. Paradoks je v tem, da

bodo tam imela prostore vsa tista nekulturna društva, ki imajo sedež na novomeški upravni enoti. Občina se bo pač selila. Najraje brez nepotrebnih društev. Kaže, da se bo nekaj prostora vendarle našlo tudi za kulturo. Tja naj bi se po novem letu selili lutkarji. Kulturno ima stavba namreč simboličen pomen, ker je bil tam prvokrat uprizorjen Linhartov Matiček. Največji problem je preselitev največjih in tudi najbolj kakovostnih društev - pihalcev in Kresa. Za njih namreč nihče ne najde primerne prostora za delovanje.

Naprej se postavlja vprašanje, zakaj pa se kulturne dejavnosti društev ne selijo v Dom kulture? Ne pride v poštev, ker bi ti v boju s prihajajočo konkurenco morali pokriti stroške in dvigniti cene. V dvoranah zgoraj trenutno deluje mestna godba, dva zbora in oktet. Za kaj več očitno ni ne volje ne denarja, kino dvorana pa je predraga. S selitvijo kina v Portoval pa bi tam lahko zaživel samostojno gledališče. To je dolgoletna želja številnih občanov, prav tako naj bi bilo gledališče opredeljeno v regijskem razvojnem program do leta 2006. Občina se je namreč obvezala, da bo ta projekt gledališča podprla v okviru Kulturnega centra, in naj bi bil širšega, regijskega pomena. Vendar je ta obveza zelo ohlapna. Ustanovitev polprofesionalnega gledališča v Novem mestu je dolgotrajen in drag proces, ki se utegne zavleči. To za sabo povleče vprašanje kadrovske politike - kaj bo z zaposlenimi v Domu kulture in KČgu? O tem nihče zaenkrat nič ne ve.

hodijo društva svojo občino prositi za denar, da bi pridobila sredstva za pokritje stroškov velike dvorane KC, ki je tako ali tako v lasti občine. Če v dvorani nastopajo drugi javni zavodi, ustanovljeni od občine (šole), pa se vmes izgublja tudi nepotrebnih davek, ki pripada državi. Pri društvih, kjer gre za manjše zneske, pa to pomeni, da se hodi z levo roko v desni žep. Denar se obrača brez potrebe. Ker je ustanovitelj KC občina, bi bilo smiselno, da društvom zaračunava le dejanske stroške. Pripombe na ta račun so padale že pred leti, a zadeva še vedno stoji, dejavnost društev pa je vse bolj ogrožena. V okviru KC delujejo mnoga glasbena, pevška in plesna društva (Kres, Pan, Terpsihora, pihalni orkester, ženski pevski zbor Jasmin, upokojenski pevski zbor, oktet Adoramus, Taus teater ...), prostori pa niso zvočno izolirani. Če na primer kdo dela spodaj v dvorani, je kakšno predavanje v avli nemogoče, ker se vse sliši. Staša Vovk, ki na ta problem opozarja že več let, še vedno računa na dogovor s občino glede zvočne izolacije. Naslednji problem je vhod v dvorano in uporaba sanitarij, saj je prostore, namenjene temu, od občine odkupil RIC, prehod pa namerava v kratkem zazidati. Če bo dogovor s občino dosežen, naj bi veljal vsaj toliko časa, dokler ne bosta obnovljena Narodni dom in bivša trovina Hobi, kamor namerava občina premestiti kulturna društva iz novomeškega hrama kulture. V Narodnem domu bosta začasno obnovljena dva prostora v pritličju, ki naj bi bila primerna za vaje srednje velikih društev. Ožvitev teh prostorov je stekla na pobudo Društva Novo mesto, ki tudi samo nima prostorov za svoje delovanje. Denar pa se nabira počasi in po kapljicah... Stavba Hobi na Rozmanovi cesti pa ima drugačno zgodbo. Njen odkup, ki je občino stal 80 milijonov tolarjev, je bil v proračunu opredeljen za delovanje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. V praksi pa se je kmalu za tem izkazalo, da

FOTO: BOŠTAN PIVELI

Kronisti:
Tina Ban, Boris Blaić, Uroš Lubej

Išče se predstavnik Dolenjske v državnem svetu

Svetniki MO Novo mesto so za kandidata za predstavnika dolenjske regije (področje občin, ki so nastale po razpadu stare

FOTO: TOMAZ GRON

novomeške občine, in občina Trebnje) v državnem svetu izvolili kandidata LDS, sicer podžupana in novega predsednika uprave Zavarovalnice Tilja mag. Adolfa Župana. Če je bilo iz predvolilne koalicije LDS - SLS moč sklepati, da bodo novomeški svetniki za to mesto predlagali dosedanjega predsednika državnega sveta člana SLS Toneta Hrovata, pa kot kaže tak dogovor vendarle ni bil sklenjen. Še več, za Hrovata niso glasovali niti vsi člani njegove stranke. Navkljub temu pa Hrovata ostaja kandidat za državnega svetnika, saj je dobil podporo občin Šentjernej in Škocjan. Poleg njiju bo iz Novega mesta za državnega svetnika kandidiral tudi dr. Vid Meršol (SDS). Elektorji, ki izbirajo med kandidati za državni svet, bodo o prihodnjem državnem svetniku glasovali 27. novembra, vendar tam ne bo predstavnikov občine Trebnje, saj je trebanjski župan še pred izvolitvijo kandidatov in elektorjev protestno zaključil sejo občinskega sveta, tako da bo dolenjskega predstavnika volilo ne 19 ampak le 15 elektorjev. V SLS so optimistični, saj je med elektorji 6 članov njihove stranke.

Župan pohvalil svoje delo in porabil 2,5 milijona sit

Vsa gospodinjstva v mestni občini so konec oktobra prejela Županovo poročilo 1998 - 2002. Na tiskovni konferenci je dr. Starc ob predstavitvi tiskovine najprej omenil težko dediščino, ki jo je prejel od prejšnje oblasti: dolgove, nenapredujoče investicije, nenamensko porabo denarja, neurejene prostorske planske dokumente, nesprejeto premoženjsko bilanco s sosednjimi občinami, slabo koordinacijo in slabe odnose znotraj uprave. Občina je bila po besedah župana pripeljana na rob bankrota. Omenil je, da je popravljanje tega stanja trajalo skozi vsa štiri leta, potem pa v desetih točkah prikazal uspehe svojega mandata. Na novinarsko vprašanje, ali ne gre za predvolilno kampanjo, je župan odvrnil: "To se lahko razume tudi kot predvolilna stvar. V resnici sem želel simbolično vsebinsko zaključiti svoj mandat. Čutim se odgovornega vsem občanom in občankam, ki so mi pred štirimi leti naložili odgovornost, in jih seznaniti o delu in realizaciji zastavljenih nalog." Poročilo je po besedah direktorice uprave stalo 1,5 milijona sit. Pri pošti smo seveda preverili, koliko stane distribucija takega časopisa na vse domove v mestni občini, in izvedeli, da za tako tiskovino zaračunavajo 80 tolarjev. Županova samopohvalitev nas je torej stala dobrih 2,5 milijona tolarjev.

Povišana aktivnost MO Novo mesto

V mesecu pred volitvami sta Novo mesto obiskala kar dva ministra. Prva je v goste prišla ministrica za šolstvo, znanost in šport dr. Lucija Čok, ki je slovesno odprla novo OŠ Drska, teden dni kasneje pa je na posvet s predstavniki dolenjskih občin in gospodarstveniki prišel še minister za finance mag. Anton Rop. Poleg tega je MO Novo mesto z atletom Igorjem Princem podpisala pogodbo o dveletnem financiranju v višini vsaj 3 milijonov tolarjev, sredi oktobra pa je na svetovnem spletu zažvela še stran MO Novo mesto www.novomesto.si.

Gašper Cajnar ne more kandidirati za župana

Nekdanjega evropskega prvaka v tajskem boksu je za mesto novomeškega župana predlagala stranka Naprej, Slovenija!, a je občinska volilna komisija ugotovila, da Cajnarjeva kandidatura ni bila podana v skladu s pravili. Po ugotovitvah komisije je bil podpis Gašperja Cajnarja na zapisniku kongresa stranke ponarejen. V zapisniku kongresa namreč piše, da sta za Cajnarja kot kandidata za novomeškega župana glasovala dva člana stranke, od tega je bil eden Gašper Cajnar sam. Ker je bil zapisnik, ki ga je prejela komisija tudi ročno popravljen, je predsednik komisije pri Cajnarju preveril, kako je z njegovo kandidaturo. Ta je izjavil, da ni bil prisoten na kongresu stranke in da potemtakem tudi ni glasoval, da pa je soglasje podpisal. Volilna komisija je zavrnila tako "njegovo" kandidaturo kot tudi listo stranke Naprej, Slovenija! zaradi ponarejenega zapisnika s strankinega kongresa.

Dolenjci po novem tudi ladjedelci

Novomeška Adria Mobil in proizvajalec plovil Event Yachting iz Zgornjih Pirič sta ustanovila podjetje Adria Event, katerega osnovna dejavnost bodo navtični proizvodi, predvsem motorni čolni in jadrnice. Sedež podjetja je v Novem mestu, proizvodnja pa bo od prihodnjega leta potekala v Kropi. Adria Event trenutno že proizvaja dva tipa motornih čolnov in eno jadrnico, proizvodnjo pa bodo kmalu razširili z novimi modeli. Za leto 2003 načrtujejo, da bodo izdelali 100 plovil, dolgoročni načrt pa predvideva 1500 plovil. Adria Mobil je 54% lastnik novega podjetja.

STO BESED na mesec

Akcija 23. oktober

Neznanci, ki so se poimenovali Neformalna skupina državljanov in državljanov Republike Slovenije (NSDI/DRS), so 23. oktobra, dan po tem, ko je občinska volilna komisija uradno objavila imena list, ki bodo kandidirale na prihajajočih lokalnih volitvah, v Novem

mestu na prazna predvolilna plakatna mesta, ki, kot so zapisali v izjavi za javnost in medije, "čakajo na to, da jih stranke in liste kandidatov opremijo s svojim volilnim pozivom", nalepila plakate "Pripravljeni na kloniranje". Skupina NSDI/DRS je v sporočilu še zapisala, da "akcija ni namenjena posredovanju političnega sporočila, ampak izkorišča polje političnega za zabavo in umetniški užitek občanov in občanov Novega mesta v teh monotonih časih". NDIDRS sicer napoveduje novo akcijo "Samo ljubezen" na dan volitev.

Krka odprla drugi razvojno-kontrolni center in podelila tradicionalne nagrade

Konec oktobra je Krka odprla nov razvojno-kontrolni center, katerega vrednost znaša 1,5 milijarde tolarjev in je namenjen predvsem nadaljnjemu razvoju generike, 77 mladim raziskovalcem pa že 32. podelila Krkine nagrade. Letošnji nagradenci prihajajo iz Slovenije, Nemčije, Poljske, Bolgarije, Rusije in ZR Jugoslavije, dva Slovenci pa sta svoji nalogi pripravila na univerzah v Franciji in Belgiji. Nagrado je poleg 62 študentov prejelo tudi osem dijakov Gimnazije Novo mesto. Sicer pa je Krka v prvih devetih mesecih letos prodala za 58 milijard tolarjev izdelkov (80% izvoza), kar je za 12 % več kot v enakem obdobju lani.

DNŠ ima novega predsednika

Zbrani člani Društva novomeških študentov so na rednem letnem obnem zboru društva sprejeli poročila zavodov in Društva ter izvolili novega predsednika in članice organov društva. Za obdobje enega leta je nov predsednik DNŠ ja postal absolvent elektrotehnike Tadej Kapš, ki je na tem mestu zamenjal Mitjo Lična, ki je društvo vodil v zadnjih dveh letih. Izvoljeni so bili tudi člani upravnega odbora (Jure Šulin, Marko Dvornik, Mitja Ličen, Miha Bende, Luka Blažič in Jure Primožič, dve mesti pa sta še rezervirani za predstavnike dijaške sekcije DNŠ), ter člani nadzorno-statutarnega (Brigita Judež, Špela Križ, Urša Grandal) in disciplinskega (Robert Kruh, Simon Dvornik, Gregor Macedoni) odbora društva.

Kaj delajo novomeški glasbeniki?

Dan D končuje snemanje svoje tretje plošče, katere izid je predviden februarja naslednje leto.*** V začetku naslednjega leta lahko pričakujemo tudi izid antologijske plošče novomeških pankerjev Bacilov, na kateri bo večina skladb, ki so jih igrali od leta 1981 dalje. Žal bo izid plošče minil brez njihovega dolgoletnega frontmana in prvega novomeškega pankerja Zdeneta Kockarja.*** Moveknowledge se pripravljajo na snemanje svoje prve studijske plošče, na kateri bodo skladbe z njihovega prvega CD-ja Live From Trifest in nekaj doslej še neobjavljenih posnetkov.*** Peta avenija je v Sokolskem domu za skladbo Pikapolonca z njihovega novega albuma, ki bo konec meseca najverjetneje izšel pri Niki, posnela videospot.*** Društvo mrtvih pesnikov bo 22. novembra s koncertom v LokalPatriotu zaključilo obdobje, ki ga je označil zadnji album 20:00.*** Soddihpa pa bodo praznik sv. Martina po dobrem dolenskem običaju praznovali dvakrat, prvič v soboto v Slovenski Konjicah, 11. novembra pa še v LokalPatriotu.

Izšla nova številka revije Rast

V 5. številki Rasti sta osrednje pozornosti deležna Marko Marin, umetniški zgodovinar, režiser in obnovitelj mirnskega gradu, ter slikar Mitja Berce, katerega barvne reprodukcije likovno opremljajo celotno revijo. Med literati je posebna pozornost namenjena Janezu Kolencu, ki je oktobra praznoval 80-letnico, in nedavno preminulemu trebanjskemu pisatelju Francetu Režunu. Rubrika Kultura obsega predstavitev projekta Baltazarjev laboratorij, študijo o bibličnih motivih v Kocbekovi poeziji, zapise o arheoloških raziskavah in obnovitvenih delih pri Treh farah, zgodovino Telč ob 750-letnici prve pisne omembe kraja ter zapis o življenju semiških veljakov Antona Aleša in Matije Bartla. V Družbenih vprašanjih se Rast ukvarja z urejanjem prostora in varstvom okolja v dolenski regiji, v Odmevih in odzivih pa je

objavljena vrsta krajših prispevkov, med njimi tudi kritično razmišljanje o stanju duha v dolenski metropoli, zapis o bogatem kulturnem dogajanju v avgustu, ki mu je pečat dala mlajša generacija, in predstavitev letošnjega mednarodnega kiparskega simpozija Forma viva.

Povečana aktivnost Založbe Goga

Založba Goga do konca letošnjega leta pripravlja izid petih knjig: Svinje brez biserov Sebastijana Preglja, Vriskanje in jok Vlada Kreslina, prevod Mama Leone Miljenka Jergovića, Notne zapise kitarista Ratka Žjace in pripoved Verice Senice Škratovo mesto z ilustracijami Suzi Bricelj. Delegacija mlade založbe je drugič gostovala na največjem knjižnem sejmu v Frankfurtu, kjer so se z nastopi predstavili njeni avtorji. Obiskali so tudi beograjski knjižni sejem, kjer so navezali stike s srbskimi založniki in ustvarjalci.

Sedem zaporednih zmag košarkarjev Krke

Ob zaključku redakcije so košarkarji Krke v gosteh proti tržaškemu Pallacanestru zabeležili še sedmo zaporedno zmago v novi sezoni. Moštvo Nevena Spahije, od lanske zvezdniške zasedbe je ostal le trener, je po spodrsrljaju v Banja Luki ostalo neporaženo tako v ligi Goodyear kot v pokalu Uleb in je v tem trenutku na vrhu lestvic v obeh tekmovanjih.*** Tekmovanja so začeli tudi košarkarji ekipe Novo mesto 02, ki igrajo v tretji slovenski ligi. V dobro obiskani tekmi v domači dvorani so doživeli hud poraz proti Postojni, prav tako pa so izgubili na prvem gostovanju. Kapetan ekipe Dakič je dejal: "Za sabo imamo dober mesec uigravanja. Nekoliko problemov imamo s

privajanjem na zahtevne strateške postavitve našega trenerja, ki pa mu popolnoma zaupamo. Naš cilj ni takoj dobiti nekaj tekem, ampak hočemo našo igro zastaviti bolj dolgoročno.*** Simon Petrov je svojo drugo sezono pri Asvelu začel podobno kot lani. V povprečju igra 10 minut in daje nekaj čez tri točke na tekmo. Matjaž Smodiš, ki je poškodovan že od maja, pa se je spustil v politiko in kandidira za občinskega svetnika na Športni listi Rakfa Križmana. Tudi če bo športna lista prišla v mestni svet, pa Smodiš praktično nima možnosti, da bi bil v naslednjem mandatu član sveta MO Novo mesto, saj je na listi šele na šestem mestu.

Manifestacije proti Natu

"V imenu miru, nenasilja in svobode" se bodo teden dni pred vrhom v Pragi v Ljubljani dogajali dnevi demonstracij in manifestacij proti Natu. Gibanja obljublajo ulične performanse, karavano proti Natu ter mnoge neposredne akcije.*** Po tem, ko so nam vladajoči odvzeli pravico do odločanja na referendumu, nam prebivalcem Slovenije ostane samo še, da s svojimi telesi na prostoriših izrazimo svoj odpor, pravijo. Nato po njihovem mnenju namreč ni edina izbira za slovensko varnost. V Novem mestu bo v četrtki, 7. novembra, potekala predstavitev zbornika Ne NATO, mir nam dajte!, v ponedeljek, 11. novembra, pa bodo v LokalPatriotu na to temo odprli fotografsko razstavo.

Protesti proti restavracijam s hitro prehrano

Na svetovni dan prehrane, 16. oktobra, so bile po najrazličnejših koncih sveta organizirane akcije proti McDonald'su in podobnim globalnim restavracijam s hitro prehrano. V trindvajsetih državah, med drugim v ZDA, Kanadi, Veliki Britaniji, Italiji, Grčiji, Avstraliji, na Novi Zelandiji, Filipinih in tudi na Hrvaškem, so opozarjali na domnevno zlorabo kemikalij, ki jih McDonald's domnevno uporablja za zamrzovanje in hitro pogrevanje hrane; na "suženjsko izkoriščanje otroške delovne sile", ki na Kitajskem izdeluje igračke za McDonald'sove "happy meale"; na domnevno uporabo govejih ekstraktov za pomfri, ki ga prodajajo kot vegetarijansko jed; na oviranje McDonald'sovih delavcev, da bi se združevali v sindikate. Spomnili so se tudi na množične zastrujitve z McDonald'sovo hrano v Argentini in Čilu pred dvema letoma ter na to, da je podjetje pred kratkim priznalo vpletenost v izsekavanje tropskih gozdov v Južni Ameriki, kjer bi pridobilo poceni pašnike za vzrejo živine. Vsak dan McDonald's porabi več kot dve milijardi dolarjev za oglase, s katerimi ustvarja podobo, da gre za "odgovorno in zeleno" restavracijo, kjer je povrh vsega celo zabavno jesti.

Dogodki ob Kolumbovem dnevu

12. oktobra sta obe uradni Ameriki praznovali Kolumbov dan, obletnico tako imenovanega odkritja Amerike. Vendar Kolumbov dan v indijski zavesti velja za začetek enega največjih genocidov v zgodovini človeštva. V spomin na ta tragični dogodek so Indijanci, najrazličnejši sindikati, študentska ter gibanja za boljšo globalizacijo po večini ameriških držav organizirali simbolične dogodke. V Severni in Srednji Ameriki so blokirali meje in avtoceste ter zahtevali spoštovanje osnovnih človekovih pravic za vse avtohtone prebivalce Amerike. Največ se jih je zbralo v Mehiki, kjer je v različnih krajih manifestiralo več sto tisoč ljudi.

Intelektualci in politika

Barica Smole

Intelektualec naj bi bil človek, ki ima poleg izobrazbe tudi obilo znanja in naj bi bil predstavnik vrednot, resnice in svobode, brezkompromisne morale. Prav gotovo pa ta oznaka ne velja za politike, ti premišlujejo o umetnosti možnega in o tem, kako bi s čim manj napora pridobili čim več glasov volilcev (a ste že pozabili Zmagovitega, ki vedno zna prisluhiniti mnenju "raje" in enkrat udrha po t.i. Južnjakih, ko se veter obrne, pa leti v Beograd). Po tej logiki naj intelektualc ne bi bil politik, čeravno primer Vaclava Havla in še nekaterih izjem potrjuje pravilo.

Razumniki imajo veliko odgovornost; bodo že vedeli, si mislimo in jim (včasih in nekateri) sledimo. Spomnimo se samih svetlih primerov iz zgodovine ter zaupamo njihovim mnenjem in sodbam. Ampak zgodovina v svojih bolj ali manj zaprašenih kamrah hrani vse mogoče primerke. Tudi te si je treba ogledati, da se spomnimo, kako so se izobraženci postavljali na stran tiranov in zatiralcev. Gre predvsem za tiste predstavnike tega segmenta državljanov, ki se

ukvarjajo tudi s politiko. V ta namen ni treba daleč nazaj in tudi ne v povsem tuje prostore. Treba se je spomniti samo Dobrice Čosića, ki je navdihnil memorandum Srbske akademije znanosti in umetnosti, ali pa Kara ića, čigar igrive in nežne otroške pesmi so v Antologiji jugoslovanske otroške poezije.

Claudio Magris v eseju Izobraženci, inteligenca in svoboda opozarja, da je dvomljivo, če bi oznako izobraženec enačili z dejstvom, da imajo nekateri več določenih zmoglosti, in menili, da izobraženec premore enih več kot drugi. Sicer se ne obnese vedno, a svoboden človek naj bi mislil z lastno glavo in skrbno presegal tudi dejanja in besede izobražencev, da javnih občil niti ne omenjam.

V časopisih, pogovorih ljudi in v besednjaku populistov se zadnje čase pojavlja nov junak, borec za pravično južno mejo, gospod Joras. V njegovo podporo so se na Dragonji (mimogrede: domačini ji rečejo Rokava) v začetku septembra zbrali novorevijaši. Ne bi me čudilo, da bi gospod, ki živi v Mlinih (natančneje v naselju, ki se uradno imenuje Mlini - Škrile, sedaj pa ima na hiši številko Sečovlje 1) kandidiral na parlamentarnih ali celo na predsedniških volitvah. On je vendar Slovenec, na svoji hiši izobeša slovensko zastavo in trpi v tujih zaporih.

Skušam si razjasniti stvari in prebram različne zapise. Kako se je situacija, v kateri se lahko dogajajo take stvari, sploh lahko zgodila? Grem po vrsti: gospod ima parcelo na južnem delu kanala sv. Odorika, v delu zaselka Mlini - Škrile, in sicer v Škrihah, ki so na levem, južnem bregu Dragonje (Mlini pa so na desnem, severnem bregu te reke). 3. 10. 1994 je bil sprejet Zakon o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij in po novi ureditvi lokalne samouprave je bila ustanovljena tudi občina Piran. Vlada je predvidela ustanovitev te občine v mejah, ki jih je določala temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in ki so veljale 25. junija 91. A državni zbor je upošteval amandma Zmaga Jelinčiča in območje razširil še na naselja Bužini, Škodelin in Škrile. Da je zmeda res velika, so ta naselja ob osamosvojitvi pripadala občini Buje. Ker je bila to v bistvu uradna pripojitev ozemlja, ki je pred 25. 6. 91 pripadalo hrvaški občini, je vlada na seji 28. 10. 94 predlagala 6.a člen tega zakona, ki pravi: Določbe tega zakona, ki se nanašajo na območja

zaselkov Bužini, Škodelin in Škrile, se ne uporabljajo do določitve meje med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. Gospod Joras je v nasprotju s 6. a členom Zakona o ustanovitvi občin pridobil tako status občana občine Piran in postal še svetnik te občine, čeprav njegova hiša stoji na južnem bregu Dragonje, v zaselku Škrile. Geodetska uprava mu je, sklicujoč se na zemljiško knjigo občine Piran, kamor sodijo tudi Sečovlje (v tej katastrski občini so sporni zaselki vpisani), dodelila novo hišno številko, nato pa je bil še vpisan v volilni imenik...

G. Joras želi biti slovenski državljan. Ker je država delala napake, ima v rokah papirje. Tudi (intelektualec in politik) gospod zunanji minister trdi, da hrvaške jurisdikcije do takrat, ko bo sklenjen dogovor o meji, v spornih zaselkih ne smemo dovoliti. Nikogaršnja zemlja? Taka, kjer lahko skrajneji iz Umaga počnejo, kar hočejo? In sedaj so se zgodili še novorevijaši na Dragonji.

Kot rečeno: dobro je gledati s svojimi očmi in se ne zanašati na besede politikov; ti imajo svoje računčke, četudi z njimi zastavijo tako velik vložek, kot je meja v Piranskem zalivu. V primeru arbitraže bi oba primera, ki pa sta povsem druge narave (ob morski meji kuhajo juho na drugi strani) padla na mizo razsodnikov v paketu; ali bi se primeru ene hišne številke kdo smejal, je treba presoditi s svojo glavo. Dela književnikov in drugih izobražencev, ki so prišli na sečoveljski most zaradi zadeve Joras, je treba spoznavati skozi njihovo delo, saj so med njimi veliki umetniki in misleci. Ampak, kot že rečeno, politika je spolzek teren.

Tisto, kar naj bi odlikovalo intelektualca, je kritična in samokritična zavest. Bojim se, da politika s tem nima kaj dosti opraviti.

RADIO MAX
88.9 & 87.6 FM

Gubčeva cesta 27,
8210 TREBNJE
tel. 07/34-81-545 ali 555
e-mail: radiomax@siol.net

park

Pišite Parku!

Pišite nam!

Park, Prešernov trg 8,
8000 Novo mesto,
park@park-on.net

Pokličite nas!
tel: 07 393 08 12

Dejanja proti besedam

Tomaž Levičar

Kje vruga je ta papir?

Ne prav dolgo nazaj so župani 16 občin ob reki Krki podpisali pismo o nameri za čistejšo in lepšo Krko. Danes ne le da so v teh občinah skoraj vsi že pozabili na to pismo, pač pa se zgodi celo, da ga ne najdejo niti v svojih arhivih. To se je zgodilo na novomeški občini, in kar je pravzaprav še huje, ne najdejo ga niti v občini Ivančna Gorica, ki je bila pobudnica podpisa! Spominjajo se sicer podpisa, a nihče ne ve, kje ta papir sedaj je! Po vztrajnem nadlegovanju Parka so v občini Novo mesto pismo vendarle dobili od občine Žužemberk, tako da sedaj to zadevo tam imajo. Seveda ni potrebno poudarjati, da o s tem pismom povezanim organizacijskem odboru, ki naj bi poskrbel za pripravo projekta in nasploh aktivno skrbel za izboljšanje stanja reke, vodil pa naj bi ga direktor novomeške tovarne Krka Miloš Kovačič, ni še ne duha ne sluha. Ali je torej lahko odnos do reke Krke na kakšen drug, posreden način bolj zgovoren? Gre očitno le še za en nemaren način izkoriščanja reke Krke - postala je še orodje za promocijo oblastnikov, ki so se tako enkrat več v lastno zadovoljstvo prebili v gledane trenutke in na prve strani medijev in za nekaj časa omamili javnost z, kot se kasneje vedno znova izkaže, lažmi in frazami

Čistimo in zidamo

Pri reki Krki in nasploh pri površinskih vodah smo pozorni predvsem na njihovo čistočo, vsaj do te mere, da bi bile primerne za kopanje ter da bi ne bila ogrožena njihova flora in favna, pozorni smo na poplavnost, da bi vode ne ogrozile ljudi in njihovega premoženja. Prav pred kratkim smo lahko opazovali posledice takšne naravne katastrofe v Nemčiji, na Češkem... Poleg tega smo, in to je v zadnjem času pri nas še najbolj aktualno, pozorni tudi na problem pozidovanja in neredko hkratno privatizacijo obrežij. Težnja po tem se v Novem mestu kaže sicer že več desetletij in tudi v zadnjem času, ko nas pretresajo primeri kot so Brik, pa prej Suhly, predlog bazenskega kompleksa pri Portovalu in že zgrajena igrišča za tenis, pa še kaj razvpitega bi lahko navedli. Nič drugače ni v Novem mestu z ostalimi vodotoki, še posebej s Težko vodo, ki je v precejšnji meri obzidana - seveda povsem nelegalno.

Ugotoviti moramo, da se je stanje reke Krke in njenih pritokov slabšalo nekako od šestdesetih let dvajsetega stoletja dalje, bolje rečeno, slabilo je hkrati z urbanizacijo ter rastjo prebivalstva, z dvigom življenjskega standarda, z industrializacijo ter z intenziviranjem oziroma kemizacijo kmetijstva. V vsem tem je prišlo onesnaženje ne zgolj površinskih voda, pač pa tudi podtalnice oziroma pitne vode, saj mnoga vodovarstvena območja niso bila dovolj zgodaj definirana in zaščitena, ali pa so bila varovana preveč površno in preozko. Rasli so tudi pritiski na obrečni prostor - gradnje stanovanj, ker je nekaterim ljubo stanovati ob reki, ter gradnje mnogih industrijskih objektov, ker so vodotok uporabljali kot kloako.

V Novem mestu, ki je sicer kot največje naselje ob Krki, pravzaprav je edino mesto od izvira do njenega izliva v Savo, tudi njeno največje breme, je bilo vsaj v zvezi z onesnaževanjem reke Krke z odpadnimi vodami v zadnjih desetletjih vendarle nekaj storjenega. Tu mislimo na izgradnjo kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav, posebej centralne mestne ter čistilne naprave

tovarne zdravil Krka, ki bistveno pripomorejo k zmanjšanju obremenjevanja reke ter njene flore in favne z odpadnimi vodami iz gospodinjstev in proizvodnje. Pravzaprav je nekaj k čistoči reke prinesla tudi kriza v gospodarstvu, mislimo na probleme v Novoteksu, Novolesu, Keku itd., ki so bili še desetletje nazaj veliki onesnaževalci. S kmetijstvom, ki je z vidika nadzora oziroma minimizacije onesnaženja zaradi svoje razpršenosti zelo zahteven sektor, ne kaže tako dobro, kajti to se še ni odločilo za bistven preobrat h ekološkemu kmetovanju, kar bi pomenilo med ostalimi pridobitvami tudi bistveno zmanjšanje obremenjevanja podtalnice in nasploh voda. Še najmanj pa je storjenega glede oblikovanja obvodnega prostora kot javnega prostora, dostopnega vsem in vseskozi, ter za odvratanje njegovega pozidovanja. Tu pristojni gledajo skozi prste ali celo pri tem pomagajo.

Bazenskega kompleksa ob Krki v Portovalu ne bo!

Izpostavljen problem pozidovanja bregov reke Krke in njenih pritokov v Novem mestu in širše pa je vendarle dobil rešitev. Prišla je v obliki novega zakona o vodah (Uradni list RS 67/2002), ki v 37 členu prepoveduje vse posege v prostor na vodna in priobalna zemljišča, razen nekaterih redkih izjem, naštetih v zakonu, kot so denimo objekti javne infrastrukture, ukrepi za ohranjanje narave, za izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda, za varstvo voda pred onesnaženjem, za obrambo države, zaščito in reševanje ljudi, živali in podobno. Med dovoljenimi posegi pa vsekakor ni več stanovanjskih objektov, bazenov, trgovin in podobne navlake, ki jo sedaj trpimo na bregovih. Zakon seveda vodna in priobalna zemljišča dovolj jasno definira. Dokler država ne bo povsem nedvoumno opredelila vodnih zemljišč, za kar si je postavila sicer kar desetletni rok, velja, da so to, kot trdi 186. člen zakona, zemljišča, na katerih je celinska voda trajno ali občasno prisotna, torej tudi poplavna območja, in sicer struge tekočih voda, vključno z opuščeniimi strugami in prodišči, ki jih voda občasno še poplavlja itd. Priobalna zemljišča pa opredeljuje 14. člen zakona, ki pravi, da je to zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, njegova zunanja meja pa na vodah 1. reda, semkaj je uvrščena tudi reka Krka, sega 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda, denimo Težka voda, Šajser... pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Prihodnjim posegom ob vodotokih je torej v dokaj širokem pasu narejen konec. Še več, zakon v 3. odstavku 201. člena lokalnim skupnostim tudi nalaga, da morajo prostorske akte, ki na vodnem ali priobalnem zemljišču omogočajo izvedbo posegov, ki po novem zakonu niso več dovoljeni, torej niso skladni niti z že omenjenim 37. členom, s tem zakonom uskladiti v času 6 mesecev. Novomeška občina bo tako morala denimo spremeniti ureditveni načrt za športno-rekreacijski kompleks Portoval, ki omogoča gradnjo bazenskega kompleksa in tudi teniške dvorane ter podobnega na priobalnem zemljišču reke Krke. Če bi mestna občina Novo mesto pravočasno prisluhnila zahtevam strokovne javnosti, ki so se bogato rojevale zaradi nespametne umestitve nekaterih objektov v

okviru ureditvenega načrta, oziroma če bi obrečni prostor mestnih vodotokov urejala skladno s sodobnimi načeli, ali pa, če drugega ne, vsaj sledila sprejemanju novega zakona o vodah v državnem zboru, bi sedaj to usklajevanje ne bilo potrebno oziroma ne bi bilo potrebno iskati nove lokacije, pa tudi precej velikih stroškov v zvezi s spremembami ureditvenega načrta in morebitnim iskanjem nove lokacije za bazenski kompleks v Portovalu ali kje drugje bi ne bilo. Stroški bodo zato, mimogrede, milijonski. A občina je že znana po nekaterih nenavadnih potezah. Seveda bo morala občina z zakonom uskladiti tudi prostorsko-ureditvene pogoje in še kaj. Žal ta zakon ne prinaša rešitve za nespametno gradnjo Brik, saj ta že ima izdano dovoljenje za poseg v prostor, kar po 2. odstavku 201. člena zakona pomeni, da se lahko gradnja izpelje do konca. Sedaj je seveda lahko vsem dosti bolj jasna izredna hita, hitenje upravnih organov pri izdaji lokacijskih in gradbenih dovoljenj za to zadevo!

Pa še v nečem je nov zakon o vodah dobrodošel. Določa namreč, da morajo lastniki parcel ob vodah omogočiti vsem ljudem prost prehod ob vodnem dobru - vodno dobro opredeljuje 188. člen na način, da z dnem uveljavitve zakona, to je bilo sredi letošnjega avgusta, postanejo obstoječa vodna zemljišča naravno vodno dobro. Oziroma kot pravi 21. člen zakona, lahko naravno vodno javno dobro na z zakonom določene načine in ob pogojih uporablja vsakdo tako, da ne vpliva škodljivo na vode, vodni režim in naravno ravnovesje vodnih in obvodnih ekosistemov in ne omejuje enake pravice drugim, oziroma kot pravi 38. člen zakona mora lastnik ali drug posestnik vodnega, priobalnega ali drugega zemljišča vsakomur, in to brez odškodnine, dopustiti neškodljiv prehod čez svoje zemljišče do vodnega dobra ter dopustiti njegovo splošno rabo (zadrževanje, kopanje, potapljanje, drsanje, plovba ipd). Zakon pa tudi omogoča, da lahko občina pod določenimi pogoji status naravnega vodnega javnega dobra vzpostavi tudi na delu priobalnega zemljišča, kjer ima tudi predkupno pravico. Z drugimi besedami to pomeni, da je napravljen konec brezbržnemu in egoističnemu ograjevanju prostora brežin vodotokov, pa naj bodo v državni, občinski ali zasebni lasti. Zakon pa v 3. odstavku 38. člena tudi izrecno prepoveduje postavljanje objektov in drugih ovir na vodnem ali priobalnem zemljišču, ki bi preprečevale prost prehod ob vodnem dobru.

Končni cilj

Naš cilj v zvezi z reko Krko ter njenimi pritoki pa mora biti vsemu navkljub še posebej ta, da jo očistimo in nato takšno vzdržujemo. Očistiti jo moramo do takšne mere, da bo v njej lahko zopet zaživel rak jelševce, ki je dovolj dober indikator izredne čistoče vode. To seveda pomeni, da bodo tedaj naši vodotoki primerni tudi za kopanje oziroma razvoj obrečnega turizma, da bo imelo zopet smisel ljudi vabiti na obrežja, jim predstavljati značilne lesene mostove prek reke, jih spomniti na Josipa Resslerja, ki mu je Krka pomagala do izuma ladijskega vijaka, s tem bomo našli smisel tudi v obnovi mlinov in žag v turistične namene, veslanje bo prijetnejše in še kaj.

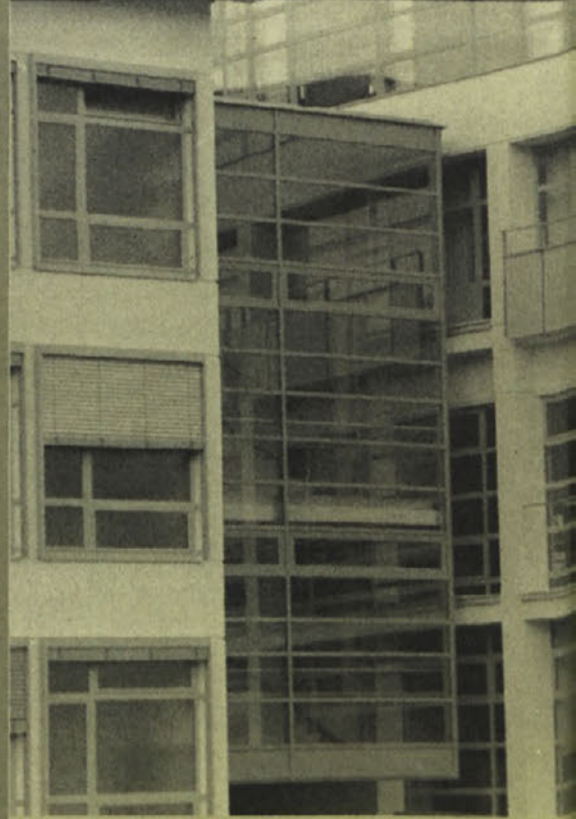
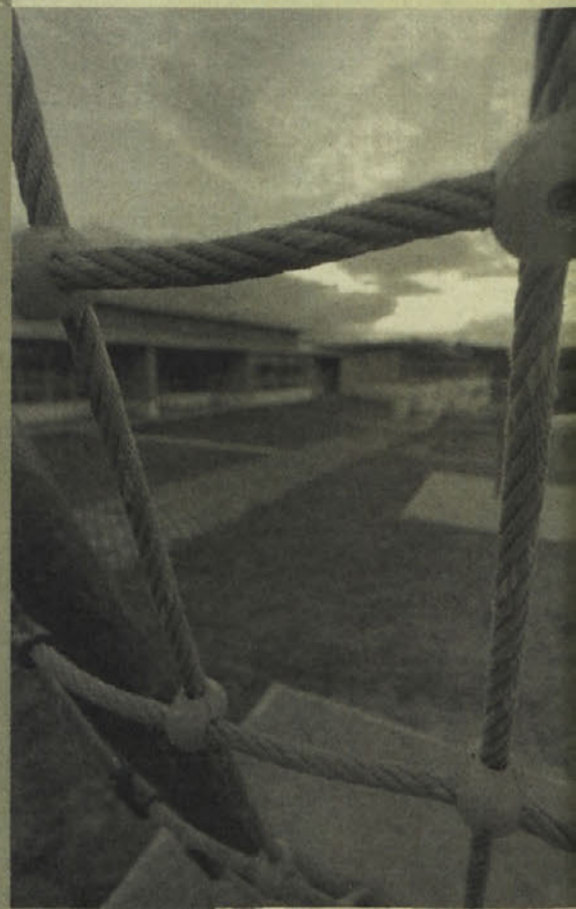
park

Pišite Parku!

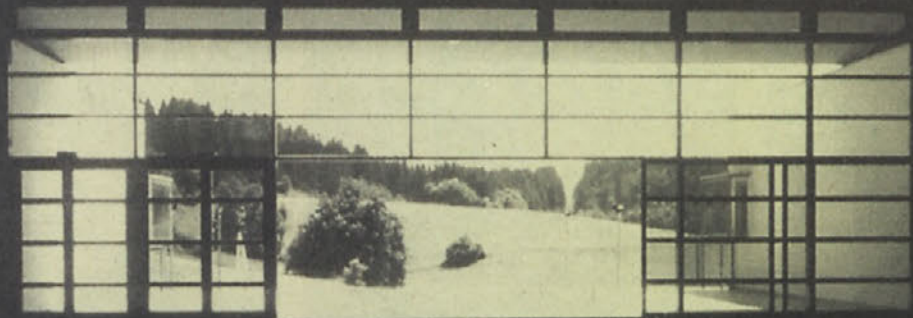
Pišite nam!
Park, Prešernov trg 8,
8000 Novo mesto,
park@park-on.net

Pokličite nas!
tel: 07 393 08 12

FOTO: ARHIV PARKA

Osnovno pokopališče Drska

Petra Ostanek

Po dolgotrajnem procesu začetkov in prekinitev gradenj, ki je sledil natečaju leta 1992, je bila septembra odprta nova osnovna šola na Drski. Gradnja, ki je sledila natečaju, je bila prekinjena 1996, ponovno začeta leta 1999, prekinjena in začeta leta 2000 in končana 2002. Zaradi spreminjanja občinskih struktur in periodičnega pomanjkanja sredstev, je desetletna gradnja postala značilnost občinskih projektov (podobno velja za pokopališče in knjižnico). Prvotna zasnova natečaja je razen spremembe obsega stavbe leta 1998 ostala nespremenjena.

Arhitekt nove osnovne šole je Jurij Kobe (s projektanti arhitekture: 1992/93 Mira Stantič, Milena Todorčič; Mira Stantič, Marinka Škrilec; 1998 Mojca Gužič, Maja Ivanič, Sandra Fatur). Avtorica notranje opreme je Maja Ivanič. Skupna površina celotne zgradbe je 6360 m², obsega 27 učilnic, predvidena je za 750 učencev in 50 učiteljev.

Stavba je postavljena na pobočju, prečno na os Mrzle doline in tvori zaključek mestne strukture. Zasnova je prilagojena umestitvi na pobočju. Najvišje na pobočju je šola najnižja, s padanjem pobočja pa se dviguje. Razdeljena je na tri funkcionalne sklope. Najvišje na pobočju so učilnice nižje stopnje, sledi osrednji vstopni del, nižje v dolini so učilnice višje stopnje. Dostop v šolo je možen s treh ploščadi, stranski ploščadi sta parkirni, osrednja pa je namenjena predprostoru glavnega vhoda. Osrednji del z usmeritvijo sledi mestni strukturi in je rahlo izmaknjen iz linije ostalih dveh delov, ki sta prilagojena smeri terena. Osrednji del je popolnoma transparenten, vanj je umeščen skupni del šole: avla (z jedilnico), telovadnica, upravni del, garderobe in komunikacije. Funkcionalno ga je možno popolnoma ločiti od ostalih dveh. Prostor avle, ki je v zgornji etaži, prehaja v odprto teraso in stopniščno tribuno, ki se odpira na zunanje športne površine šole. Višje na pobočju je krilo učilnic nižjih oddelkov, ki je umeščen v teren, vsaka učilnica ima neposreden izhod na ploščad za učenje na prostem in stik z naravo. Vse učilnice so usmerjene na jug. Krilo učilnic višjih oddelkov je troetažno, postavljeno na teren, učilnice so usmerjene na sever in jug in nimajo neposredne

povezave na prosto. Cilj zasnove je enakovredno oblikovanje odprtega in zaprtega prostora. Na jugu šolo dopolnjujejo športne površine, terase učilnic nižjih oddelkov in didaktične zasaditve različnih vrst dreves, ki prehajajo v travnato pokrajino.

Arhitekt je stavbo oblikoval kot nevtralen niz treh kubusov. Osrednji je prazen - transparenten, stranska sta polna, barva je uporabljena samo za označitev komunikacij. Posamezni deli zasnove so popolnoma ločeni med sabo, vsak zase predstavlja zaključeno celoto. Zasnova je linearna, poudarek je osrednji del s prečno osjo prehoda skozi šolo.

Stavba, ki naj bi bila prehod mesta v naravo, je postavljena kot ovira, stroga ločnica med njima, ima dve izrazito ločeni fasadi - mestno in obrnjeno v naravo, čeprav je značilnost prostora odmaknjenost od mestne pozidave. Zgornje krilo zasnove je zlito z naravo, v katero prehaja, osrednji del je oblikovan kot sekvenčni prehod prek notranjih prostorov šole, terase, tribun in igrišč v naravo, spodnje krilo pa je v zasnovi popoln tujek, ki razen pogledov nima nobene povezave z lokacijo. Linijska zasnova, ki jo je izbral arhitekt, ima prednost v majhni porabi prostora, pri oblikovanju spodnjega krila je posledica razmestitev učilnic v troetažni blokovski element, ki v primerjavi z ostalima deloma stavbe učinkuje tega. Osrednji del, zgornji del in zunanja ureditev so uspešno zliti z lokacijo, spodnji del je različen in povzroča delno neravnovesje v zasnovi. Arhitekt je želel z izčiščenostjo izbire barve in materialov fasad poudariti ločevanje stavbe od naravnega okolja, učinek je strog in nedostopen, asketska pojavnost ni popolnoma usklajena s programom stavbe. Funkcionalnost stavbe in vsakega sestavnega dela je izjemno preiščena.

Nova šolska stavba vnaša v relativno staro strukturo novomeških osnovnih šol drugačne vzorce učenja in bivanja in je izraz pozitivne usmeritve mesta v moderno arhitekturo. Stavba je predlagana za mednarodno arhitekturno nagrado Mies van der Rohe.

Kje pa je tukaj center?

Tina Ban

"Kje pa je tukaj center?" vas preseneti vprašanje kakšnega naključnega obiskovalca. Včasih bi mu brez pomislekov opisali pot do Glavnega trga, danes pa se v zadregi zamislite. Če je ravno večer, ga boste najverjetneje napatili na Novi trg ali morda kar v Bršljin; skupino gostujočih košarkarjev, ki se ji po nedeljski tekmi zahoče sendvičev, pošljete na Cikavo; turiste, ki si želijo šopinga, pa v BTC. Center v Novem mestu obstaja le še kot točka na zemljevidu in kot slika v turističnih prospektih - kot pojem ga je povozil čas. Že vsaj desetletje je staro mestno jedro v srcih Novomeščanov zapisano samo kot stanovanjsko naselje upokoencev s prostornim parkiriščem, uporabnim v primerih nujnih opravkov. Zdaj ko so občinski genialci uvedli še parkirnine, ki so enako visoke kot v Ljubljani (ne glede na to, da je standard v Novem mestu precej nižji), so mu zadali smrtni udarec.

Pred desetletji je bilo mesto mnogo manjše, vendar veliko bolj živo kot danes! Center je predstavljal upravno, trgovsko, versko, socialno in kulturno središče mesta. Prva funkcija, ki jo je izgubil, je bila preživljanje prostega časa. Teorija mojega soseda, ki je vse otroštvo in mladost preživel v soseski pri sodišču, je, da "so mesto zjebale zidanice in Otočec". Začela so se osemdeseta. Standard je zrasel, z njim potreba po investicijah in alternativnem preživljanju prostega časa. Mestna elita je sprehode po Ragovem Logu in Marofu zamenjala za teniška igrišča, bazene ter savne v novih športnih centrih na Otočcu in v Toplicah. Priseljeni meščani, večinoma kmečkega porekla, pa so začeli obnavljati in kupovati stare zidanice, ki so dobile novo mestno ime - vikendi. Sumim, da si je tudi moj oče, Primorec iz suhih nerodovitnih Brkinov, kjer je trta le okrasna vrtna plezalka, parcelo na Trški gori umislil predvsem zato, da se je kot prišlek lažje asimiliriral v novo okolje. Sicer ga verjetno nihče ne bi jemal resno. Prosti čas bi naši očetje sicer preživljali v kakšni mestni gostilni ali pri kartah v Kavarni. Pravzaprav si, če sem poštena, sploh ne predstavljam, kje bi bili, če ne bi imeli zidanice. V devetdesetih je mestno jedro postajalo pretesno in pretogo za nove potrebe, zato je bilo osiromašeno še za eno vitalno funkcijo. Za bistveno v življenju postmoderne človeka - šoping. V centru skoraj ni več mogoče ničesar kupiti. Nekaj drogerije, kakšen CD - po oblačila in čevlje, kjer je treba še toliko bolj paziti na znamko, pa se je treba odpraviti v Bršljin. Sadje je bolje kupiti v Mercatorju, kjer vas ne morijo s parkirnimi listki, na tržnico zahajajo le še romantiki. S trgovino vred so se v nova mestna središča preselile tudi storitvene dejavnosti: fotografiji, čevljarji, fotokopirnice, izdelovalci ključev, agencije ... "Bršljin bo center sveta", ne morem pozabiti preroških besed nekdanjega gimnazijskega sošolca iz Brezovega loga.

Občinarji se zadnje čase radi ponašajo z obnovo stavb, ki veljajo za nekakšne mestne simbole. Iz neugledne socialistične podrtje se bodo občinske

pisarne preselile v obnovljeno mestno porodnišnico, obnovili bodo Rotovž in Sokolski dom. Poglejte, kako čudovito, vam govorijo, ko oglašujejo svoje načrte v lokalnih časopisih. Bulšit, naš cesar je nag! Blefira. Blefira kot najbolj plehka bejba, ki se postavlja z make upom in barvanjem fasad - kulisami Potemkinovih vasi. Skrbi ga le videz in pri tem pozablja na dušo. Reklamira stanje namesto delovanja. Iz starega dela mesta so v zadnjih dveh desetletjih izginili obrtniki, trgovci, kafiči, zabavišča ... ne da bi kdo trenil z očmi. Naj vas še tako prepričujejo, umiranje zgodovinskih središč ni nujna usoda postmodernih mest. Nekaterim je v centru uspelo spet prebuditi življenje. Županja lzole je na primer zapuščene mestne hiše oddala v najem umetnikom, malim trgovcem in gostincem, za simbolično ceno 1 tolar na leto. In po dolgih letih se po ozkih mediteranskih ulicah spet sprehajajo obiskovalci, ne samo pretrgane mačke. Središču Novega mesta pa ostajata samo še dva klavna uda: kultura in občinska politika. Kraji, kjer se dogaja samo politika, pa so navadno najbolj dolgočasni na svetu. To so umetne enklave kvazi elite: nemški Bonn, turška Ankara, brazilski Brasil ... Bolje je živeti v zadnji četrti v Kalkuti kot v takšnem sterilnem balonu. Druga okončina, novomeška kultura, pa je z izjemo poletnih festivalov žal nemočna, da bi v center privabila večje število ljudi. Pa še ta se, se zdi, umika iz gričkaste polotoka. Obe kino dvorani bo treba po izgradnji multikina v Portovalu najbrž zapreti. Rada bi verjela, da so prizadevanja DNS-ja in nekaterih drugih ustanov, da bi oživili center, kaj več kot le umetno dihanje že na smrt obsojenemu.

Razpravljanje o negotovosti in razsredičenosti postmoderne subjekta ali o globalnih spremembah v mestnih prostorih (kaj drugega so McDonald's, Benetton, Mass pri BTC ali Mercator na Cikavi) nima pomena, dokler človek - sicer z malo manj "kunštnimi" besedami - tega ne čuti nekje globoko v sebi. Dokler ga to ne jezi, ne straši in ne boli obenem. Posebna skrb za razvoj, ne samo za konzervacijo mestnega jedra, je nujna ter - kot kažejo primeri nekaterih slovenskih mest - celo izvedljiva naloga. Vsaj toliko kot je pomemben videz stavbe ali mestne četrti, je važno tudi, kaj se v njej dogaja. Staro jedro naj se obnavlja tako, da bo funkcioniralo, ne samo, da bo videti lepo. Takšno je že, z razglednim Kapitljem, s skrivnostno sotesko pri Seidlovem mlinu, Muzejskimi vrtovi, mediteranskimi ulicami na Bregu ... Sicer bo postalo zaščiten arheološka cona, za katero lahko, tako kot za atensko Akropolo ali rimski Foro Romano, začnejo pobirati vstopnino. Neumne parkirnine, zaradi katerih je center do petih popoldne skoraj popolnoma prazen, me spominjajo prav na to. V novi strukturi mesta je zgodovinsko jedro najbrž za vedno izgubilo raznovrstnost življenjskih možnosti, ki jih je skozi stoletja nudilo svojim prebivalcem vse od ustanovitve Rudolfovega dalje. Ga lahko reši še kultura? Koliko županskih kandidatov jo je vsaj omenilo v svoji predvolilni kampanji?

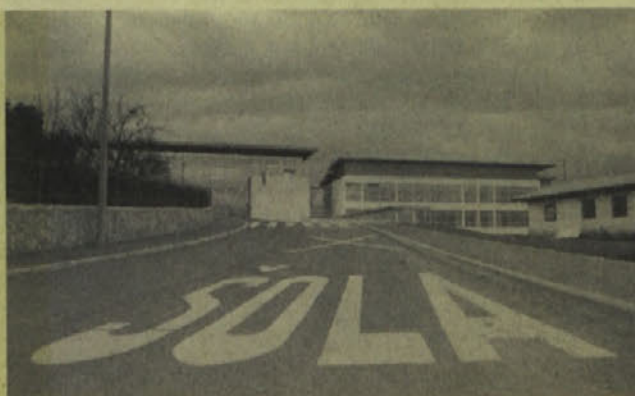

FOTO: ŽIGA VRC

RADE ŠERBEDŽIJA:

Med vojno muze utihnjejo

Iztok Hotko, Damijan Šinigoj

Ko smo se s Šinijem in fotografom Brankom po prijaznem Močinem in Tomaževem posredovanju odpravljali v novomeški studio Luca, kjer Rade Šerbedžija snema nov glasbeni album, smo bili precej na trnih. Veliki igralec naj bi bil v Novem mestu le še do večera. Ali si bo lahko utrgal minuto časa za nas? Minuto?!? Vprašanj imamo najmanj milijon... V sprejemnici pred studiem načeta Finlandia, izpraznjene buteljke. Jasno, muzičari. Nato Rade. Preprost, ljudski, ustrežljiv. Več kot z besedami pove z obrazno mimiko in pogledom. Igralec. Na videz sicer zelo utrujen, a kljub temu jasnih misli. Že po nekaj vprašanjih so nam Radetovi sodelavci za njegovim hrbtom dali vedeti, da je čas potekel, da se mora vrniti k snemanju, k petju... A mi se nismo dali motiti. Le še minuto! In Rade je govoril in govoril...

Gospod Šerbedžija, kaj vas je pravzaprav prineslo v Novo mesto?
Končujem novo ploščo z Liviom Morosinom.

Avtorski album?
Moj in Livio.

Za kakšno vrsto glasbe gre?
Neke vrste etno rock.

Ste takorekoč živa legenda jugoslovanskega filma in gledališča. Vam takšne oznake kot igralcu godijo?
(smeh) O tem sploh ne razmišljam. To je življenje. Ki se je zgodilo...

Bili ste eden najbolj karizmatičnih in priljubljenih igralcev v zgodovini jugoslovanskega filma. Ali nam lahko poveste, v koliko glavnih vlogah ste nastopili?
V preveč. (smeh) Nimam številke, nimam fotografij, nimam filmov, nimam nič! Upam, da bom sam trajal dlje...

Je bilo sodelovanje s katerim izmed režiserjev oziroma soigralcev, soigralk še prav posebej pomembno za vas?
Seveda. Imel sem srečo, da sem delal z mnogimi čudovitimi jugoslovanskimi režiserji. Tudi z vašim Klopčičem, našim Klopčičem, sem posnel njegove in svoje prve filme. Ampak meni najbližji režiser je Živojin Pavlovič. Z njim sem posnel pet filmov.

Tudi v Sloveniji, mar ne?
Rdeče klasje, seveda. Z Majdo Potokar, božansko igralko. Živojin Pavlovič je bil zame nekaj posebnega.

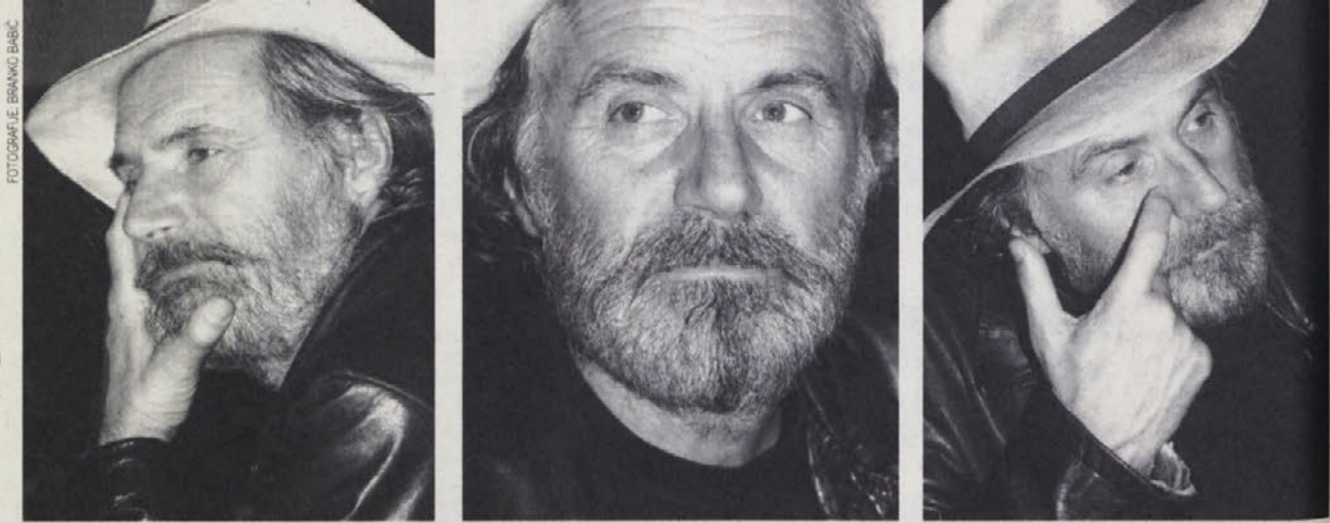
Tik pred njegovo smrtjo sta imela v načrtu skupni projekt?
Sva ga tudi končala. Enaindevetdesetega leta sva naredila Dezerterja. V Beogradu. Šlo je za vukovarsko tematiko.

Včasih je veljal stereotip, da Srbi delajo odlične filme. V njih naj bi bili Slovenci slabši, zato pa boljši v teatru. Ali to še vedno velja?
Ne vem ..., to je le kliše.

Imate še vedno slovensko državljanstvo?
Imam slovensko državljanstvo in sem za to še vedno zelo hvaležen, ker ste mi v tistem, zame hudem času, dali potni list, da sem lahko potoval. Imam slovensko in hrvaško državljanstvo. Sem tudi član slovenskega društva dramskih ustvarjalcev.

Kje imate stalno bivališče?
V Londonu. Imam hišo, v kateri živim s svojo družino. V Istri imam vikend, včasih pridem na obisk. Zdej pogosteje. Sin iz prvega zakona in hčerka Lucija, ki je tudi igralka, živita na Hrvaškem.

V tistem času, ko ste prišli v Slovenijo, je bila Ljubljana nekakšna balkanska Casablanca...
Točno. Ljubljana je bila tedaj war paradise...

Veliko umetnikov iz razpadajoče Jugoslavije je prišlo v Slovenijo. Nekateri so ostali, drugi so odšli naprej...

Zame je bila Ljubljana le pribežališče. Slovenskega jezika ne govorim dobro in kot igralec se ne bi mogel uveljaviti v Sloveniji. Igral sem v nekaj gledaliških predstavah, ki sicer niso bile slabe, a tudi niso bile nič posebnega.

Kralj Lear, mar ne?

Kralj Lear v Cankarjevem domu, pa v Novi Gorici sem igral, pa z Dušanom Jovanovičem...

Precej umetnikov iz nekdanje skupne države je uspelo na svetovni sceni. Ali je moč govoriti o tem, da je bila vojna za njih, paradoksnost, zelo učinkovita promocija? Menite, da bi Bregovnik, Mančevski, Tanović in ostali bili to, kar so danes, tudi brez vojne?

Verjetno ne. V tistem času smo bili pod lupo svetovne javnosti. Vsa pozornost je bila usmerjena na nas.

Za vašo mednarodno kariero je bil pomemben film Milčeta Mančevskega Pred dežjem. Vas je katapultiral ta film, ali ste imeli ponudbe že prej?

Ko sem bil še mlad, so me večkrat vabili k ameriškemu filmu, a sem jih vedno zavračal. Zakaj pa naj bi šel? V svoji državi sem igral glavne vloge, zakaj bi hodil ven.

Bolje prvi na vasi kakor...

Seveda. In nisem šel. Potem pa sem bil prisiljen.

V tem filmu je bila vaša soigralka pred kratkim preminula Katrin Cartlidge.

Res je. In sploh ne morem verjeti, da je umrla. To je tragedija. Bila je briljantna. Velika osebnost in odlična igralka. Zbolel ji je oče in odpovedala je nastope v vseh filmih, da ga je lahko negovala. Imel je raka in zanj je skrbel več kot šest mesecev. Pri tem je povsem zgorela, uničila si je imunski sistem. Pokopala jo je navadna pljučnica ...

Kar precej je nastopala v filmih s tematiko vojne na Balkanu. Je imela do tega prostora kakšno posebno afiniteto?

Ne, to se je pač zgodilo.

Torej, nenadoma ste se znašli na svetovni sceni. Hollywood, blockbusterji, visoki honorarji...

Nič posebnega. Vse je enako, isto.

Kakšna je razlika v delu med npr. avtorskim filmom s skromnim proračunom in finančno zahtevno hollywoodsko produkcijo s kopico zvezdnikov?

Pravzaprav prave razlike ni. Vse je enako. Film temelji na jedru, na režiserju in na odnosih med njim in igralci. In to je prav tako pri nizkopračunskem filmu kakor pri zahtevni produkciji.

Kakšne izkušnje imate s sodelovanjem s hollywoodskimi zvezdami? Je ekscentričnost vašega prijatelja Toma Cruisa zgolj mit?

Tom je povsem normalen človek. Enostaven. Pameten.

Na Brionih ste skupaj s soprogo, režiserko Lenko Udovički, na oder postavili Evripidovo Medejo. O tej zahtevni gledališki produkciji se je veliko pisalo tudi v Sloveniji. Kakšna je simbolika v izboru Evripidove tragedije in Mire Furlan v naslovni vlogi? Kakšne so navezave na njeno osebno zgodbo?

Razmišljali smo, kdo je Medeja. In smo ugotovili, da je Mira najboljša Medeja na Hrvaškem. Za nas. To je edini razlog.

Kako pa je prenesla odhod, ki je bil skorajda prisilen?

Ne vem, to boste morali vprašati njo.

Kako ste odhod iz Hrvaške doživeli sami? Ob začetku vojne ste bili pod hudim medijskim pritiskom.

Bila je vojna! Bila je vojna in v vojni je vse dovoljeno in možno. Človek enostavno mora biti pameten in vedeti, da bo vojna minila. In če se v vojni nisi pregrešil, imaš spet možnost živeti z ljudmi, s katerimi si živel pred vojno. Rad imam Hrvaško, je moja domovina, tam sem rojen. In ne glede na to, kaj se je v njej dogajalo, imam do nje poseben odnos. To, kar nas je v nekem smislu razdvajalo, to je bil splet grozljivih okoliščin in sam nisem bil zmožen obraniti se vojnih grozot. V vojni sem bil nemočen in nihče in nobeden.

Čutite moralno zadoščenje nad dejstvom, da je vaše dosledno vztrajanje na načelih strpnosti in sobivanja, od katerih tudi v času najhujše propagandne vojne kot eden izmed redkih niste nikoli odstopili, postalo uradno stališče hrvaške vlade?

Tedaj in danes sem razmišljal, da smo ljudje obsojeni eni na druge. Kljub vojni, grozni vojni, danes ti ljudje ne morejo živeti drug z drugim v sovraštvu. Ker so najbližji sosedi. Vojna se nekega dne mora končati. Ljudje morajo spet živeti kakor sosedi. Saj ni potrebno, da se imajo zelo radi, ampak kakor sosedi pa morajo živeti. Kako drugače sploh lahko živijo skupaj? Meni je zelo žal, da se je zgodila vojna, vse bi se lahko naredilo drugače ...

Ena izmed anekdot, ki je dobila že mitične razsežnosti pravi, da ste prvi dan vojne v Sarajevu zakorakali proti oostrostrelcem in svoje življenje zastavili za kritje udeležencev zborovanja za mir.

Bil sem na protivojnem shodu, a so iz Holliday Inna začeli streljati po ljudeh. Bil sem tam. Počutil sem se grozno, absurdno. Grozljivo je bilo gledati ljudi, ki so bežali in si reševali glave zaradi nekega absurdnega dejstva, da so neki ljudje streljali iz hotela ... Po ljudeh. Na shodu za mir.

Kako danes ocenjujete politično situacijo na Hrvaškem? So se nacionalistične strasti umirile?

Upam, da so se. A še ni vse popolnoma jasno. So pa stvari mnogo mnogo boljše. In morale bodo biti še boljše...

Bi pod HDZ-jem lahko realizirali projekt Medeje na Brionih?

Ne verjamem. Čeprav ne vidim razloga, zakaj ne. Ne bi me motilo, če bi bili oni na oblasti, jaz pa bi lahko delal svoj posel, čeprav bi imel povsem nasprotna mnenja o politiki in o vsem ostalem. Menim, da je to v normalnem svetu običajno, da ne pripadaš nobeni stranki, da pa ti kot umetniku vseeno omogočijo, da delaš svoje delo.

Iz zgodovine se lahko poučimo, da so bile vojne in obdobja represije pogosto zelo stimulativne za umetniške presežke. Ali je umetnost v času blagostanja prazna in dekadentna?

Kljub vsemu mislim, da je umetnost močnejša v miru kot v vojni. Kajti v vojnih časih je najvažnejša vojna. Pravijo, da med vojno muze umolknejo, in to je res. Umetnost se med vojno vedno izkaže za odvečno. Ker je življenje močnejše. Ko gledate na TV, kako nosijo ljudi v krstah, zakaj bi ti potem igral te vloge, če je v realnosti, v življenju to močnejše.

Sprašujem zato, ker nekateri govorijo o vsebinski izčrpanosti Zahoda, ki zaradi tega črpa ljudi in teme iz ostalih delov sveta. Ali se umetnosti Vzhoda in Zahoda razlikujeta?

V političnem smislu imam seveda svoje mnenje, kar pa se tiče umetnosti, ne razmišljam v teh kategorijah, sveta ne delim tako. Zame je umetnost mikrokozmos. Spoznam človeka, ki je slučajno iz New Yorka, in vseč mi je njegova umetnost. Spoznam človeka, ki je slučajno iz Rusije, in vseč mi je njegova umetnost. Ljudje se prepoznajo po tem. Sploh me ne zanima, kaj je Vzhod in kaj je Zahod. Prava umetnost je prava umetnost.

Ali obstaja umetnost brez političnega konteksta?

Seveda.

Se v Ameriki živi drugače?

Odkvisno. Če igraš v filmu A produkcije, potem je super. Spimo v najbolj dragih hotelih, imamo odlične dnevnice, obiskujemo najbolj prestižne restavracije... Če pa gre nekdo zasebno tja, kmalu spozna, kakšen je ta konflikt med Vzhodom in Zahodom. Zahod ni enostaven. Tam ni enostavno živeti. Včasih se lahko pogovarjamo o demokraciji, ki je na zavirljivi ravni, ampak o mnogih stvareh, socialnem zavarovanju, zdravstvu... Katastrofa. Tisti, ki ima veliko denarja, ima lahko fantastično zdravstveno zavarovanje. Tisti, ki pa denarja nima, je obsojen obiskovati zdravstvene ustanove zelo sumljive kvalitete. Čudno je, da vam to govorim, ko pa živim v Londonu. Ampak sam sem pričal temu. Šolstvo. Povsem nerešeno. Slabo. Razen zasebnih šol, ki pa so zelo zelo drage. Na Zahodu le ne rastejo takšne rožice, kakor mi vsi mislimo. Zahod je nevaren. Imajo pa odlične dizajne. In privlačen. Zato ljudje privolijo, da trpijo ob dobrem dizajnu. Vsebine pa ni, je problematična...

Vas kdaj daje nostalgija po minulih časih? Ste jugonostalgik?

Jaz sem jugonostalgik! Vendar po vsem, kar se je zgodilo, ne navijam, da bi se Jugoslavija vrnila, ker vem, da se nikoli ne bo mogla vrniti. Vem, da je z njo konec. Ne morem pa pozabiti življenja, ki sem ga živel, ljudi, ki sem jih imel rad na tem ozemlju. To je nekakšna kvaliteta, ki se ne sme pozabiti. In se ne more. To je bilo naše življenje. Verjamem, da so obstajali ljudje, čeprav takrat tega nisem opazil, ki so bili nesrečni v tej državi in žal mi je zaradi tega. Le to lahko rečem, da mi je žal, da so bili nesrečni. Jaz sem bil srečen. In mnogi drugi tudi. Zdej seveda nimam nobene iluzije, da bi se ta država morala vrniti ali kaj podobnega, ampak pozabiti ne morem. Slovenija in Hrvaška sta na primer dva različna svetova. Mar moram zato pozabiti vse ure, ki sem jih preživel tukaj in vse čudovite čudovite igrance, s katerimi sem delal? Milena Zupančič, Polič, Cavazza. Kako naj to pozabim?

Imate še stike?

Slik ne zbiram, kakor sem že povedal.

Ne, če imate z njimi še stike, kontakte...

Ah, seveda!

Kaj pa s kolegi iz Beograda?

Prav tako. Ljuba Tadić, Kemal Monteno iz Sarajeva...

Glede na to, da ste slovenski državljani, boste volili predsednika republike?

Kdaj so volitve? Če bom v Sloveniji, bom zagotovo volil.

Imate morda svojega favorita?

Četudi bi ga imel, ga ne bi javno izdal. Da ne bi povlekel množico ljudi za sabo... (smeh)

Za katero nogometno reprezentanco vam gori srce, glede na to, da jih imamo iz bivše Jugoslavije kar nekaj? Ali navijate za vse?

To je zelo zaježano vprašanje...

OK, Slovenija - Jugoslavija. Za koga ste navijali?

Zdej boste presenečeni. Za Slovenijo. Ker sem imel že poln kufer te kurčevitosti jugoslovanske reprezentance. Najbolj pa zato, ker je bila povezana z Jugoslovansko ljudsko armado, ki je vedno imela prste vmes in se je vedno vmešavala v nogomet. Za Slovenijo sem navijal, ker se mi je zdelo fantastično, kako so Slovenci začeli dobro igrati nogomet. Ne vem. Kadar koli igra kakšna od reprezentanc, mi je vedno všeč, če zmaga Srbija, Hrvaška, Slovenija, Makedonija. Vedno mi je všeč. Bosna ...

Za kateri klub navijate?

Vedno sem bil Partizanovec! In nisem več. Zares nisem več. Prepričano nisem več...

»Busheva stokrat zljajana doktrina "Ali ste z nami, ali ste proti nam" prinaša med mnogimi ugodnostmi, ki se jih na veliko poudarja, tudi eno izmed neugodnosti, ki se je sploh ne poudarja, namreč metek v hrbet, kjer koli in kadar koli.«

Damir Skenderović

Knjiga med centrom in vasjo

Kdo bo za pijačo dal, ko umrla bo Knjigarna

Gregor Macedoni,
direktor Založbe Goga

Lokalna oblast z ustvarjalnimi sredinami nima kaj početi, saj je že tako dovolj različnih interesov, kdo bo še dodatno prenašal ljudi, ki mislijo s svojo glavo. Toda tudi državi bi lahko bilo v interesu, da spodbuja regionalni razvoj ustvarjalnih dejavnosti. Velike ustanove niso več zgolj nosilci razvoja kulture. Smo v dobi raznolikih komunikacijskih sistemov in kultura ni več vezana na fizični kraj. Kulturno središče v današnjem svetu je lahko vsak kraj, ki to zmora, hoče in zna.

Vse od osamosvojitve doživlja založništvo velike pretrese. Počasi se rušijo velika založniška podjetja, ki jih je leta in leta podpirala država. Poraja pa se tudi vprašanje, kaj se bo moralo zgoditi, da se bo decentraliziralo založništvo in vsa ostala ustvarjalna dejavnost. Novo mesto ni izjema. Pobude pridejo in umirajo. Kontinuitete ni, so zgolj boljši in slabši časi. Bo kdaj bolje za ustvarjanje novih knjig tudi v kulturno zaspani dolenjski prestolnici?

Pri Slovencih ima knjiga že od nekdaj poseben položaj. Knjiga je bila v 16. stoletju tista, ki je oblikovala slovenski kulturni prostor oz. postavljala meje naroda, ki je bil brez lastne države in plemstva še nekaj nadaljnjih stoletij. In preprosti ljudje so vedeli, da niso Nemci, Italijani oz. Madžari, ker so svoj jezik slišali izza prižnice oz. so vedeli, da imamo umetnike, ki znajo enako dobro stvaritev kot ostali svet ustvariti v slovenskem jeziku. Taka zgodovinska vloga je knjigo pri Slovencih postavila v vlogo nekakšnega fetiša. Ta vloga pa se je postavila pod vprašaj leta 1991. Dobili smo lastno državo, v kateri je uradni jezik slovenski. Toda še bolj dramatična sprememba je prišla s tržnim gospodarstvom.

V rajni Jugoslaviji se status knjige ni bistveno spremenil glede na položaj pred to nastankom nekdanje skupne države, je pa oblast zelo natančno pazila na vse, kar je prihajalo iz tiskarn. Tako je bila knjižna produkcija sorazmerno obširna, vendar vsebinsko bolj ali manj enostranska. Taka je bila popotnica v nove čase, ko ni bilo več zavor za objavo česar koli. In Slovenci smo znali to svobodo dobro izkoristiti. V zadnjih desetih letih se po izidu novih naslovov na prebivalca uvrščamo v sam svetovni vrh. Glede na spremenjeni tržni položaj založništva se ob osamosvojitvi ni zgodilo nič zelo bistvenega. Ljudje so zagreto kupovali nove knjige, predvsem tiste, ki prej niso smele izhajati, država pa je še vedno podpirala izdajanje knjig v vseh večjih državnih založbah.

Potem je prišla privatizacija državnih podjetij in po 10 letih se je čez noč vse spremenilo. Poleg velikih podjetij se je pojavljalo vse več manjših podjetij, ki so s prodorno politiko na področju tržnih niš odžirale trg velikim. Država je krčila obseg denarja za knjige, poleg tega pa ga je morala vsaj nekaj namenjati tudi srednje velikim in malim založbam. Veliki, ki so organizirani kot delniške družbe, so začeli ugotavljati, da kljub še vedno obširni državni pomoči na založniških programih ne dosegajo zahtevanega donosa, ki ga lastniki kapitalskih deležev pričakujejo.

In tako je bil za vse, ki so se slepili, da je knjiga še vedno "sveta", pravi šok, ko je lani eden največjih založnikov - DZS, sporočil, da ukinja oddelek založništva. Branitelji slovenstva so jih prekrstili v Drzne Znaničice Sprememb. Vendar razen dejstva, da je država leta in leta vlagala v podjetje, kjer se je nabralo veliko avtorskih pravic na področju pomembnega izvirnega slovenskega leposlovia, ni bilo lastnikom kaj očitati. Oni so vložili svoj denar v podjetje in želijo imeti nekaj od tega (na tem mestu ne bomo razpravljali ali so res kaj vložili in kako so do lastniških deležev prišli). Oni pač niso dolžni skrbeti za kvaliteten slovenski knjižni proizvod. In zato je bil največji šok tam, kjer so imeli že prej 10 let časa, da se pripravijo na nove razmere. Pa se niso. In je bilo presenečenje zato hudo. Ministrstvo za kulturo je po navadi, ki je starejša kot 10 let, še vedno podpiralo velike in zgolj simbolično nekaj manjših založnikov. Pojavilo se je vprašanje ali se bo izvorna slovenska leposlovna knjiga tudi v prihodnje rojevala zgolj v velikih založbah. Šok je bil velik in temu primerno se je podpora ministrstva za kulturo nasproti dejanskim nosilcem neprofitnega leposlovnega založništva začela drastično spreminjati.

Postavljata pa se pred odgovorne vsaj še dva zelo pereča problema. Prvi je problem knjigotrštva oz. distribucije knjig do kupcev in položaj knjigarn. Drugi problem se nanaša na decentralizacijo založništva, ki sovpada s potrebo po decentralizaciji celotne kulturne produkcije.

Na področju distribucije knjig naletimo na težavo, da je Slovenija zelo majhen trg in da se večina naslovov tiska v nakladah, ki ne presegajo 1000 izvodov. Knjige so zaradi majhnih naklad drage in zato jih ljudje ne kupujejo. Sploh pa ljudje ne kupujejo leposlovnih knjig. Založniki in knjigarji se lahko še tako kregajo, pa ne bodo spremenili dejstva, da je povpraševanje majhno in da so knjige drage. Dejstvo je, da knjigarne v Sloveniji ne morejo poslovati tržnim razmeram primerno. Predvsem če govorimo o pravih knjigarnah, ki prodajajo samo knjige in ne celo ponudbo od biro programa do daril in elektronike, pa še kaj bi se našlo. In ker je bilo zadnja leta vse več takih "kvazi" knjigarn, se je v njih prodalo vse manj knjig. Pa smo spet pri zapleteni situaciji, kaj je bilo prej: majhno povpraševanje po knjigah ali knjigarne - papirnice. In gordijski vozle bi morala presekat država. Če ne drugega, bi lahko vrnila malo večji del davka, ki ga pobere od prodanih knjig (ob tem imamo še unikaten sistem na celem svetu, ko država prek obveznih izvodov prisilno založništvo pobere čez 200 milijonov tolarjev letno).

In potem ministrica za kulturo na tiskovni konferenci pove, da konča tri četrtine denarja za kulturne programe v prestolnici. Vsi, ki poznamo založništvo, vemo, da je na področju podpore izdajanju knjig še slabše. Prek 85 % vsega razdeljenega denarja ostane v Ljubljani! Kot da ostale Slovenije na založniškem zemljevidu ni?! Seveda je, čeprav je izdajati knjige izven Ljubljane povezano z mnogimi težavami. Poleg dejstva, da nam je manj naklonjena država, nas pogosto ne razume niti lokalna oblast. Za državo je znano, da se trudi prej utišati tiste, ki so blizu in ki s svojo glasnostjo lahko povzročijo več težav v prestolnici. Lokalna oblast pa z ustvarjalnimi sredinami nima kaj početi, saj je že tako dovolj različnih interesov, le kdo bo še dodatno prenašal ljudi, ki mislijo s svojo glavo. Pa je dejstvo, da bi državi lahko bilo v interesu (če že ne obveznost), da spodbuja regionalni razvoj ustvarjalnih dejavnosti. Niso več zgolj velike institucije nosilci razvoja kulture. Smo v dobi raznolikih komunikacijskih sistemov in kultura ni več vezana na fizični kraj. Kulturno središče v današnjem svetu je lahko vsak kraj, ki to zmora, hoče in zna.

Dolenjska prestolnica v današnji založniško centralizirani Sloveniji ni izjema. Dolgoletna nosilka lokalnega založništva na jugovzhodu naše države, Dolenjska založba, je praktično končala svojo pot. Ostala je blagovna znamka, ki s sedanjim tiskarskim servisom nima veliko skupnega, in avtorji, ki bodo izdajali knjige pri Dolenjski založbi, ne bodo prav dobro vedeli, zakaj morajo od "založbe" odkupiti celotno naklado svoje knjige. In kot po zimi vedno pride pomlad (čeprav na žalost vsak konec ne pomeni novega začetka), tako je Novo mesto (in malo tudi mačehovsko državo) rešila nova dolenjska založba, Založba Goga. Velik začetni entuziazem, velika pozornost v celotni Sloveniji, povezovanje s tujino, nastopi na Frankfurtskem sejmu so dejstva, ki kažejo, da v Novem mestu skupina ljudi zmora in zna. Toda ali Novo mesto hoče imeti svojo prodorno Založbo in predvsem ljudi, ekipo, ki stoja za ustvarjanjem novih knjig in zgoščenk? Zadnja tri leta kažejo na previden odnos lokalne oblasti, ki malo pomaga, vendar bi bilo kaj več od drobtinice, ki jo občina odtrga od 6 milijard težkega občinskega proračuna, verjetno že preveč. Posebej izstopa nejasen odgovor mestne občine, kaj bo s Knjižarno Goga na Glavnem trgu, ki ni le knjigarna, ampak tudi kraj, kjer se odvijajo kulturne prireditve. Kot da vsi čakajo, da se zapre! Ne vem, če je to v skladu z obljubami o revitalizaciji mestnega jedra. Morda pa bo vselitev župana v prenovljeni Rotovž pravi trenutek, da pokopljemo knjigo na Glavnem trgu. Morda bo pa novi župan lahko za pijačo dal, ko umrla bo Knjižarna. Če bi sodili po obljubah strankarskih in drugih list, se nam ni bati za prihodnost edine prave dolenjske založbe in tudi za prihodnost Knjižarne Goga ne. Toda od besed danes ne morejo živeti niti umetniki, kaj šele, da bi te zadoščale za preživetje založbe ali knjigarne.

Ruplova rubrika Turek v glavi

Zadnjič ko sem ob rutinskem, vsakodnevem opravljanju jutranje velike potrebe kot ponavadi prebiral časopis (tega, ki ga vi pravkar držite v roki), sem naletel na članek oziroma na potopis, ki bi me kmalu vrgel na rit, in sicer iz varnega pristana školjke na mrzlo mrzla kopalniška tla. O posledicah tovrstne nezgode na tem mestu seveda nočemo niti razmišljati.

Skratka, šlo je za potopis po Turčiji, še natančneje, za instambulski dnevnik naše novinarke, ki nam iz meseca v mesec predstavlja kraje, ki smo jih že srečali, pa si želimo, da jih ne bi, in kraje, ki jih še nismo nikoli videli, pa si želimo, da bi jih. Kar je lepo in prav do spektakularne točke, ko cenjena kolegica opiše dogodek, ki je za nas, kot bomo videli v nadaljevanju, vreden pozornosti.

Na ulici turškega vlemesta je bila namreč priča, celo aktivna udeleženka pravega pravcatega streljanja. Nek neprištevni domačin je namreč na robu samomora streljal vse povprek in resno ranil mladega Američana, njenega spremljevalca in ljubimca v salsi, ki je potem na njenih rokah lahko dahnil le: "Zadeli so me". Na tej točki nas zadeva pretrese

do konca in to na dveh ravneh. Na čustvenem, ker osebo, ki je to doživela, poznamo in ker si hkrati zlahka predstavljamo, da bi bili lahko mi na njenem mestu ali bog ne daj na Američanovem. In na racionalnem, ko noro dejanje duševno zmedenega človeka prepoznamo kot

metasimptom naše dobe, kot znak, da so šle stvari res po zlu. Da se ne moremo več delati, da je vse v najlepšem redu, da si ne moremo več zatiskati oči pred kakico, v kateri smo se znašli skupaj s preostalim svetom, in da nas zunaj Slovenije, tako rekoč v coni za odstrel, po krivdi ali brez nje, od tipičnega, omejenega in nadutega ameriškega "kolidž kida" s teksaško zastavo v nahrbtniku zaenkrat loči samo še metek v hrbtu.

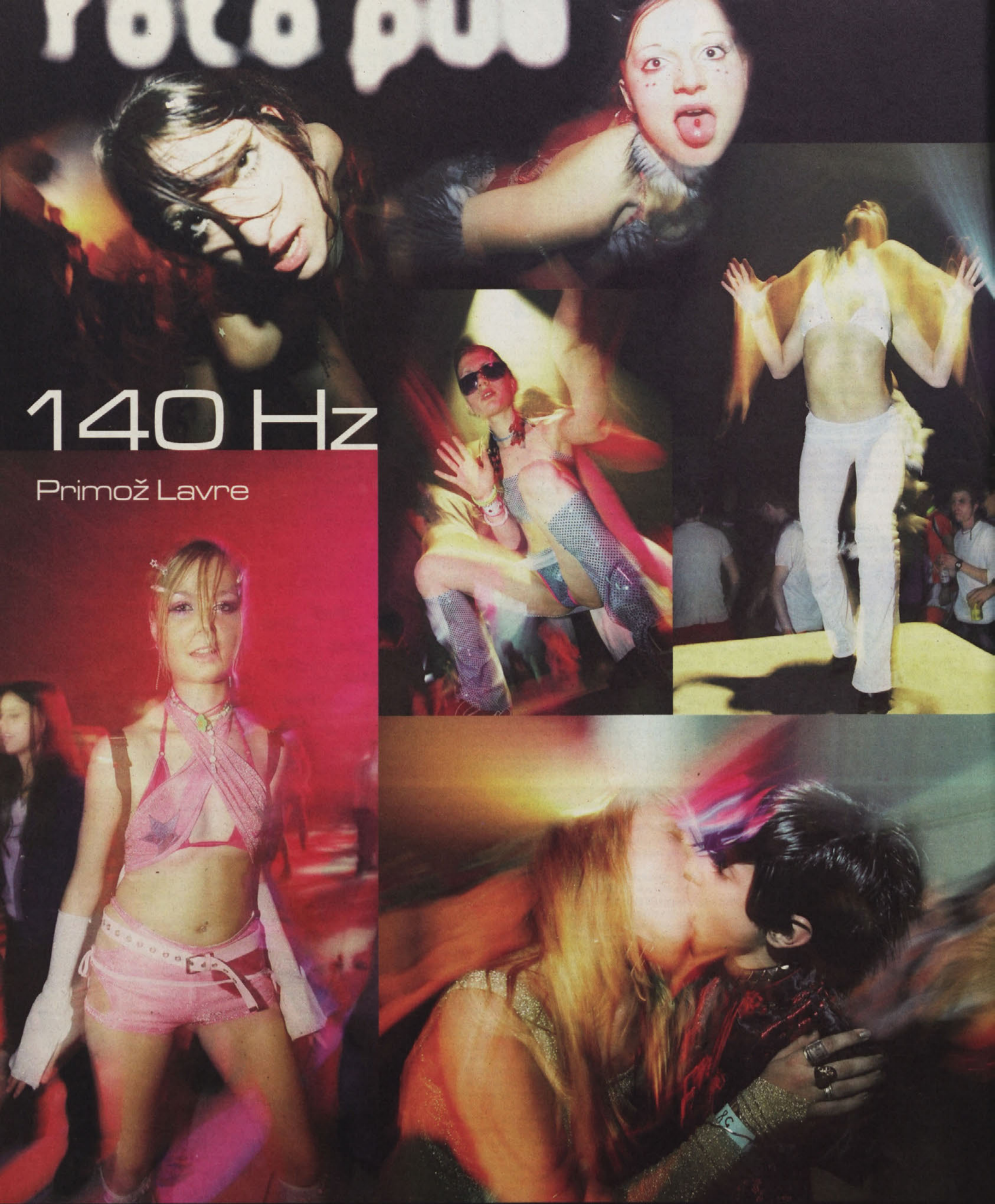
Teroristična dejanja seveda ne moremo enačiti z dejanjem norega Turka, pa kljub temu nas incident na perverzno, sprevržen način opozarja in morda ironično kaže na resnične vzroke in posledice, na resnično stanje stvari. V svetu norega Turka je bilo popolnoma vseeno koga ali kaj bo zadel izstreljeni naboj, naboj je bil namenjen vsem in nikomur, bilo je le naključje, da je zadelo Američana, ki je bil poleg tega še "tipičen" in s teksaško zastavo v nahrbtniku, in ne naše kolegice, ki sicer ni tipična Slovenka, ker v nahrbtniku ni imela liter cvička, toda vseeno. V "normalnem" svetu pa so tarče teroristov v večini primerov ravno Američani in njihovi zavezniki, za kar se po novem na vsak način trudimo, da bi bili tudi mi. Zaenkrat v tovrstnih napadih v najslabšem primeru igramo samo kolateralne žrtve, kot bi se to kmalu zgodilo v primeru slovenskih turistov na Baliu, ko je razneslo bombo v diskoteki. Toda že jutri bomo mogoče tarče teh napadov ali v najboljšem primeru topovska hrana, kot nekateri opisujejo našo prihodnjo vlogo v vojaškem sodelovanju z Natom. Busheva, v zgodovini stokrat zljajana doktrina Ali ste z nami, ali ste proti nam, prinaša med vrsto ugodnostmi, ki se jih na veliko poudarja, tudi eno od neugodnosti, ki se je sploh ne poudarja, namreč metek v hrbet, kjer koli in kadar koli.

Tudi druga debilna doktrina vojne proti terorizmu, da se klin s klinom zbija, ima najmanj eno resno napako. Namreč kot ve vsak ljubitelj dobre kapljice, so učinki tovrstne terapije milo rečeno dvorezni. Kratkoročno so zavajajoče ugodni, dolgoročno pa so nedvomno pogubni, kar se danes še kako kaže. Potem ko so v Afganistanu atraktivno razbili navezo al Kaide in Talibanov in malo manj uspešno ulovili glavnega krivca Osama bin Lada, rekli bomo še več, ko Osama bin Lada pred Busha niso pripeljali niti mrtvega niti živega, se je celotna teroristična srenja tega sveta na novo preoblikovala, prestrukturirala in preorganizirala, nastali so novi centri moči, stari borci so še daleč pred upokojitvijo, novačenje novih ni bilo nikoli večje in teroristične celice nikoli živahnije. Posledica tega je čedalje večja intenzivnost napadov (francoski tanker v Adenskem zalivu, diskoteka na Baliu) in čedalje več pesimističnih napovedi in svaril. Lahko bi rekli, da kurativa, ki jo zganjajo Bush in sodelavci daje ravno nasprotno rezultate od zaželenih, edine napovedi, ki so bile točne, so bile napovedi o dolgi, mračni, apokaliptični in umazani vojni, v kakršni se jastrebi že sicer počutijo kot ledvice v masti. Toda Bush nima časa, da bi se ukvarjal z analizo trenutnega stanja na fronti terorizma, ali se morda pozabaval s problemom Severne Koreje in njenim skrivnim jedrskim programom. V tem primeru gre le za "resen prekršek", medtem ko gre pri Bushevi patološki obsesivni maniji glede iraškega predsednika Sadama Huseina za "moriškega diktatorja", ki ga je treba ubiti, ali pravilneje odstraniti, pa če gre zaradi tega cel svet po gobe. In Bush ima prav, ko pravi, da ni vzporednice med Irakom in Severno Korejo. Irak po vsej verjetnosti nima jedrskega programa, medtem ko Severna Koreja nima nafte. Nafta pa je tisto, na kar se Bush in jastrebi "palijo", rečeno po domače.

Slovenke in Slovenci bomo v kratkem postavljeni pred izbiro, ali smo za NATO, ali smo proti. Toda izbira je širša in v prvi vrsti globlja. Gre za vprašanje ali si želimo svet, v katerem je Nato sploh potreben, oziroma ali si želimo svet, v katerem sta Bush in Husein - dva obraza istega kovanca - sploh možna. In odgovor vseh državljanov sveta, ne samo Slovenk in Slovencev, bi moral biti jasen in glasen NE. Zadeva se bere utopično, toda kot je nekdo pred mano že zapisal: za pametno glavo gre tudi neumno telo.

FOTO ASJA

140 Hz

Primož Lavre

Ohranjamo vaše spomine

**FOTO
ASJA**

- NOVO MESTO> Glavni trg 15, tel. 07 / 39 35 500
- Novi trg, tel. 07 / 39 35 510
- Ljubljanska 22 - TPC Hedera, tel. 07 / 39 35 514
- Podbevškova ulica 4 - Mercator Cikava, tel. 07 / 39 35 518
- SEVNICA> Trg svobode 9, tel. 07 / 81 63 540
- KRŠKO> Cesta krških žrtev 141 - PC TA-BU, tel. 07 / 48 81 520
- ZAGORJE OB SAVI> Cesta zmage 34 - Tržnica pod uro, tel. 03 / 56 25 430
- METLIKA> Cesta XV. brigade 27a - novi TC Spar, tel. 07 / 36 91 530

www.foto-asja.si

Lokalne volitve 2002

Pogovori s kandidati za župane in predstavniki list kandidatov za občinski svet

Janez Lamovšek, Uroš Lubej

Kandidati za župana

Igor Perhaj, ZLSD

Knjigarna Goga, 22. oktobra, 14.00 - 14.45

Kateri problem je tisti, ki ga je potrebno nemudoma rešiti?

Finančna situacija v novomeški občini je slaba. Občina je zadolžena. Zaradi slabega nadzora na področju investicij, komunale in javnih zavodov odteka precej denarja nekontrolirano. Narediti je treba načrt dejavnosti, na osnovi katerega bi naredili racionalizacijo in varčevanje. Bistvo je v tem, da se poveča odgovornost v upravi, poudarjati je treba odgovornost za stroške. Pri investicijah je isto. OŠ Drska - gradnja se je izpeljala, vendar že zdaj odstopa parket. Sama izvedba ni bila kvalitetna. Isto velja za Narodni dom. Sredstva so se vložila, ni pa to neko načrtno, sistematsko delo. Tega manjka. Bojim se za Rotovž. Vse gre na hitro.

Kateri so drugi programski cilji?

V ta prostor naj se vnese strokovno delo. Na odgovorna mesta naj se ne nastavlja ljudi po političnih poteh. Upoštevati se mora pomoč civilne iniciative, ker ravno ta razpolaga s kapacitetami strokovnjakov, izkušenimi ljudmi. S sosednjimi občinami je potrebno sodelovati, ne pa, da skaçemo eni drugemu v lase pri skupnih projektih, denimo pri regijskem odlaganju odpadkov in pri financiranju javnih zavodov. Žal je prišlo do tega, da so ostale občine zaradi pomanjkljive lokalne samouprave dale roke stran od skupnih stvari. Po eni strani je to od njih neodgovorno. Mislim, da Novo mesto ne sme več izhajati iz pozicije moči, moralo bi se spustiti nižje ter poskušati dati pobudo, da se usedemo skupaj in najdemo skupno rešitev. Če grem naprej, bistvenega pomena je sanacija reke Krke, da se začne uresničevati tisti sporazum, ki so ga podpisale vse občine. Vemo, kdo so onesnaževalci, in njim je potrebno stopiti na prste. Oni so dolžni popraviti te napake. Glede mestnega jedra imamo konkreten predlog: ustanovitev mestnega sveta v sklopu občinske uprave. Ta svet bi imel poleg strokovnih kompetenc tudi finančne, sprejmal bi neke srednjoročne, dolgoročne načrte in skrbel za sprotno problematiko. V gospodarstvu nam gre predvsem za male enote, ki jih občina lahko vpožbuja k razvoju, financira, pomaga za ugodnimi krediti prek podjetniškega centra in s proračunskimi sredstvi, ki bi morala biti večja od

Kaj menite o problematiki Kulturnega centra glede na odprtje multikina?

Mislim, da bo kinematografom počasi odklenkalo. Dom Kulture moramo vrniti ljubiteljski kulturi. Kar se tiče Kulturnega centra je enako. Za kakršno koli prireditve moramo tam plačati 120, 130 tisoč za najem dvorane.

Miloš Dular, SDS in NSi

Knjigarna Goga, 23. oktobra, 10.00 - 10.45

Kaj bi v primeru izvolitve za župana najprej storili?

Potrebno je pristopiti k prostorsko-urbanistični politiki, ki bi zadovoljevala potrebe navadnih občanov. Da bi ostali v Novem mestu in si tukaj reševali stanovanjske probleme. Potem je potrebno zagotoviti obrtnikom in privatnikom možnosti oziroma pridobiti lokacijo za njihovo dejavnost, kjer bi jim omogočili nadaljnjo širitev. Potrebujemo tudi dolgoročno vizijo poslovanja v novomeški občini. To je dobra podlaga za stabilno in finančno delovanje ter zaposlitveno politiko. MPP je bil uveden na silo, nesistematično, brez poizvedovanja, kaj bi ljudje radi in na kakšen način. Proge bi bilo potrebno križati na Glavnem trgu, avtobusi bi morali biti manjši. Projekt je zgrešen, škodljiv za občino, koncesionarju je zagotovljen dobiček, ne da bi moral kar koli storiti. S parkomati je čista zmeda. Vrniti moramo pristojnosti krajevnim skupnostim, ki

FOTO: UROŠ LUBEJ

vedo, kaj ljudi najbolj žuli. Oživiti je treba mestno jedro. Tu bi bila potrebna fiskalna politika z oprostilom nadomestila za stavbno zemljišče, z oprostilom najemnine za razna kulturna združenja ali pa organizacije. Sem tudi proti temu, da v mestnem jedru v prvem nadstropju ne more biti poslovnih dejavnosti. Tudi prireditve bi morala občina pripeljati v središče mesta. Ne zdi se mi primerno, da v petih letih še niso preučili, kaj bi bilo v Narodnem domu.

Še kakšen drug programski cilj?

Ureditev športnih površin je zelo pomembna točka v mojem programu. Če ni primernih športnih igrišč v vsakem naselju, kjer bi mladina metala na koš in brcala žogo, se pač zgubi na ulice. Naj se torej uredijo športna igrišča, v bližini teh pa tudi igrišča za otroke ter zelene površine, kjer se ljudje lahko usedejo. In ne le v Novem mestu, ampak tudi v krajih, kot je recimo Šmarjeta.

Kako je z denarjem za šport?

Predvsem je premalo denarja za amaterske športe, za šport za širše množice.

Kako si predstavljate delo v občinskem svetu, glede na to, da verjetno ne boste imeli večinske podpore v svetu?

Podpira me SDS in NSi. Tisti, ki me poznajo, vejo, da nisem nek strankarski ekstremist. Pripravljam sem sodelovati z vsemi, seveda na programskih osnovah. Se pravi pri določenem začrtanem štiriletnem programu, tudi o proračunu, delitvi mest, vodenju določenih projektov itn. ne glede na strankarsko pripadnost, le da so tu programska izhodišča, na podlagi katerih se dogovorimo za določeno delo.

Ali menite, da je bilo soglasje občine, VGP-ja in ZVKD-ja podjetju Brik za gradnjo trgovine in stanovanj na Kandijski ob reki Krki upravičeno?

Najslabše bi bilo, če bi ostalo, kakor je bilo. Edina alternativa je, če se ne dovoli take gradnje, da v proračunu obstajajo sredstva, da se ti objekti odkupijo. Veliko bolj je dati recimo 50 milijonov za en tak objekt in ga urediti, kot pa vreči 150 milijonov za MPP, tak kot je. Sem za ohranjanje teh brežin, ne podpiram pa vseh teh napadov, saj so ti isti ljudje imeli priložnost to urediti že prej. Saj že črpalka čistilne naprave onemogoča vse ostale dostope in peš komunikacijo na tistem delu. Zelo pomembno je, kaj je s komunikacijo ob brežini. Če ta možnost je, potem to ni tako grozno problematično.

Sodelovanje z drugimi občinami za nazaj? Delitvena bilanca?

Po mojem mnenju je bila ta delitev slaba za novomeško občino, ker je dala precej več, kot bi morala dati. To je tudi eden izmed razlogov za zadolženost občine. Preveč smo obljubili drugim, morda zgolj zato, da se obstoječa uprava pokaže boljše kot predhodna. Morda bi bilo bolje, da pride do arbitraže.

Kaj menite o problematiki KC - glede na odprtje multikina?

KC je katastrofa. Odločili so se za politiko visokih cen. Rajši zaračunajo v enem dnevu toliko, kolikor bi ob nižjih dobili v več dneh. Jaz bi moral dati 250 tisoč za dve ali tri ure dvorane. Je pa kot objekt primeren in bi moral zaživeti. Poleg tega dopuščajjo, da se gradi šola v sklopu nekega kulturnega centra. Nekatere druge pa se širi ta del dejavnosti. Bolj pametno bi bilo, če bi se šola preselila na drugo lokacijo. Zda pa bo malo tukaj, malo tam. Po kmečki logiki je to zgrešeno.

Katera je največja neumnost, ki jo je storila mestna oblast v minulem obdobju?

Poleg že omenjenih je to prodaja koncesije za plin. Kuro, ki nosi zlata jajca, se ne proda. Naslednja napaka je, da se ni pripravljeno nobenih lokacijskih načrtov za nadaljevanje obvoznice. Eden od mojih ciljev je kadrovske obogatitve prostorsko politiko. Neumnosti so tudi precej visoke sejnine. Še nekaj: krajevnim skupnostim so vzeli pooblastila oz. možnost odločanja o infrastrukturnih programih. Pristali smo na neugoden potek avtoceste. Sprejeli so točno tiste stvari, proti čemer smo se pet let borili. Se pravi - ne bo dveh viaduktov in imeli bomo oskrbno bazo pod Trško goro.

V katerih sekretariatih bi bilo potrebno narediti kakšno kadrovske zamenjavo?

Mislim, da je treba te zadeve strokovno urediti in na ustreznih mestih dati ljudi s primerno izobrazbo.

Franci Koncilija, skupina občanov

Knjigarna Goga, 23. oktobra, 15.00 - 15.45

Kateri je problem, ki ga potrebno najprej rešiti?

Gotovo je to mestni potniški promet in mirujoči promet. Škoda se mi zdi, da oblast ni z občani demokratično razpravljala. Ukinejo naj se vozovnice, finančno s tem sploh ne bi dosti izgubili, poleg tega pa bi se ljudje navadili na mestne avtobuse. Občina je kar naenkrat vrgla neko reč ven in mislila, da se bo stvar razvijala, kot si je nekdo zamislil. Še posebej je bilo to očitno pri parkirnih, kjer smo bili precej prizadeji zlasti Novomeščani in uslužbenci, ki delajo v mestu.

Kateri so ostali pomembnejši programski cilji?

Moj program sloni na treh programskih točkah: urejen in prijazen prostor; spremembe v delovanju občinske uprave; izostren čut za socialna vprašanja.

Kaj lahko občina naredi na področju socialne?

Na prvem mestu je izgradnja socialnih stanovanj. V mojem prvem mandatu smo 20 stanovanj namenili socialno ogroženim, sedaj pa skorajda nič. Drugi vidik stanovanj: z

FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

ugodnimi krediti bi morali spodbuditi lastnike podstrešnih stanovanj v mestnem jedru k obnovi. Z ugodnimi krediti bi morali spodbuditi kakšno gradbeno podjetje, da bi s cenejšimi materiali gradili cenejša stanovanja.

Kateri je največja napaka minulega obdobja?

Jaz gotovo ne bi prodal plinovodne infrastrukture. Nesmiselno je prodajati podjetje, ki prinaša dobiček. Poslovni načrt komunale, ki je bil sprejet na zadnji seji občinskega sveta, kaže, da so se investicije prepolovile, saj je izginil določen finančni vir. In kaj se bo zgodilo? Nekega dne bo morala občina spet vložiti denar komunale infrastrukture. Navsezadnje bo tudi plinovodska infrastruktura po tridesetih letih iztrošena, pa bo spet lokalna skupnost tista, ki bo morala vlagati.

Kaj menite o poskusu prodaje televizije?

Problem televizije smo rešili že v mojem mandatu. Odkupili smo delež takratnega večinskega lastnika. Sedaj je bila spet dana ponudba za odprodajo, ki na srečo ni bila uspešna. To je za lokalno skupnost tako pomembno podjetje, da se ga ne sme prodajati.

Kaj menite o gradnji Brik ob Kandijski?

Absolutno se ne strinjam s tem. Kažejo se obrisi in kot meščana me boli. Oblika je nenavadna, streha je valovita. Objekt je povsem na bregu Krke. Zame je to neuhigienično. Strinjam se z Društvom Novo mesto, da bi tu moralo nastati sprehajališče, pločnik ali pa čolnarna.

Ali menite, da KC opravlja svojo kulturno funkcijo?

Če bi vodstvo imelo poslušaj za inovativnost, razvoj in splošno prizadevanje, če bi znalo na naš prostor pripeljati najrazličnejše prireditve in če bi znalo odpreti prostor vsem, ki imajo sposobnost, ideje in projekte, potem bi bilo v Novem mestu marsikaj drugače.

Kako se bo v občinskem svetu obnašala lista, katere nosilec ste? Se čutite programsko blizu s kakšno drugo stranko?

Za sodelovanje smo odprti z vsemi. Naše izhodišče je dobrobit vseh občanov. Politične delitve so kontraproduktivne.

V programu imate svet za varnost občanov. Kako si to predstavljate?

To je novost v lokalni samoupravi. Svet za varnost občanov bi zajel problematiko, ki zadevajo vprašanje varnosti občanov, od kriminala do problematike odvisnosti in zdravlja. To bi bil zelo visoko strokoven organ, v katerega bi povabili strokovnjake iz vseh sredin. Govorili smo tudi že z dr. Tatjano Gazvoda, ki je načeloma izrazila pripravljenost na sodelovanje.

V predhodnem mandatu (1994 - 1998) so vam očitali slab odnos z mediji. Zablepiti ste se celo v neko tožbo s takratno novinarko Dolenjskega lista.

Najprej bom povedal nek primer, ki ni povezan z novinarstvom. Tri tedne po izvolitvi je k meni prišel takratni sekretar na ministrstvu za šolstvo, ki mi je s kazalcem odmahal pred nosom in dejal: "O, vi ste pa krščanski demokrati... Nič vam ne bomo dali denarja!" Nisem hotel imeti slabega odnosa z mediji. Ta slab odnos ni bil moj, ampak mi je bil vsiljen. Glede medijev moram reči, da so bili vsi proti meni. Prepričan sem, da je bilo tisto vlogo potrebno sesuti in tolči po njej. Konkretno glede tožbe novinarka pa lahko rečem samo to, da sem se želel z njo pogovoriti, da mi vsaj pojasni, zakaj tako slabo piše o mojem delu, vendar se ni nič spremenilo. Kasneje je prišlo do hudih obrekovanj, tako da je bila novinarka pred sodiščem zaradi neresničnih trditev in lažnih obrekovanj obsojena, pa tudi kazen je bila plačana. O tem seveda ni nihče skorajda nič pisal.

Očitali so vam tudi, da ste takratno občinsko glasilo Odločajmo spremenili v sredstvo za samopromocijo.

Lahko to rečeš, vendar je to običajna praksa tudi sedaj. Tudi sedanji župan se v Novem mediju pojavlja na petih ali šestih fotografijah. Takrat je bilo to nezasiženo, sedaj je to vse normalno. To so različna merila. Občinski svet je šel takrat tako daleč, da je dal zadevo na ustavno sodišče, ki je potrdilo, da ni z Odločajmo nič narobe. O tem spet nihče ni nič pisal.

Napačno ste ocenili vrednost projekta za gradnjo Knjižnice Mirana Jarca. Iz 700 milijonov je proračun narasel na 1,5 milijarde.

Tam se je zvrstilo vseh pet ali šest ministrov za kulturo. Nihče, tudi Boštjan Kovačič ne, si ni upal zagristi v to kislno jabolko. Osebo sem se zavzel za to, da se začne graditi. Ministrstvo za kulturo je takrat reklo: Če boste začeli, boste dobili sredstva, če ne, bo šel denar v Novo Gorico. Res je, da so bili projekti slabo pripravljene. Vendar nismo imeli časa, da bi šli v revizijo postopka. Dilema je bila: ali začeti gradnjo z resda slabo pripravljeno dokumentacijo ali se odreči državnemu denarju, ponovno pripraviti projekt in s tem morda za nedoločen čas odložiti gradnjo prizidka.

Desne stranke vam očitajo, da je zaradi vaše trmoglavosti propadel dogovor o skupni kandidaturi. Vztrajali naj bi pri samostojni kandidaturi in svoji listi.

To je zgolj ena plat medalje. Dolgo smo se pogovarjali in moja teza je bila, naj ima desna stran skupnega kandidata, ne glede na to, kdo to bo, samo da bo izvoljiv. Stvar se je zlomila na točki, kakšen model županovanja hočemo. Ponudili so mi "Starčev" model županovanja. To pomeni, da gre za lutko, za njenim hrbtom pa delujejo drugi. Še hujši pogoj pa je bil, da bi moral podpisati bianco odstopno izjavo! Popolnoma nesprejemljivo! Zato smo šli narazen.

Očitajo vam, da ste solist in da boste vladali s trdo roko.

Vedno sem pripravljen na kompromise. Štiriletni odmik ob županovanja mi je koristil. Takrat sem bil relativno sam, nisem imel potrebnih izkušenj. Vse to je preseženo; prepričan sem, da bi v primeru izvolitve drugače vodil občinsko upravo in da bi znal sodelovati z vsemi, ki bodo to želeli.

Kako komentirate potek predvolilne kampanje, ste deležni kakšnih pritiskov?

V službi sem deležen zelo hudih šikaniranj. Nisem smel koristiti letnega dopusta, v oddelek so mi poslali notranjo revizijo. To me zelo preseneča. To se dogaja, ker kandidiram. To žali osebnostno integriteto, še posebej, ker sem že bil enkrat župan. Mislim, da mi je kratena osebnostna svoboda in ustavna pravica.

Ivo Kuljaj, Nova demokracija Slovenije Knjigarna Goga, 24. oktobra 17.00 - 17.45

Kateri je po vašem mnenju najbolj pereč problem, ki ga je potrebno nemudoma rešiti?

Potrebno je sinhronizirati gospodarsko in duhovno moč, ki jo Novo mesto premore. Dogajanje je pestro, nima pa aдекватnosti na politični sceni. Male občine se morajo spet povezati v regije, ker same ne morejo nič. Če se to ne bo zgodilo, smo mrtvi. Zaradi partikularnih interesov se pač dogaja, da se zadeva ne more združevati od spodaj. Ustreznosti je torej treba kvantificirati gospodarsko in politično moč celotne regije, kjer je Novo mesto s svojimi potenciali središnja točka. Na Rotovž bi moral priti tak župan, ki bi znal povezati vse te ustvarjalne sile. Sedaj so prekinjeni komunikacijski tokovi, da bi bil kdor koli od mojih protikandidatov to uspel narediti. Ni vzdržno, da ima Miloš Kovačič praktično prekinjen komunikacijski tok z novomeško občino. Koncilija in Miloš Kovačič se nista mogla niti srečati. Kako si zdaj moj protikandidat Franci zamisli županovanje, ne vem.

FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

sedanjih treh odstotkov. Poželelju moramo dati večjo vlogo. Krajevnim skupnostim, ki s proračunskimi sredstvi živorarijo, dati več denarja in več pristojnosti.

Katera je največja napaka, ki jo je storila mestna oblast v minulem obdobju?

Ne strinjam se, da niso prisluzhili Društvu Novo mesto v zadevi Brik.

Vaša stranka je v predvolilni kampanji leta 1998 obljubila 150 socialnih stanovanj. Zakaj kot stranka na oblasti niste uresničili obljube?

Smo stranka, ki je na pol mandata zamenjala ljudi na tistih mestih, kjer se sprejema programske usmeritve. Za te obljube niti ne vem, vendar obljubiti 150 stanovanj kar tako, je vprašljivo.

Stranka je prav tako obljubljala pomoč mladim. Se vam zdi, da je bila obljuba uresničena, da je bila pomoč dovolj velika?

Ne, zagotovo ne. Marsikdo od teh, ki odločajo, mislijo, da je dovolj, če dajo Keku za Rock Otočec 2 milijona, ostalo pa ostane tako zanemarljivo financirano. To ni to. Mladini je treba dati možnost.

Novomeška Založba Goga ima proračunsko postavko v višini milijon sit. Se vam zdi ta podpora primerna?

Premalo. Takoj povem, da je premalo. Ker v naši viziji razvoj mestnega jedra je z gospodarskega vidika trgovska dejavnost pomembna, mora pa biti podprta s kulturno in gostinsko ponudbo. Mislim, da je Knjigarna Goga svetla točka.

Kateri so ostali pomembnejši programski cilji?

Takoj bi podpisal na primer program LDS, če pa gledam realizacijo tega, je pa zelo malo narejenega. Dolenjska gospodarsko po neki narejeni analizi gospodarskih gibanj zaostaja za republiko. Drobnogospodarstvo je kritična točka in pri tem mora nekaj imeti tudi občina. Gledal sem poročilo občinske uprave za lansko leto. Še obstoječa sredstva, ki so

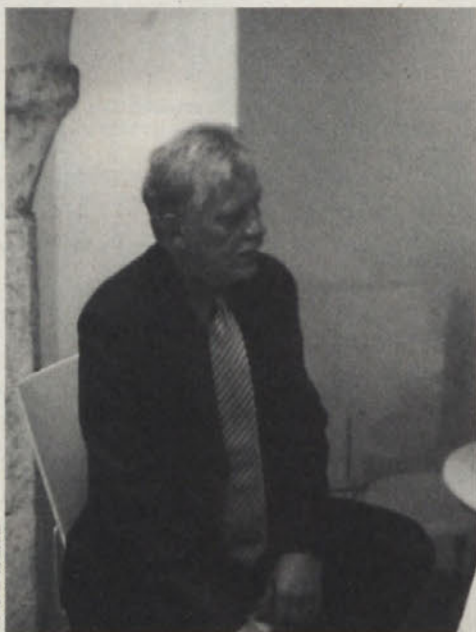

FOTO: LUKAŠ LUBEŽ

Boštjan Kovačič,
LDS, SLS, DESUS, SNS
Kavka pub, 25. oktobra, 1545 - 16.30

Kateri je problem, ki ga je v Novem mestu potrebno najprej rešiti?

Najprej je treba rešiti promet; preseči jezo in nejevoljo meščanov. Relativno hitro se da pridobiti nove površine za parkiranje. Drug stvar je ureditev vpadnic: ljubljanska, šentjernejska, belokranjska. Tretjič: močno bi se obvezal, da se začne gradnja preostalih obvoznic. Ne vse v enem mandatu, ampak postopoma. Vse to mora biti zgrajeno s standardom pešpoti in kolesarskih stez. Kritično je stanje državnih cest. Da ne bi preveč govorili o avtocesti; to je moj primarni cilj. V tem mandatu mora avtocesta priti do Novega mesta. Problem ni samo denar. Trasa v trebanjskem delu še ni določena. Iz države včasih grdo špekulirajo: če nimate definiranih tras, bo šel denar drugam.

Kateri so ostali pomembnejši programski cilji?

Po vodovodu naš čaka kanalizacija. Izkoristiti je treba komparativne prednosti za ekološki turizem, ki jih ima Dolenjska. Imamo možnosti termalnega turizma, lovstva in ostalega. Tretja programska prioriteta je izgradnja gospodarske infrastrukture. Problem Novega mesta je, da 70 % BDP nastaja skozi velike sisteme. Manjka nam terciarni in kvartarni center. V strukturnem delu je premalo malega gospodarstva, ki potrebuje infrastrukturo, stavbna zemljišča, urejene zazidalne načrta. O drugih ciljih: vsekakor univerza in profesionalno gledališče.

Odnos z drugimi občinami? Kako zaceliti odnose?

Regije bodo nastale, to je evropski standard, in prav je tako. Ustavne spremembe, ki so na vidiku, bodo občine

Ali se vam zdi, da je podpora občine najbolj dejavni mladinski organizaciji DNS-ju primerna?

Kolikor vem, je občina, kar se tiče prostorov, šla v prid društvu. Težko sicer sodim o višini dotacij glede posameznih projektov. Sam sem imel vedno poslušal za projekte mladih. Javno si upam reči, da bi se glede na kvaliteto projektov zavzemal za projekte mladih, bodisi znotraj proračuna bodisi z nekimi sponzorskimi akcijami.

Kaj storiti za revitalizacijo mestnega jedra?

Najprej gre za "underground" projekte, to je stvar občine, se pravi telefonijo, kanalizacijo, plinifikacijo. Preselitev župana v Rotovž bo nekaj glede tega storila. Prav tako je treba v centru oživiti tržnico. Možnost vidim tudi v evropskih skladih, ki podpirajo take projekte. V Novem mestu pogrešam mladinski hotel, dostopen mlademu žepu, kot ga imajo v mestih po Evropi. Podoba kozmopolitskosti, vsečnosti, univerzalnosti zelo zaznamuje prisotnost mladih, ki so po svojem sociološkem bistvu nekonvencionalni. To nalogo bi jaz naložil morda nosilcu mladinske dejavnosti v mestu, da elaborira idejo in jo predstavi. Poleg tega imamo v Novem mestu dober nastavek za razvoj univerze, saj jo gradimo od spodaj.

Zakaj ste se sploh odločili za kandidacijo? Kako, da niste nadaljevali kariero v diplomaciji?

Preden sem šel za ambasadorja, se mi je zdelo, da je za moj dinamičen karakter diplomacija "prepočasna". Pretehtalo je to, da je bila to Hrvaška, kjer je bilo veliko problemov, veliko drobnega dela. Zakaj sedaj kandidatura za župana? V diplomaciji je običaj, da po končanju ambadorskega mandata dve leti preživis doma in greš potem na drug cilj. To mi ni bilo po godu, zato sem se odločil za nov izziv, saj se tu odpira nov cikel odpiranja mestnih občin navzven.

Sum zlorabe v t.i. gradbeni aferi leta 1987. Kako to komentirate?

To je tema, ki mi daje največje zadoščenje. Po sodni poti je bila zadeva zavržena, sploh ni prišlo do procesa. To je bil čas, ko se je pojavljala pravna država. Moji takratni nasprotniki so mi nastavili konstrukt in pogoreli. Zanimivo, da se je takrat celo revija Mladina postavila na mojo stran, na stran nekega etabliranega župana. Veliko zadoščenje, toda nikomur ne bi privoščil tistih preiskav, zasljanj in podtikanj.

Novinarji Parka smo imeli pri pridobivanju javnih informacij težave. Kako nameravate urediti dostop javnosti do vas?

Nikdar nisem imel težav s temi relacijami. Ko sem bil prvič na občini, sem uvedel vsak ponedeljek za dve uri odprta vrata župana. To je nekakšen preventivni pritisk tudi za ostale, da če je župan dostopen, da so tudi drugi dostopni. Je pa seveda tudi PR in odnos do medijev postal en del te stroke in mislim okrepit to službo. Ta relacija mora biti transparentna, frekventna in profesionalna.

FOTO: LUKAŠ LUBEŽ

Športna lista, Rafko Krizman
Novo mesto, 22. oktobra, 14.00 - 14.30

Kateri je po vašem mnenju najpomembnejši problem v Novem mestu, ki ga je potrebno najprej rešiti?

Najvažnejši je športna infrastruktura, ki je pogoj za delo športnih kolektivov, športnikov in vseh ostalih. Povečati je potrebno proračunski delež na področju športa. V deležu športnega tolarja na prebivalca smo med mestnimi občinami na zadnjem mestu. Glavni vir, na katerega mi štartamo, čeprav ocenjujem, da zaenkrat ne preveč uspešno, je država in fundacija za šport. Tu nismo imeli niti urejenih papirjev, niti urejenih osnov, nismo mogli priti zraven. Zdaj imamo papirje za določen del tega pripravljene, ureditveni načrt je sprejet. Občina mora zdaj pač prispevati svoje.

Je dosedanja koalicija naredila dovolj za šport?

Ocenjujem, da ne. Gledam dovolj široko, bil sem eden od koles, ki so skušale te stvari pognati. Dejansko je bila stara utež preteška, da bi lahko kar koli naredili.

Kateri so drugi najpomembnejši programski cilji, za katere se zavzemate?

Vložek v športne programe. Pospešiti jih je treba malo z organizacijo in tudi s finančnimi sredstvi. Povečati sredstva za 30 odstotkov. Nadalje, treba je urediti status vrhunskih športnikov. Ti športniki za svoje delo, za promocijo društva, občine, našega dela, dobivajo zelo majhna sredstva. Imamo blazne težave z ženskimi športom in s športom invalidov.

Kako je z izgradnjo bazenov in balinišč?

Ureditveni načrt je sprejet. Samo to. Od tu naprej je treba stvari premakniti in časovno uokviriti. Jasno je, da se gradnja ne more izvesti v kratkem brez financ, še posebej, ker nekateri objekti niso tržno zanimivi. Recimo olimpijski bazen, ki je zanimiv za Novo mesto kot središče regije, kot kraj z dvajset tisoč prebivalci. Pa tudi v Dolenjskih toplicah olimpijskega bazena ne bo več. Določene stvari od teh so poceni. Recimo balinišča. To je stvar dobre volje. In stvar nekoga, ki bo rinil naprej, in to naj bi ta športna lista počela.

Lista za Dolenjsko, Franci Kek, Robi Judež
Knjigarna Goga, 23. oktobra, 9.00 - 9.45

Kateri je prvi problem, ki bi ga bilo potrebno v MO NM najprej rešiti?

Teh problemov je več. Na listi imamo različne ljudi, ki pokrivajo različna področja. Reševanje teh pa vidimo v lobiranju do Ljubljane in v vzpostavitvi službe, ki bo iz Evrope potegnila dodatne količine denarja. Da sredstev ne razmeščamo znotraj proračuna, temveč da dodaten denar dobimo nekje od zunaj.

Je najpomembnejši problem, da ni denarja?

Ne, najpomembnejši problem je način reševanja problemov, ki jih je več. Vzpostaviti je treba pogoje za optimalno in boljše reševanje teh problemov, ki do sedaj niso bili dobro postavljeni. Vse regije so imeli lobije v Ljubljani, mi ga nismo imeli. Primer: neko češko mesto je v letih 1992 - 99 iz Evrope potegnilo več kot cela Slovenija. V Celju so zgradili čisto napravo z denarjem iz EU. Mi pa še nimamo vzpostavljene te mehanizme, da bi ta denar dobili. Potrebno je lobiranje do Ljubljane in vzpostavitve profesionalne službe, ki bo pripravila prijave na programe. Tu gre tudi za obveščanje občanov, kakšne so njihove možnosti, da se tudi sami prijavijo na te programe.

So kakšni vsebinski programski cilji?

Naše področje je sociala, zdravstvo v zvezi s preprečevanjem zasvojenosti s prepovedanimi drogami. Tu je še otroško varstvo, igrišča in rekreacijske površine v mestu. Se pravi te stvari, ki zavzemajo široko populacijo. Posebej pomembno je to, da se Novo mesto uveljavi kot regijski center! Imamo mnogo ljudi po Sloveniji, ki so Novomeščani in slovenski prostor obvladujejo s svojo umetnostjo, mestu pa ne dajejo tistega kar bi lahko dajali, razen nekaterih izjem. Te ljudi torej povleči nazaj! Prenehati s kulturnimi ustanovami, ki niso učinkovite. Recimo Kulturni center. Ta denar preusmeriti v projekte. Potrebujemo tudi gledališče.

Menite torej, da KC ne opravlja svoje funkcije?

Treba je narediti eno resno analizo in sprejeti ukrepe, ki bodo firmo naredili učinkovitejšo ali pa se odločimo da ga takega ne rabimo. To je povezano tudi z multikonom, ki prihaja. V tej konkurenci ne bodo zdržali. Mogoče je rešitev, da postane izobraževalni center, pa naj se kultura umakne.

jih rebalansirali, niso izkoristili za pomoč drobnemu gospodarstvu. Pa je to minorna vsota - 75 milijonov. Ne gre torej samo za to, da je potrebno sredstva povečati in izkoristiti, povečati jih je treba za tristo odstotkov, ker se ti potem lahko nazaj vrnejo v tri tisoč odstotkih. Zraven je ljudem treba vliti zaupanje in gotovost, saj nobeden več nikomur ne verjame. Občina kot partner v nekem razvoju se mora držati danih besed. Mnogo firm se zapira. Obrtna zadruha Hrast gre v stečaj, ogromno ljudi je izgubilo delo. Tudi tukaj imajo vmes ljudje z občine. Temu bi jaz rekel Marija k sebi consulting d.o.o. Tudi to je razlog, da se ta zgodba ni tako hitro razčistila... Vse bo v redu, dokler ne bo ruske krize. Dokler se ne bo nek direktor v Parizu spomnil: Tam v Sloveniji je pa nekam drag ta strošek produkcije, pa bo začel malo stiskati. Če imaš amortizer - drobnogospodarstvo, je v redu.

Veliko poudarjate kulturo cvička. Ali tu vidite kakšne možnosti?

Strašna zgodba, te naše zidanice in hrami! O tem sem napisal študijo. Prišel sem do fantastičnih zaključkov. Ohranjanje vinogradniške, stavbne kulture in tradicije naših zidanic. Varovanje dediščine, ki še je. Lastnike je treba stimulirati, da to ohranijo. Imamo strašno neizkoriščen kapital v zidanicah, ki ga lahko takoj začnemo izkoriščati. Nič več novega ni potrebno vložiti, saj je celotna infrastruktura zgrajena. Evropa hlepi po takim turizmu. Vse vino lahko prodaj doma, ne drugje. Občina naj bo spiritus agens te akcije. Na Grmu je bil leta 1896 prvič strokovno donegovan cviček v kleti. Poglejte, kakšno je sedaj stanje na Grmu! Tam so sedaj podgane. Če ne bo tam župan imel svoje cvičkove kleti, potem nismo nič naredili! Potem je govorjenje o kulturi čisto navadno dnevno politično govorjenje. Šele potem pridejo na vrsto velike prireditve, kot je Cvičkarja. Vse to lahko za majhen denar, nekaj milijončkov, storimo v enem mandatu.

V programu imate tudi štipendijski sklad?

Za visoko šolanje ni izenačenih možnosti. Če starši nimajo denarja, ne gre. Mišljeno je torej, da ima občina sklad za nadarjene dijake, študente.

Katera je največja napaka, ki jo je storila mestna oblast v minulem obdobju?

Da za ključne položaje, ki zadevajo podobo in funkcioniranje občine, niso šli z baterijo iskat strokovnjakov, ki o posameznih zadevah nekaj vejo, ampak so tam zaposleni politični vajenci. To je ključni problem te garniture. Jože Derganc nima tam kaj iskati in takih primerov je še dosti, saj kandidate zbirajo po principu najbolj butastega.

Zakaj ste sploh šli v kandidacijo?

Nisem se strinjal z izborom Liberalne demokracije. Boštjan Kovačič je Novemu mestu dal, kar je imel. Njegova pot je popolnoma nelogična. Kdo pa gre iz diplomacije nazaj v politiko? V LDS vidim ponavljanje miselnih političnih vzorcev zveze komunistov, preden je prišel na njeno čelo Kučan. Tam zbirajo po principu najbolj butastega, predvsem pa lojalnega. Temu se reče negativna kadrovska selekcija. V sami LDS je vsaj pet ljudi, ki bi se mirno sprehodili skozi volitve, ne bi bilo nobenega problema. Vsa ta šola LDS, to je vse raslo gor v komunizmu.

Kdo pa bi bil po vaše boljša alternativa?

Mislim, da so v začetku imeli tudi Alojza Muhiča, za katerega so ankete kazale, da bi bil ta na prvem mestu. Oni imajo notranje probleme. Jaz sem samo zunanji izraz stanja tam notri ali na tem polju.

Ali se vam zdi, da je podpora mladim v Novem mestu primerna?

Naj pridejo k meni, pa jih podpre!

Kako si predstavljate delo v občinskem svetu, glede na to, da verjetno ne boste imeli večinske podpore v svetu?

Ne bom imel nobenega problema. Mislim, da ljudje pozabijo na svetovnonazorske zadeve, če bi zgradili primeren sistem političnega obnašanja. Hitro bi se dogovorili.

S katerimi strankami bi šli po volitvah v koalicijo in s katerimi nikakor ne?

V Novem mestu ni takih, s katerimi ne bi mogel sodelovati.

FOTO: TOMAZ GRON

zavezale k oblikovanju regij, saj se je izkazalo, da kar same ne bodo šle v to. Tu smo izgubili deset let z urejanjem bilanc, toda to je sedaj rešeno. Novo mesto bi moralo kot regionalni center pripraviti program, ki bo uspel preseči preozke lokalne interese.

Kako ocenjujete delo dosedanje občinske uprave?

Skozi poročila, ki sem ga prebral, lahko rečem, da je bilo veliko narejenega. Priprava prostorske dokumentacije je proces, ki traja več let, še posebej, če je potrebno pridobivati kakšna soglasja. Za izzive, ki jih sam vidim v prihajajočem obdobju, mislim, da je bilo glode tega veliko narejeno. Investicije nacionalnega pomena, knjižnica in šole, so bile zaključene, kar je velik uspeh.

Ali menite, da so potrebne kakšne kadrovske zamenjave? Se vam zdi kakšna točka posebej kritična?

O kadrovskih zamenjavah v tem trenutku ne morem govoriti, to so vprašanja, ki pridejo po volitvah. Zelo pomemben izziv se mi zdi to, da v upravo pride kritična masa mladih ljudi, ki je sposobna delati z novo tehnologijo.

Toda če pripeljeta v upravo nove ljudi, je potrebno nekoga odpustiti oziroma povečevati število zaposlenih.

Ni tako preprosto. Če bi brskali po moji biografiji, bi ugotovili, da smo, ko sem bil predsednik izvršnega sveta, upravo racionalizirali, zmanjšali število zaposlenih, toda ljudje niso ostali na cestah, ampak smo določene službe ločili od občine. Primer: neumno se mi je zdelo, da je imela občina svojo službo za čiščenje svojih prostorov. Našli smo človeka, mu dali koncesijo in opremo in tako je nastal Intel servis. To se je zgodilo tudi s fotokopirno službo in menzo. Takrat smo zmanjšali število zaposlenih v upravi za sedemdeset, ljudi pa nismo pustili na cesti.

Katera je največja napaka minulega obdobja? Je to prehitra uvedba parkirin? Mestni potniški promet?

Morda je bila to res nekoliko prenapljena odločitev. Glede mestnega prometa je gotovo potrebno povečati število potnikov, morda s podaljšanjem avtobusnih tras. To je stvar neke empirične analize.

Kakšen je vaš program na področju kulture?

Nujno je ustvariti neko profesionalno oz. polprofesionalno gledališče. Po drugi strani je to povezano z revitalizacijo mestnega jedra. Občina bi morala nekaj napraviti na pogojih za dejavnost in poiskati ljudi, morda tudi med tistimi, ki so iskali potrditev drugje. Ustvariti je treba ugodno klimo in kot župan bi to podpiral.

Liste kandidatov za občinski svet

Stranka ekoloških gibanj, Edo Šefer
Dom Šefer, 22. oktobra, 9.00 - 9.30

Kateri je najpomembnejši problem, ki ga je potrebno najprej rešiti?

Menim, da bi bilo potrebno čistilno napravo premakniti izven mestnega področja in narediti tako, ki ne smrdi, ker mislim, da je to sramota za Novo mesto. Vsakdo, ki pride, ga pozdravi smrad. To so stvari, ki jih poznam in me tudi najbolj motijo.

Kateri so drugi pomembnejši programski cilji?

Drugo najpomembnejše je, kot jaz temu pravim, priklopiti Novo mesto na Evropo. To pa je narediti avtocesto.

Kako pospešiti gradnjo avtoceste?

Potrebno bi se bilo usesti in pogledati, kje bi se dalo kaj narediti. Veste, jaz sem po duši tehnik. Jaz moram zbrati podatke, podatke preveriti, ugotoviti in potem priti do rešitve.

V programu imate še druge cilje. Kako konkretno rešiti recimo problem mestnega jedra?

S podpiranjem dobrih idej! Spet se vračam na moje tehnično razmišljanje. Treba zbrati ljudi, ki se s tem ukvarjajo in potem potegniti rešitve.

Ali veste, za katere vrste odpadkov so nameščeni zbiralniki na deponiji Leskovec?

Na deponiji Leskovec? Nisem še nikoli bil tam, tako da niti ne vem. Deponije me tudi zanimajo. Če si še nisem uspel ogledati. Jaz kakšnih posebnih odpadkov nimam, tako da moji odpadki končajo v tem zbiralniku, ki ga imam. Vsi skupaj. Če bi bili različni zabojniki, bi jih odlagal ločeno.

Kot mestni svetnik se boste morali opredeliti tudi o vprašanjih, ki jih nimate omenjenih v programu. Kaj torej menite, da bi bilo potrebno storiti glede problematike prostorov za aktivnosti mladih?

Ne maram se opredeljevati o nečem, česar ne poznam. Če pride ta problematika na dnevni red, potem se bom z mladino usedel skupaj, da bi ugotovili kje jih čevelj žuli, potem pa je treba poiskati rešitev.

Težko boste pridobili mlade volilce, če ne poznate njihove problematike!

To še ne pomeni, da si ne bom vzel časa, da bi jo spoznal, če bom izvoljen. Dokler nisem izvoljen, je brez veze, da kar koli delam. To je ravno tako, da še preden podpisješ pogodbo za izvajanje kakršnega koli dela, na njem že pričneš delati. To je neracionalno. To je spet tehnično razmišljanje, zelo enostavno.

Objubili ste, da boste slaba vest občinske politike.**Zakaj obljube niste uresnili?**

V OS se lahko daje pobude in odloča na različne načine: da se glasuje o točkah na seji, da se daje pisne pobude, da se daje ustne pobude. Kot politično neobremenjeni, smo se odločili takšni tudi ostati v OS, vendar nas je to pripeljalo do tega, da so bile realne možnosti vplivanja zmanjšane. Vendar smo dali veliko pobud, tako da se ne morem strinjati, da nismo bili dejavni.

Kako bo torej v prihodnje?

Drugače. Se vedno ostajamo neobremenjeni, ampak ker želimo vplivati, bomo šli v koalicijo, če bo obstajala kakršnoli možnost. Na tistem področju, ki ga obvladamo, smo sposobni kaj dobrega narediti. Mogoče smo bili v prvem mandatu naivni, ker smo mislili, da nas bo kdo poslušal, pa ne samo nas, tudi druge. Argumenti ne štejejo.

Največja neumnost, ki jo je naredila zdajšnja koalicija?

Avtobusi. Pozno se je reagiralo na določene segmente. Tudi prehitra uvedba parkirin.

S kom nebi šli v koalicijo?

S SNS. Samo z njimi ne. Oni so v Novem mestu del neke druge stranke, tako v glasovanju, kot v obnašanju, v izjavah. So pač privesek nekoga drugega in do tistega mi nimamo nobenih ovir. Ne želimo biti skupaj z nekom, ki izraža veliko nestrpnost.

Kako gledate na podporo mladinski organizaciji DNŠ?

V principu ni prav, da se kakršna koli organizacija forsira prek občinskega proračuna, je pa prav, da se dajo programi, vsebina na tehnično in se podpre najboljšo. Če bi to naredili, bi DNŠ dobival bistveno več denarja kot ga dobiva sedaj.

Kaj menite o športni politiki mesta glede na to, da se je pojavila lista za šport?

Nosilec športne liste je tisti, ki je dovolil, da so šla sredstva za šport na pol. Občina mora zagotavljati pogoje za rekreativno dejavnost občanov v najširšem smislu. Vrhunski šport pa je stvar promocije občine in občina ga ne sme financirati na račun rekreacije mladih.

**Društvo Novo mesto, Anton Škerlj
Pisarna Škerlj, 23. oktobra, 10.00 - 10.45****Kateri je najpomembnejši problem, ki ga je potrebno nemudoma rešiti?**

Izpostavil bom ožje mestno jedro in stanje, ki ni zadovoljivo. Tu ne gre samo za Narodni dom in Magistrat, temveč je problem v ospitavanju prebivalstva ter nezadostno razumevanje pristojnih, da bi jedro v funkcionalnem smislu spravili k življenju. V mestnem jedru imamo večinoma velika in prostorna podstrešja neizkoriščena. Če bi lastniki želeli

FOTO: LUKAŠ LUBELJ

privabiti ljudi kot stanovalce, rabijo seveda veliko več denarja, kot če se spravijo graditi nekaj na novo. Tukaj bi morala MO prislutiti temu tudi z materialno stimulacijo. Vsekakor pa bi se jim lahko omogočilo neke ugodne kredite, mogoče regresirati kakšne obresti in kaj podobnega. Po drugi strani pa ne za vsako ceno zgraditi in dovoljevati gradnjo na primestnih zemljiščih, tudi za tiste stvari, ki bi jim pravo mesto bilo v strogem centru.

Kateri so ostali programski cilji?

Skrb za Krko, obrežje Krke, problem pešpoti in kolesarskih stez. Tu je zaenkrat še vedno neustrezna cestna povezava z Ljubljano in proti Hrvaški. Zamujamo z avtocesto. Svoj čas smo se zavzemali tudi za Gorjanke in ohranjanje tega predela. Mestna gozdova sta premalno izkoriščena. V zvezi s Portovalom me zelo moti to, da ko smo na občinskem svetu sprejemali odlok je bil poudarek na športnih objektih. Tam zaenkrat ne vidim nič. Jaz ne rečem, da ni koristno, kar bo tam, vendar zaenkrat ni videti, da bi se kaj premaknilo za naše športnike.

Tudi sredstva za šport so se zelo zmanjšala v zadnjih letih, ne?

Točno to. Preveč se zasledujejo izključno ekonomski cilji tudi v tistih javnih dejavnostih občine, kjer ne moreš vrednotiti vse skozi tolar. Vemo, da so javne službe povsod po svetu tiste, ki ne nosijo denarja, ampak, ki ga požirajo. Iskati profit, če imamo urejeno javno službo, je deplasirano.

Kaj pa podpora mladim?

Kot opazovalec vidim aktivnosti Lokalpatriota, Založbe Goga. To so pozitivne, ki so v redu. Kako pa to v okviru občinskih struktur zgleda, ne vem. Moram pa reči, da kot svetnik nisem pravzaprav nikoli naletel, da bi se to posebej obravnavalo. Mi smo enkrat v enem pismu, ki smo ga naslovili

nekam na občino, najbrž županu, izrecno omenili, še pred kakšnimi drugimi pobudami, da bi Goga zaslužila še kakšno drugo podporo, ne samo moralno. To smo izrecno izpostavili, glede na to, da je ena resnih poživiljev v jedru.

Katera je največja napaka, ki jo je storila mestna oblast v minulem obdobju?

Kar se prostora tiče - prav gotovo Brik. Mislim, da nas bodo še poznejši rodovi čudno gledali. Na eni strani tisti klasičen Jakčev ali pa Lamutov breg s takim in takim izgledom, ki odseva v Krki, na drugi strani pa stavba, ki nima podobne primerjave nikjer v mestnem središču. Druga napaka: premalno pozornosti je bilo posvečeno MPP, da bi se na vpadnicah zagotovila ustreznost parkirišč, z ustreznim stimulatvnim parkiranjem. Nič se ni naredilo, da bi se skozi mestno jedro omogočil čimbolj nemoten lokalni promet, preprečil pa tranzit. Problem delajo tisti, ki se skozi Kandijski most pripeljejo notri in gredo potem skozi enega od drugih mostov ven.

Kako boste delovali v občinskem svetu, če boste izvoljeni?

Društvo Novo mesto je nestransko, zato odpade kakršna koli koalicijsko sodelovanje. Dogovarjamo se od primera do primera. Na lokalnem nivoju je zavzemanje za strankarske principe čisto deplasirano.

**Demokratska stranka upokojencev,
Janez Požar
Dom Požar, 23. oktobra, 12.00 - 12.30****Kateri problem je potrebno takoj rešiti?**

V program smo postavili dve bistveni vprašanji. Skrb za starejše občane s tem, da se daje koncesije privatni iniciativi. Iniciativa naj se seli na podeželje! Izven mesta so starejše populacije zapostavljene. Krajne skupnosti izgubljajo na svoji veljavi. KS je za občino celica, kjer se najbolj čutijo vsi problemi.

Kateri so drugi najpomembnejši programski cilji, za katere se zavzemate?

Naš program smo nekako uskladili s programom skupnega županskega kandidata. Zahtevali smo, da se naša programska točka o ohranjanju vrednot NOB vnese v program, in to se je zgodilo.

Ste podpisali koalicijsko pogodbo?

Podpisali smo koalicijsko pogodbo, kjer ni nič konkretiziranega, le to da podpiramo njegov program in da se bomo skozi cel mandat trudili za realizacijo le-tega.

Vaše zahteve so bile omenjene?

Ne, zaenkrat ne.

Kdaj naj bi se ustanovila Dolenjska regija, za katero si prizadevate?

Naše stališče je, da je država razdrobljena na premajhne skupnosti in zato ni učinkovita. EU nas pošilja v pokrajine, mi smo pa naredili ne vem koliko občin, zdaj bomo pa to združevali. Kateri župan se bo odpovedal svoji funkciji? Koliko krvavega potu je bilo prelitega ob delitvenih bilancah? Veliko stvari je bilo zgrajenih s skupnimi sredstvi, oni pa hočejo imeti vse vsak zase. To nas moti.

Glede širine koalicije. Se vam ne zdi, da volilca postavljate v pat pozicijo, brez možnosti izbire?

Naš kandidat bo izvoljen, ne v prvem, v drugem krogu pa. Če naš kandidat ne zmaga, bomo še vedno zagovarjali naš program. Ali bo lahko drugi kaj storil, če ne bo nas poslušal?

Ali menite, da je bila soglasje občine, VGP-ja in ZVKD-ja podjetju Brik za gradnjo trgovine in stanovanj na Kandijski ob reki Krki upravičena?

Po moji oceni je to napaka. Soglasje je bilo dano, ko je bil plan, zazidalni načrt sprejet. Takrat se ni dal nič narediti. Postopek bi bil predolg.

Ali menite, da Kulturni center opravlja svojo funkcijo?

Ne. Prostorske kapacitete so neizkoriščene. Če bi bil tam nekdo z nekim širšim obzorjem, ki bi lahko pripeljal veliko kulture v ta dom od predavani, do simpozijev! Ampak tega ni. Koliko je financirano od občine, sicer ne vem. Je pa treba reči, postaviti pogoje: "Punca draga, če boš izpolnila pogoje, bo OK, če ne pa boš morala prepustiti posel sposobnejšemu od tebe."

Novomeška Založba Goga ima proračunsko postavko v višini 1 mio sit. Se vam zdi to primerna podpora?

Rock Otočec dobi pa dva milijona? Premalo. Sicer škratarijo povsod s tistim denarjem, ampak vzroki so v zadolževanju. Pred štirimi leti, ko so pokazali bilanco, sem bil zgrožen. Stvari so bile zavožene. Vse je bilo zainvestirano, tako da je zmanjkalo soldov. Če bi šli kaj k županu, kolikor ga poznam, on ima še nekaj rezerve, bi zagotovo še kaj dal.

Največja napaka mestne oblasti?

Mestni avtobus. Ne, ker je uveden, ampak kako je postavljen. Poleg tega so to parkirni prostori. Glede gospodarstva pa to, da še ni avtoceste in dovolj elektrike.

**Stranka demokratske akcije,
Merima Rizvić
Knjigarna Goga, 23. oktobra, 13.00 - 13.30****Kateri je po vašem mnenju najpomembnejši problem v Novem mestu, ki ga je potrebno najprej rešiti?**

Zaposlitev mladine.

Kateri so drugi najpomembnejši programski cilji, za katere se zavzemate?

Izgradnja avtoceste, ki se vleče že kar precej časa. Stanovanjska politika, stanovanja so predraga. Pridobivanje dokumentov na upravni enoti, podaljšanje veljavnosti dokumentov, vse to traja zelo dolgo.

Kaj ni SDA pravzaprav stranka Bošnjakov?

V glavnem gre res za državljane in državljanke, ki so Bošnjaki. V bistvu se ukvarjamo s problematiko Bošnjakov v Sloveniji. Povsod po Sloveniji imajo neke klube, kjer se bošnjaški narod lahko zbira, prav tukaj pa tega ni. Ta skupnost je sicer dokaj majhna. Težko nas je zbrati skupaj. Nekateri so skeptični, ampak počasi se izboljšuje. Naš glavni cilj je torej bil pridobitev prostora, kjer bi se Bošnjaki lahko srečevali.

**Slovenska ljudska stranka,
Martina Vrhovnik
Kulturni center Janeza Trdine, 23. oktobra,
17.00 - 17.30****Kateri je prvi problem, ki bi ga rešili?**

Sprejem proračuna, ki bo zadovoljeval potrebe mesta in podeželja. Izhajam iz tega, da je bilo v tem mandatu veliko sredstev vloženeh v mesto. Seveda je razlog temu to, da je bilo potrebno začete investicije končati. Te so zdaj končane, sedaj je na vrsti podeželje.

Kateri so vaši drugi pomembnejši programski cilji?

Kot stranka imamo dva cilja. To je usklajen razvoj mesta in podeželja in pa doseg statusa mesta kot regionalnega in univerzitetnega središča.

Se vam zdi, da je bilo v tem mandatu že dovolj narejenega za ta usklajen razvoj?

Premalo. Kot rečeno: za to so krive investicije v mestu.

Kaj menite o položaju krajevnih skupnosti?

Krajne skupnosti so imele obseg sredstev za pokopališke, cestne programe. Vedno pa je bilo več ciljev, ki so jih želeli uresničiti. Veliko so jih uresnili sami s svojimi lastnimi sredstvi, ko je bilo to možno. Zdal jim je potrebno dati možnost načrtovanja tega svojega dela, ker jih zdaj zakonodaja omejuje. Bolj kot pooblastila imam v mislih to, da so kot ena podaljšana roka župana, da se z njimi večkrat srečujemo, da skupaj naredimo program in jim nudimo tudi administrativno in strokovno pomoč.

Če vaš kandidat ne bo izvoljen, kako boste sodelovali z izvoljenim županom?

Mi smo se s kandidatom in strankami dogovorili, da zdajšnja koalicija sodeluje tudi naprej, v dobrem in slabem. To pa ni ni nujno. Z Dularjem je možen dogovor, manj s Koncilijo. Zaka? Ker že v preteklosti ni izvajal tistega, kar smo se dogovorili.

Sodelovanje z drugimi občinami?

Dobro bi bilo, da bi se sodelovanje ponovno pričelo na skupnem področju. Male občine ne bodo več mogle tako bojkotirati, kot do sedaj. Navsezadnje jih bo v sodelovanje prisilil zakon o financiranju občin.

Katera je največja napaka, ki jo je storila mestna oblast v preteklem obdobju? Mogoče se znotraj koalicije niste v nekaterih zadevah strinjali, pa so bile vseeno izvedene?

Kakšnih večjih napak ni bilo. Mogoče so dve stvari, za kateri se kot koalicija nismo uskladili. To je prodaja deleža Vašega kanala. Naše stališče: če je odločitev sveta, da gre za odprodajo premoženja na splošno, če je to kot vir proračuna potrebno, potem glede na to, koliko sredstev smo vložili, spod 100 milijonov ne gremo v prodajo. Drugič: poiskati bi se moral najboljšega ponudnika - javna dražba. Če do tega ne pride, naj se TV zagotovi potrebna sredstva za nakup potrebne opreme.... Druga stvar se tiče postavitev spominske plošče škofu Vovku. Obakrat smo prišli v nasprotje z ZLSD.

Ali menite, da je podpora Založbi Goga v višini 1 mio sit ustrezna?

Goga in mladinski projekt! Mladina ima svoje predstavnike. Kaj ni to Lista za Dolenjsko? Podpora je gotovo premajhna! Dalo bi se reševati tudi z najemino in tudi s sredstvi.

Kaj pa na splošno podpora mladim?

Morali bi imeti svoj prostor za svoje delo. Ali je to Narodni dom ali kaj drugega... Ta dom že dolgo nima neke vsebine. Mislim, da je čas, da se mladim omogoči nek prostor, ki ne bi bil samo lokal. Podpora mladim je sicer odvisna od kvalitete projektov in programov.

Ali menite, da je bila soglasje občine, VGP-ja in ZVKD-ja podjetju Brik za gradnjo trgovine in stanovanj na Kandijski ob reki Krki upravičena?

Upravičeno toliko, kolikor je dejansko vse v skladu s sprejeto dokumentacijo. Zdal, ali je to bilo prav, da javnost ni bila seznanjena, kar sicer tudi v drugih primerih ni, je vprašanje.

Kaj menite o funkciji Kulturnega centra Janeza Trdine?

Sem mnenja, da je tam potrebno narediti nekaj organizacijskih sprememb. Najprej glede vodenja, potem tudi glede same vsebine. Pogrešam slikarske razstave, nenazadnje gledališče... tudi sama društva, ki so zdaj drugje, bi lahko dobila svoj prostor, da ta ne bi bil preveč prazen.

**Slovenska nacionalna stranka,
Matjaž Engel
Knjigarna Goga, 24. oktobra, 15.30**

Gospod Matjaž Engel, predsednik SNS Novo mesto se ob dogovorjeni uri iz nam neznanega razloga ni pojavil na mestu, kjer naj bi opravil pogovor z njim. Kasneje se ni več odzival na telefonske klice. Prav tako nam ni poslal programa stranke, ki nam ga je večkrat obljubil.

**Stranka mladih Slovenije,
Brigita Majcen
Knjigarna Goga, 24. oktobra, 16.00 - 16.45****Kateri je najpomembnejši problem, ki ga je potrebno nemudoma rešiti?**

Največji problem je premalno stanovanj za mlade družine ali pa nasploh premalno ponudbe. Tisto, kar je ponudbe, je preveč skomercializirano oz. predrago.

Kako to rešiti?

Recimo z nekim domom, podobno kot je samski dom, kjer bi ljudje najtežje obdobje lahko preživeli po neki subvencionirani najemini. Nizozemci imajo to dobro rešeno. Veliko družin se sedaj ravno zaradi tega ne odloča za samostojno pot, ker si ne morejo privoščiti svojega stanovanja. Naslednji problem je, da nimamo spodobnega igrišča za majhne otroke v samem centru mesta. Premalo je sploh tega prostora, kjer bi se človek gibal, sprehal!

Kateri so ostali programski cilji? S čim mladim zagotoviti aktivno preživljanje prostega časa, ki jih omenjate v programu?

S podpiranjem obstoječih organizacij in objektov, ki jih je potrebno narediti dostopne vsem slojem.

Probleme vidite tudi v varstvu otrok. Kje?

Z možem imava službo od sedmih pa do petih popoldne, vrtci delajo pa do pol štirih, in če vzameš popoldansko varstvo, to pomeni recimo od enih do osmih. Niso dovolj prilagodljivi. Prav tako so vrtci predragi. Nekaj je subvencij od občine, ampak tudi to bi morali nekako uskladiti glede na to koliko otrok imaš. Skoraj cela plača gre v vrtce, za najina dva otroka.

Podpirate razvoj študentskih skladov?

Mišljeni so skladi, kot obstajajo v tujini. Da ne bi znanje ostajalo v Ljubljani, ampak da bi študentje, ko zaključijo s šolanjem, prišli nazaj. Da bi se s tem znanjem razvijalo Novo mesto, ne pa kakšni drugi kraji. Občina je tu iniciator. Podjetja pa bi morala imeti kakšne ugodnosti zaradi tega.

S čim boste spodbudili gospodarski razvoj in kako zagotovili kvalitetne pogoje zanj?

Če ne bi imeli Krke in Revoza, bi bilo gospodarstvo res nerazvito. Dejansko se dela za te dve podjetji. Malo gospodarstvo bi se moralo bolj razvijati, a vendar zaradi velikih finančnih obremenitev ne more zaživeti. Z raznimi olajšavami se mora privleči kapital.

Kaj se vam v Novem mestu še zdi velik problem?

Načrt za naselje Župca je sicer sprejet, a v bistvu ni primerno, kar so sprejeli. Morali bi omogočiti kaj bolj sodobnega. Omenim naj to, da je potrebno več delati na gradnji kolesarskih stez. Mestni potniški promet ima zgrešene trase. Poskrbeti bi morali, da bi ga ljudje res uporabljali. Še en velik problem pa je to, da občina premalno stori za položaj invalidov. Prilagoditi moramo pločnike, da bodo lahko aktivno živeli.

**Liberalna demokracija Slovenije,
Adolf Zupan
Pisarna direktorja Tilie, 25. oktobra,
8.00 - 8.45****Kateri je prvi problem, ki bi ga bilo potrebno v MO NM najprej rešiti?**

Hitrejša izgradnja avtoceste, ker je to pogoj za zmanjševanje stroškov in hitrejšo delo naših gospodarskih subjektov. Kako do tega? Lobiranje in pritiski. Dobiti zaveznike

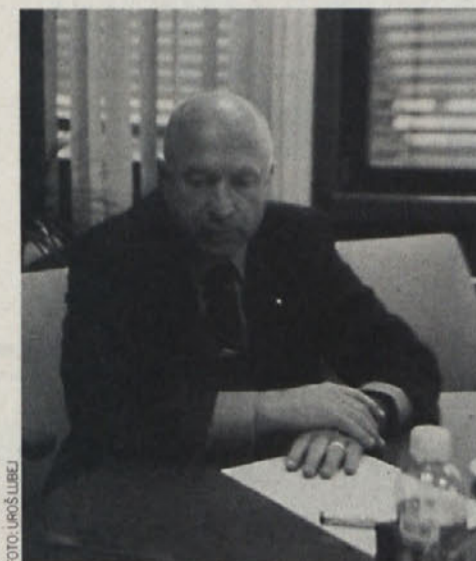

FOTO: LUKAŠ LUBELJ

v parlamentu, v vladi, v Darsu, pri ministrstvu za promet in zveze itn... Če stvari ne bodo primerno hitro tekle, kar pomeni avtocesta do NM v štirih letih, je ena od možnosti tudi zaprtje ceste.

Mislite, da je stanje zaskrbljujoče? Ste premalno naredili na tem obljubah izpred štirih let?

Kakor hočeš gledati. Lahko pristopiš pozitivno in rečeš, da se stvari vendar premikajo: določen del je odprt, rešili so se nekateri problemi vezani na prostorske akte, veliko razgovorov z ministri, razgovor v Revozu med občino in gospodarstveniki, ko je predsednik vlade prvič javno obljubil, da se bo tudi on osebno zavzel za to, da bodo stvari stekle.

Kateri so še vaši programski cilji?

Zagotovitev zanesljive oskrbe z električno energijo. Prvi del z razdelilno transformatorsko postajo Krško je bil odprt. Ni še dovolj, je pa zanesljivejša oskrba. LDS podpira prihod univerzitetnih programov. Mislim, da je to projekt, ki se mora realizirati v roku štirih, petih let. Še nadaljnji cilj je hitra priprava prostorskih dokumentov. Glede uprave: Lahko ima

certifikat, to je vse pohvalno, lahko tudi skrajšujemo neke roke. Ampak uprava mora še ogromno narediti na odnosu človek-človek. Ona je storitev, je služabnik.

Katera je največja napaka, ki jo je storila mestna oblast v preteklem obdobju?
Če jo bom našel, jo bom povedal.

Mestni potniški promet?
Če bi takrat vedeli kakšno stvar, ki jo danes vemo, bi te stvari spremenili. Morda smo nekatere stvari na željo meščanov preširoko zastavili.

Uvedba parkirin?
Absolutno podpiram urejenost mesta. Ta urejenost terja tudi uvedbo uveljavljenih oblik pobiranja parkirin. Glede tega kar imamo zdaj, bi jaz vendarle opozoril, da je to nek pilotski projekt, ki se bo zdaj neke končal in bo terjal analizo. Mislim pa, da zelo bistvenih odmakov od dosedanjih rešitev ni možnih.

Odnos do mestnega jedra? Zadeva Brik? Je bila to napaka?
Mislim, da to ni bila napaka. V aktih je opredeljeno, da je tam gradnja možna. Zelo spoštujem vsa gibanja, ki varujejo lepote starega mestnega jedra in lepote Krke. Toda - do kje gre to varovanje, da ne gre v tisto skrajnost, da čakamo, da se bo vse podrla? Mislim, da je potrebno absolutno obdržati vse fasade, pogledat kako se lahko naredijo pešpoti ob Krki itn., ampak ni investitorjev, ki bi vložili nekajkrat več kot bodo kasneje nazaj dobili.

KC Janeza Trdine? Zadovoljivo opravlja svojo funkcijo?
Kar sem slišal opozoril, mislim, da ne. In kadar gre kaj narobe, je po mojem mnenju za to prvi krivec vedno menedžment.

Kakšen je položaj drobnega gospodarstva?
Strinjam se, da o tem premalo razmišljamo. Število malih podjetij upada, kot sem slišal po neki študiji. Število zaposlenih v posameznem gospodarskem subjektu pa se veča. Iz nekih narejenih študij ni zaznati problema. MO mora zagotavljati prostor, jih ne preveč obremeniti in če se da, tam, kjer je ona investitor, pod konkurenčnimi pogoji vključevati domače. Vse ostalo pa morajo narediti sami. To znajo in to tudi delajo.

Kako je z odstotki proračuna podjetniškemu centru?
Sem že rekel, da bi moralo to novo mandatno obdobje v proračunskem delu nameniti večji deleži za to. Bili smo obremenjeni in bilo je približno dva odstotka predvideno za te namene. Mislim, da je treba ta odstotek zdaj povečati že kar na tri in kasneje še višje. V Novem mestu funkcionira že garancijski sklad v katerega je novomeška občina v preteklih petih letih dala velika sredstva. Tam se v revalorizirani, oplemeniteni obliki giblje 100 milijonov tolarjev.

Ali menite, da je odnos občine do Društva novomeških študentov primeren?
Gotovo je denarja vedno premalo. Menim, da gre za zelo sposobno organizacijo. Premik v prihodnje je seveda možen glede na programe, ki bodo konkurirali na razpisih.

Nova demokracija Slovenije, Božidar Zajc
Knjigarna Goga, 25. oktobra, 17.30 - 18.15

Kateri je prvi problem, ki bi ga bilo potrebno nemudoma rešiti?
Strateško je treba pristopiti k racionalnemu gospodarjenju sredstev, ki jih ima občina na razpolago. Gledal sem plan proračuna za 2002 in 2003, ki kaže na to, da se bomo zadovoljevali. Obresti bodo presegle 90 milijonov. Potrebno se je odpovedati projektom, ki osrečujejo zgolj malo ljudi in povečati trošenje, ker ljudje več pričakujejo od nas.

Obdobje za nazaj, katera stvar se vam zdi najbolj sporna?
Veliko stvari ni bilo optimalnih. Veliko število podžupanov pomeni povečevanje anarhije, še posebej če na vrhu ni dobre koordinacije. Iščejo variante za racionalizacijo zaposlenih v upravi. Poleg tega kakšnega posebnega dobrega prostorskega plana glede gradnje stanovanj ali industrijski con nisem zasledil. Sploh pa ni bilo realizacije. Preveč kompromisov je bilo sklenjenih. Iz stanovanjskih skladov se bo sprostil veliko denarja in če se bo takoj začelo delati na stanovanjem planu, potem lahko to pametno uporabimo, drugače pa bo veliko denarja izgubljenega. Prav tako bi omenil Portoval. Govori se o športu, zdi pa se, da bo to spet prostor za druge stvari. Kakšnega napredka pri cestah prav tako nisem opazil.

Ali se vam zdi, da javni zavod Janeza Trdine opravlja svojo funkcijo?
Ko sem videl, kakšne številke gredo za dejavnost KC in knjižnice, sem bil zelo začuden. Ko pogledam, kaj se dogaja, vidim, da več kot polovico kulturnega dogajanja nosijo ljudje, ki so vezani na skupino DNS. Denar za kulturo je potrebno rahlo prerazporediti. Če so sedaj v kulturi zaposleni ljudje, ki ne dajejo, kar bi morali dati, potem nas ne sme biti strah prerazporejanja. Novo mesto je nekoč bilo kulturno središče, tudi sedaj imamo potencial.

Kakšen se vam zdi odnos občine do okoliških krajev?
Stremimo za policentričnim razvojem. Centru je seveda treba dati dušo. Krajevnim skupnostim je treba dati dušo. Ljudje, ki kreirajo občinsko politiko, nimajo časa ali volje, da se pogovarjajo z ljudmi iz krajevnih skupnosti. Vsaka krajevna skupnost ima svojo specifiko in vsaka bi morala imeti v nekem občinskem svetniku svojega "patrona", ki bi znal zastopati njihove interese.

Nova Slovenija - krščansko ljudska stranka, Alojz Zupančič
Pisarna NSi, 26. oktobra 2002, 10.00 - 10.45

Kateri je po vašem mnenju najpomembnejši problem v Novem mestu, ki ga je potrebno nemudoma rešiti?
Novo mesto kot metropola izgublja na svoji veljavi. Mislim, da je vodstvo premalo naredilo za mesto kot regijsko središče. Drugi velik problem: Novo mesto je urbanistično precej zavoženo, zadeva se je precej stihijsko upravljala. Imamo polno industrijsko obrtniških con na vseh koncih mesta. Tretji problem pa je mestno jedro. Mestno jedro je potrebno revalorizirati. Potrebno je urediti promet. Oblast je šla prehitro v uvedbo parkirin; jedro je doživelo šok; ljudje še niso navajeni na te parkome. Morda bi morali tudi najprej urediti brezplačne parkirne cone na obrobju mesta in postopoma vpelejevati parkirne.

Kateri so še drugi programski cilji v vašem programu?
Potrebno je sistematično spodbujati gospodarski razvoj podeželja in primestnih krajevnih skupnosti. To pomeni zgraditi infrastrukturo, ustvariti ceste in kanalizacijo. Imamo ogromno možnosti tudi v odmaknjenih vinogradniških območjih, kjer bi bilo treba kapital, ki so ga ljudje tekom desetletij vlagali v zidanice, na nek način aktivirati. Prav tako bi bilo v teh krajih potrebno spodbujati tudi dopolnilne dejavnosti, kot je na primer turizem. Ljudem je potrebno omogočiti, da živijo tam, kjer so rojeni. Prav tako je potrebno bolje gospodariti z občinskimi denarjem. Polletno poročilo je kazalo luknjo v višini osemdeset milijonov. Na srečo je bilo nekaj stvari prodanih, tako da se je proračun povečal za milijardo in pol, vendar smo mi glasovali proti rebalansu proračuna, ker smo menili, da denar ni pravilno prerazporejen.

Kakšen je vaš program glede mladih?
Razvijati pa je potrebno visoko šolstvo v Novem mestu, saj ga potrebujemo industrija, poleg tega pa morajo ljudje rasti s tem krajem in tu tudi ostati.

Kakšen je vaš program glede starejših?
Dom za starejše občane ima premajhne kapacitete, ki jih je treba povečati, prav tako je potrebno bolj razviti službe, ki zagotavljajo oskrbo na domu.

Kakšen se vam zdi položaj gospodarstva?
Novomeško gospodarstvo leži na Krki in Revozu, kar se mi zdi problem. Zato je potrebno spodbujati podjetništvo in obrtništvo. Pripraviti je treba infrastrukturo, da se kraji razvijajo tudi ob mestu. Načinov za spodbujanje gospodarstva je več. Pripraviti denimo zemljišče za podjetnike in obrtnike, ki se jim ga ponudi po ugodnih cenah. Pritegniti moramo podjetnike v ta prostor in po drugi strani omogočiti domačim podjetnikom, da tu ostanejo.

Kako menite, da je urejen odnos občine do Društva novomeških študentov?
DNS je zelo uspešno, dobro gospodariti in razvija svoje dejavnosti. Glede prostorov jim je vsekakor potrebno pomagati, prav tako je potrebno podpirati projekte. Za vsakodnevno dejavnost pa se mi zdi, da stvar tudi sama kar dobro teče in da od občine ne potrebujejo kakšne pomoči.

Ali se vam zdi, da KC Janeza Trdine opravlja svojo funkcijo?
Kulturni center daje premalo in ne daje tistega, kar bi Novo mesto potrebovalo.

Kaj storiti na področju kulture?
S kulturo je v Novem mestu problem: ponudba na tem področju je premajhna. Potrebno je spodbuditi denimo ustanovitev profesionalnega gledališča. Občina bi morala biti pobudnik tega projekta.

S katerimi strankami oziroma listami poleg SDS se čutite programsko blizu, s katerimi bi morda sklenili kakšno koalicijsko?
Poleg SDS smo pripravljeno sodelovati tudi z SLS, čeprav so oni že šli v koalicijsko z LDS, kar je položaj zakomPLICIRALO. Programsko smo si blizu tudi z Listo za Dolenjsko in smo z njo

pripravljeno sodelovati. Čeprav take liste povzročajo nekaj zmede med volilci. Zgolj politične stranke imajo prave povezave z državo in vlado. Tako imenovane neodvisne liste so pravzaprav ozko-interesne liste, ki so zunaj svojih področij zelo nedejavne, kar velja še posebej za Listo za Dolenjsko v preteklem mandatu. Moje mišljenje je, da je tudi Lista Francija Koncilije sestavljena iz posameznikov, ki imajo neke ozke interese.

Socialdemokratska stranka Slovenije, Vid Meršol
Knjigarna Goga, 31. oktobra, 10.00 - 10.45

Kaj bi bilo potrebno najprej storiti?
Mestni potniški promet je rak rana, ki ni tako lahko rešljiva. Je pa dejstvo, da je v vsaki taki situaciji potrebno vložiti veliko denarja. Ni ga MPP; tudi po svetu ne, ki bi sam sebe financiral. V vsakem primeru bi bilo treba center mesta vključiti v to povezavo, tako kot je že včasih bilo. Tu mora biti križišče linij. To bi bil torej tudi nek del oživitve mestnega jedra.

Vaši drugi programski cilji?
Če la občina se mora enakomerno razvijati. Veste, ko se človek z ljudmi pogovarja, pravijo, da jih mesto izkorišča. Dejansko se denar obrača tukaj v mestu, periferija pa dobi zelo malo. Tukaj je potrebno bolj enakomerno porazdeliti davkoplačevalska sredstva.

Kaj mislite o položaju kulture?
Kar se tiče socialne, kulture itn., dejansko je denarja za to malo. Na žalost pa se na določenih področjih celo to dogodi, da se ga ne porabi. Človek se tu malo čudi. Izgleda namreč, kot da naj ne bi bilo potrebe za te dejavnosti.

So vam kakšne stranke poleg NSi programsko blizu?
Je veliko skupnih točk in temu primerno smo v svetu tudi glasovali. Če so bile zadeve dobre, smo glasovali za, pri določenih stvareh pa se ne moreš strinjati.

Ste že razmišljali o povolitnem dogajanju? Če ne boste imeli župana, večine v svetu?
Konec konca, če je ena močna opozicija, je že to nekaj vredno. Demokracije brez prave opozicije ni. To trenutno stanje je zelo enostransko.

Največja napaka mestne oblasti?
Močno smo se zavzemali za to, da bi se na območju novomeške občine pač dve občini izločili, ker smatram, da je stvar, ki je manjša, preglednejša, lažje obvladljiva in je manjša možnost raznoraznih malverzacij. Takrat smo demonstrativno zapustili sejo in nisimo hoteli glasovati o tem. To so na silo sforsirali in je šlo pač skozi. Takrat smo, da bi bila stvar poštena, predlagali tajno glasovanje, ki pa je bilo tudi zavrnjeno. Zaradi tega smo razočarani, ker so nas povozili. Bilo je premalo demokratično izpeljano.

Se vam zdi, da javni zavod KC opravlja svoje poslanstvo? Je tisto, kar bi moral dajati mestu?
Jaz mislim da.

Kaj mislite o nestranskostih listah?
Imamo pač volilni sistem, kot ga imamo. Veliko razno raznih list. Gledano iz vidika Slovenije, te liste praktično nimajo nobenega vpliva na dogajanje. Še manj vpliva imajo na dogajanje v Evropi. Če torej voliš neko takšno listo, tvoj glas ne seže dlje od meja občine. Če voliš stranko, potem je ta stvar drugačna. Medtem ko imajo posamezniki, zbrani na listi, neke kratkoročne osebne interese.

Lista Francija Koncilije, Marjan Dvornik
Novo mesto, 31. oktobra, 12.00 - 12.45

Najpomembnejši problemi v Novem mestu?
Uvajanje novega režima mirujočega prometa in mestni potniški promet je problem, ki ga je potrebno najprej rešiti. Uvajanje ni bilo po priporočilih stroke, prehitro in zgolj na teoretičnih temeljih. To ni niti ekološka niti ekonomska, ampak socialna kategorija, kar je tudi stroka menila. Imamo predlog, da bi bil ta promet brezplačen. Ob analizi stroškov se to pokaže kot prava rešitev. Pri mirujočem prometu je problem podobne narave. Ni bilo narejene strategije razvoja mirujočega prometa: tako glede višine parkirne kot prijaznosti do uporabnikov površin. Se pravi predvsem stanovalci, lastniki lokalov in zaposleni so bili oškodovani. Druga pomanjkljivost: v trenutku, ko se je obstoječi režim začel uveljavljati, ni bilo rezervne rešitve; se pravi ureditve parkirnih prostorov za brezplačno parkiranje. Na področju socialne je bilo narejeno premalo ali nič. Zakon predpisuje socialne programe, in to je naša prioriteta. Premalo je neprofitnih stanovanj za socialno ogrožene skupine ljudi. Prav tako je potrebno podpreti socialne programe Centra za socialno delo. Lokalna skupnost mora v višini 20% sofinancirati te programe, mi pa opažamo razkorak med zakonskimi predpisi in realizacijo.

Ali obstajajo kakšne programske bližine z drugimi strankami?
Ni bilo programskega usklajevanja z drugimi listami. Naš program je odprt za druge pobude. To je nestrankska lista brez specialnih političnih ambicij, ampak izhaja iz potreb ljudi. Ankete nam kažejo dobro, smo na tretjem mestu in prvi med nestranskimi. Prepričani smo, da bo to skupina, s katero se bo potrebno pogovarjati. Odločitev, da ljudem ponudimo nestranksko listo, je bila prava. V začetnih prognozah smo ocenjevali, da bomo dobili dva ali tri svetnika, sedaj nam kaže od pet do šest.

Stranke na liste gledajo drugače. Da vnašajo zmede in da nimajo povezave do države?
Zmeda? Zmeda pri kom? Volilci niso zmedeni. Odločitev za nestranksko listo pomeni odločitev za imena. Stranke gradijo na ideološkem temelju. Vprašaj naj se, kaj ponujajo! Pri drugi trditvi se zgrozim. To pomeni, da slovenski prostor

obvladuje strankarski klientalizem, kar je grozljivo. Volilci se morajo vprašati, ali se voliti stranke, ki trdijo, da se mora vse dogajati pod njihovim okriljem.

Se vam zdi podpora organizaciji DNS primerna?
Kolkor sem videl razpisno gradivo, mislim, da je Občina pokazala, kar se tiče subvencij, neresen pristop. To je nerazumljivo.

Gradnja Brik. Ali menite, da je bila poiskana ustrezna rešitev?
Tu je bilo veliko dilem, vendar šele takrat, ko je investor pravnomočno začel delati. Čudi me, da je Društvo Novo mesto takrat, ko se je sprejemal odlok, glasovalo za, sedaj pa so najbolj proti.

Franci Koncilija je veljal za nekakšnega trmatega solista, s katerim se ne da delati?
V tistem mandatu je šlo v redu neke do polovice mandata. Takrat si je Tone Hrovat zaželel svoj mandat v državnem svetu. Z LDS se je takrat dogovoril, da bo izstopil iz koalicije in glasoval proti predlogom občinskega vodstva. Šlo je za to, da takrat močna opozicija onemogoči delo uprave. To sedaj interpretirajo kot nezmožnost sodelovanja. S Koncilijo sem delal vrsto let, vedno je bil dojemljiv za konstruktivne predloge, ni pa imel razumevanja za politkantske igrice.

Združena lista socialnih demokratov, Franci Plut
Knjigarna Goga, 31. oktobra, 13.00 - 13.45

Kateri je najpomembnejši problem?
Poudariti je treba, da je v tem prostoru preveč političnega in premalo strokovnega odločanja. Druga stvar, opažamo, da prevelik del sredstev ostaja v centru, več bi moralo iti v krajevne skupnosti. V večjih krajih mestne občine in podeželju ni javnih površin, igrišč, rekreativnih površin. Na primer, otroci iz Straže morajo na igrišča hoditi v Novo mesto. Poleg tega pa se bomo borili za ustanovitve univerze in univerzitetne knjižnice. Še nadaljnja stvar je nujna po povezavi dolenskih občin v regije. Potrebno je podpirati drobno gospodarstvo. V večjih krajih organizirati obrtne cone. Standard zunaj centra je katastrofa!

Ali obstaja kakšna programska bližina z drugimi strankami?
Vsi imamo svoj program. Stranka kotira na levi strani in kot taki so ji bližji levčarski programi. Naša stranka za razliko od prej postavlja v ospredje program in ljudi in zato v prvem krogu nismo šli v nikakršne koalicijske povezave, ker želimo preizkusiti, koliko nas volilci cenijo. Sicer je problem v tem, da so strankarski programi vseh stran, in tudi naše, še zelo na nizki ravni, tako da stremimo k temu, da v stranko pripeljemo strokovnjake in izobražence. Poleg tega mislim, da mora socialno demokratska stranka bazirati tudi na civilni inicijativi, ker drugače ne predstavlja nikogar.

Ali menite, da je bilo v predhodnem obdobju narejena kakšna večja napaka?
Koalicija je bila podpisana in menim, da se je uresničevala. Drugo vprašanje je, ali so se uresničevali socialni programi.

Morda je bila napaka to, da ni bilo zgrajenih 150 socialnih stanovanj, ki ste jih obljubili leta 1998? Nobeno tako stanovanje ni bilo zgrajeno, ali pač?
Mislim, da take obljube res ne sodijo v predvolilni program. Ne vem, zakaj to ni bilo uresničeno. Za socialno je sicer zmerom narejeno premalo.

Ali se vam zdi, da KC opravlja svojo funkcijo?
Kot predsednik kulturnih društev vidim problem, saj nimamo dostopa celo do svojih prostorov. Tu smo pogoreli, ker je del prostorov prodan šoli. Odnos do ljubiteljske kulture ni pravi. Tisto, kar dobimo od občine, vrnemo tej isti občini za visoke najemnine. Občina bi rada nekaj iztržila, po drugi strani pa uprava davi ljubiteljsko kulturo. Občinski odnos do kulture ni primeren. Kres, vrhunska ekipa, nima prostora za svojo kostumografijo. Poudariti hočem, da je treba drugače obravnavati profesionalno in ljubiteljsko kulturo, prvo bolj po tržnih kriterijih, drugo pa drugače.

park
Pišite Parku!
Pišite nam!
Park, Prešernov trg 8,
8000 Novo mesto,
park@park-on.net

Pokličite nas!
tel: 07 393 08 12

Kateri so vaši drugi pomembnejši programski cilji?
Če bomo dobili podporo ljudi, začnemo resno vplivati na življenje v mestni občini. Ne gre samo za razporejanje sredstev, ampak tudi kontroliranje stvari, ki so se dogajale nepravilno, dajati spodbude za stvari, ki malo stanejo, pa veliko zaležejo, torej šport in kultura. Promoviramo strpnost, zmrnost, nasmehe, toleranco, tudi do nasprotnikov.

Ponovno v akciji!

Usak ponedeljek, sredo in petek

Usak ponedeljek, sredo in petek

**Društvo
Novo mesto**

1. Tone Škerlj
2. Tomaž Levičar
3. Marjan Moškon
4. Staša Vovk
5. Mitja Simič
6. Ivan Hrovatič
7. Marjan Lapajne
8. Janez Pavlin
9. Vinko Manček
10. Tone Gošnik
11. Eva Simič
12. Andrej Bartelj
13. dr. Peter Kapš
14. Joža Miklič
15. Jovo Grobovšek
16. Borut Križ
17. Filip Robar Dorin
18. Marko Grein
19. Igor Vidmar
20. Bojka Kmet
21. dr. Antun Glüeks
22. Branka Moškon
23. Danijel Žučak
24. Marjanca Kočevar
25. Matija Wachter
26. Janko Goleš
27. Andreja Pleničar
28. Marjan Kuhar
29. Mira Kordiš
30. Zdenko Hlavaty
31. Marko Picek
32. Slobodan Novaković

www.drustvo-novo-mesto.si

Imamo 32 kandidatov, ki imajo Novo mesto radi in tudi vedo kako zanj poskrbeti, da bo življenje tukaj za vse prijetnejše kot drugod.

Volite za Društvo Novo mesto, ker imate tudi vi najraje to mesto!

ZA

**novega ŽUPANA
v Novem mestu**

MILOŠ DULAR

Zaupaj sebi.

Izberi svoj cilj!

**Novo mesto
priložnosti**

bostjan.kovacic@lds.si

- Dolenjska v družbi evropskih regij
- Naj reka Krka postane zelena nit našega razvoja
- Avtocesta do Novega mesta
- Za kvalitetno življenje vsakega posameznika
- Uravnotežen razvoj mesta in podeželja

LDS
LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE

www.novomesto.lds.si

ČAS JE ZA POLITIČNE SPREMEMBE!

Alojz Zupančič, predsednik MO NSI Novo mesto

Novo mesto mora postati prepoznavno regijsko, gospodarsko, kulturno, športno, zdravstveno in izobraževalno središče.

Zavzemali se bomo za razvoj primestnih krajevnih skupnosti in podeželja.

Z občinskim denarjem bomo ravnali gospodarno.

Posebno skrb bomo namenili mladim in starejšim.

OBKROŽI 12

Naročnik objave je MO NSI Novo mesto.

Naročnik objave je MO LDS.

Za usklajen razvoj mesta in podeželja

"Odstopila sva kot predsednika bivših strank in prispevala k izvolitvi Martine Vrhovnik, ki ima managerske sposobnosti, materinski čut in odločnost doseči zastavljene"

Tone HROVAT
predsednik Sveta SLS in
predsednik Državnega sveta RS

"SKD nadaljuje svojo pot ponovno pod imenom SLS, katere pravno nasledstvo, program in ljudi združujeta obe združeni stranki. Ostajamo zvesti tradiciji in samemu sebi, odločeni skupaj graditi prihodnost."

SLS
Slovenska ljudska stranka
www.sls.si

Martina Vrhovnik
predsednica MO SLS in
podžupanja Mestne občine Novo mesto

Spoštovane občanke in občani!

V Slovenski ljudski stranki imamo vizijo živeti v urejeni občini, krajevni skupnosti ali vasi, kjer živijo zadovoljni in prijazni ljudje. Naša prioriteta cilja za naslednje štiriletno obdobje sta:

- usklajen razvoj mesta in podeželja
- Novo mesto kot regijsko in univerzitetno središče.

Za dosego teh ciljev in naše vizije imamo izdelane konkretne naloge.

Odlöbitev Mestnega odbora SLS, da na volitvah za župana nastopimo s skupnim kandidatom mag. Boštjanom Kovačičem je nastala na podlagi dejstva, da smo bili v dosedanji koaliciji uspešni pri izvajanju programa stranke. In tudi v naprej želimo sooblikovati podobo naše občine in širše Dolenjske. Da bomo to dosegli, smo v SLS mnenja, da občina rabi župana, ki bo sposoben ohranjati doseženo kvaliteto življenja v občini in jo nadgrajevati. Poskrbeti pa tudi da se nadaljujejo razvojni projekti občine. Prepričana pa sem, da je tudi v prihodnje potrebna trdna, dobromamerna in v sodelovanje in razvoj občine usmerjena koalicija v občinskem svetu.

Naročnik objave je MO SLS.

Sodelovanje je porok za uspeh!

Nasveti ob iskanju zaposlitve Kako zablesteti na razgovoru?

FOTO: BOŠTJAN PUČEJ

Maja Novak

Vznemirjenost ob prejetju pisma, v katerem nas potencialni delodajalec vabi na razgovor za službo, lahko praktično enačimo z napetostjo, ki nas preveva pred prvim zmenkom. V obeh primerih nas razjeda negotovost ter adrenalinska vznemirjenost, zaradi katere ne moremo spati. Bom tokrat uspel/a? Jim bom ugajal/a ali bom moral/a poskusiti znova?

Da pa bi v prihodnje pred odhodom na razgovor resnično vzdržali se grizenja nohtov, razbijanja srca ter živčnega posedanja, se je potrebno nanj temeljito pripraviti.

Velik pomen prvega vtisa

Zelo pomembno je, da na razgovor pridemo točno ali celo nekaj minut prej. V kolikor zamudimo, bo to morebitni delodajalec razumel kot redno zamujanje na delovno mesto. Pri prvem vtisu je tudi zelo pomembno, da ob prvem stiku z morebitnim delodajalcem izražamo dobro voljo, samozavest ter obilico optimizma. Še preden začnemo razgovor je vljudno, če sogovornika pozdravimo z odločnim stiskom roke ter mu za vzpostavitev prijetnega prijateljskega vzdušja namenimo kakšen neformalen uvodni stavek (npr. kompliment o lepi rdeči preprogi, ki krasi pisarno, ali pa o svetlem prostoru, v katerem zagotovo čudovito uspevajo rože itn.). Za dober prvi vtis moramo poskrbeti predvsem za dobro voljo, sproščenost, samozavest ter jasno in razložno govorjenje.

Urejen videz

Pregovor Obleka naredi človeka poznamo praktično vsi, vendar pa nekateri pogosto pozabljamo, da je zunanji videz dejansko vstopnica za notranji. To pomeni, da nas morebitni delodajalec, v kolikor se pred njim pojavimo neurejeni, ne bo jemal resno. Z neurejenim videzom lahko na razgovoru celo dajemo vtis, da sogovornika ne spoštujemo, oziroma da se zanj nismo pripravili urediti. Na razgovoru naj bi nosili urejena oblačila, v katerih se dobro počutimo. V nasprotju z ekstremno neurejenostjo pa se, kar velja za ženske, odsvetuje tudi pretirana uporaba ličil, nakita ter drznih oblačil, s katerimi bi po nepotrebnem vzbujali pozornost. Globoki dekolteji in visoko urezana mini krila so sicer primerna za flirtanje v nočnih lokalih, medtem ko je na razgovoru za novo delovno mesto bolj primerno poudarjanje svojega intelekta in ne seksualnosti.

Česa ne smemo vprašati na začetku razgovora

Med začetna vprašanja, ob zastavljanju katerih zanesljivo še dolgo ne bomo zaposleni, lahko prav gotovo uvrstimo pogajanje o plači in letnem dopustu. V kolikor ti dve vprašanji zastavimo že ob začetku pogovora, bo morebitnemu delodajalcu nemudoma jasno, da nam je zaposlitev zgolj nuja in ne užitek ter da se zanimamo predvsem za zaslužek in dopust, medtem ko je za nas opravljanje dela predvsem plod trenutnega razpoloženja. Skratka, naša prioriteta mora biti zanimanje za delo in ne količina prostega časa, ki ga nudi željeno delovno mesto.

Priljubljeni na vse

Na razgovoru moramo biti pripravljene praktično na vsa vprašanja. Morebitnega delodajalca bo lahko zanimalo vse - od tega ali hodimo v hribe, do tega, kdaj nameravamo zanositi. Pred nedavnim mi je nek znanec zaupal, da so od njega na razgovoru zahtevali, da skoči na mizo in glasno zakikirika. Ker je bil edini od predhodnih kandidatov za službo, ki tega ni storil, je bil sprejet v službo. Verjetno vas zanima, zakaj? V podjetju so s tovrstnimi nenavadnimi vprašanji preverjali, ali so morebitni uslužbenci pripravljene slepo ubogati navodila. V kolikor so bili pripravljene storiti vse, kar jim je bilo rečeno, so jih imeli za nepremišljene ter površne kandidate brez hrbtenice. Takih in podobnih vprašanj lahko pričakujemo še več, zato se je potrebno o njih predhodno pozanimati. Informacije o pasteh ter presenečenjih na razgovorih dobimo v številnih priročnikih, še največ o tovrstnih dogodivščinah pa nam bodo povedali znanci in prijatelji, ki so že zaposleni. Način izpraševanja ter vsebina vprašanj je seveda odvisna od vrste zaposlitve, ki nas zanima, zato se je o željenem delovnem mestu potrebno predhodno pozanimati. Za, denimo, delovno mesto natakarike lahko pričakujemo vprašanje o morebitnih problemih s krčnim ožiljem, medtem ko lahko potencialnega televizijskega napovedovalca povprašajo o najbolj aktualnem dogodku s področja gospodarstva. Če naj bi radijski napovedovalec svojo splošno razgledanost dokazal z navedbo zadnjih šestih ameriških predsednikov, se mora gostinec izkazati s poznavanjem šestih najbolj kakovostnih znamk francoskih vin.

Pozornost na sporazumevanje brez besed

Ob razgovoru moramo biti pozorni na sogovornikovo govorico telesa in sicer kretnje, mimiko obraza ter ton glasu, s pomočjo česar lahko razberemo ali se naš poslušalec dolgočasi, navdušuje ali pa je ob našem pripovedovanju povsem ravnodušen. Strokovnjaki za sporazumevanje trdijo, da 70 odstotkov sporazumevanja poteka brez besed. Z izrazom okrog ust ali oči in z načinom, kako sedimo na stolu, povemo vsaj toliko kot z besedami, ki jih izrečemo na glas, ponavadi pa še več. Izbiro besed lahko zavestno nadzorujemo, nebesednih odzivov pa pogosto ne moremo, zato telo vedno govori resnico. Na primer, kaj pomeni, če kdo sedi s prekrizanimi rokami, naravnost iztegnjenimi nogami, prekrizanimi v gležnjih, s telesom obrnjenim proč od vas in je k vam obrnjen le z obrazom? Pomeni, da vas je človek nehal poslušati.

Kaj lahko sam prispevam k podjetju?

Preden se odpravimo na razgovor, se moramo vprašati, kaj lahko sami prispevamo k podjetju, v katerem se želimo zaposliti, in ne kaj nam lahko nudi podjetje. Delodajalci vedno raje zaposlujejo ljudi s svežimi idejami, zanosom ter pripravljenostjo za dodatno izobraževanje. Morebitnega delodajalca je potrebno najprej opozoriti nase kot na osebo, ki si želi zaposlitve - in to ne katere koli, temveč prav zaposlitve glede katere smo se prišli posvetovati. Še preden pa bomo sogovorniku pojasnili, zakaj smo se odločili prav za to delovno mesto, se moramo temeljito pozanimati o željenem delovnem mestu. Poznati moramo značaj dela, delovne zahteve, zahtevana znanja, stopnjo fleksibilnosti, predvsem pa način dela (timsko delo, samostojno delo, delo s partnerji iz drugih podjetij itn.). V sodobnem postmodernem svetu je cenjen delavec, ki se vsako minuto delovnega časa vpraša, kako bi ta trenutek najbolje izkoristil delovni čas, in ki si vsakodnevno zastavlja prednostne naloge. Pri vsem tem pa ne smemo zanemariti atributov kot so dinamičnost, fleksibilnost, vztrajnost ter predvsem prijaznost do sodelavcev in strank.

Izpostavimo svoje prednosti

Vsak posameznik ima svoje specifične značilnosti, zaradi katerih se lahko pozitivno razlikuje od ostalih. Nekateri so bolj nadarjeni za jezike, drugim gre bolje od rok programiranje, tretji pa odlično pečejo. Prav vsak, v kolikor se preizkuša v različnih stvareh, lahko sčasoma v sebi prebudi kakšen nov talent. In na razgovoru je prav, da vse svoje talente razkrijemo. Morebitnemu delodajalcu moramo dati občutek, da smo prav mi tisti, ki ga podjetje potrebuje, saj imamo poleg zahtevanih znanj tudi kopico drugih talentov, ki pa niso zanemarljivi. Če smo se doslej poleg programiranja izkazali tudi v športu, je to za morebitnega delodajalca odličen znak, da smo v odlični psihični in fizični kondiciji. Posledica odlične fizične kondicije pa je tudi boljše opravljanje dela, saj so zaradi rekreacije posledično okrepljene delovne sposobnosti (boljša prekrvavljenost možganov, večja vztrajnost pri delu itn.). Skratka, vsak svoj talent lahko povežemo z delom, ki ga nameravamo opravljati. Če je bil, na primer, nekdo v mladosti član taborniške organizacije, je to lahko odličen znak, da upošteva zakonitosti narave, da je vajen timskega dela ter da spoštuje sočloveka ...

Zahvala za povabilo na razgovor

Ob koncu razgovora je še posebej primerno, da se od sogovornika vljudno poslovimo ter zahvalimo za povabilo. Preden zares odidem iz prostora, morebitnemu delodajalcu še enkrat povejmo, da nas delo, ki ga razpisujejo, resnično zanima, ter da smo se pripravljene zanj maksimalno potruditi. Delodajalcu se bo morda zdel izrečeni stavek nekoliko pretiran, vendar pa mu bo zagotovo še po vašem odhodu "odzvanjal" v glavi. Če smo na začetku govorili o velikem pomenu prvega vtisa, so vsekakor zelo pomembne tudi zadnje izrečene besede, ki sogovorniku še posebej ostanejo v spominu, saj so bile izrečene nazadnje. Kot vemo, si večina poslušalcev po pogovoru še posebej zapomni uvodne in zaključne stavke, saj sta takrat njihova pozornost in koncentracija največja. Glede na to, da se za eno delovno mesto navadno poteguje več kandidatov, morate blesteti tudi ob odhodu.

Za vse tiste, ki so obupali že po prvem razgovoru in jim motivacija po vsakem naslednjem za nekaj "stopinj" upade, pa še bodrilni stavek znamenite pisateljice Susan Jeffers: "Nihče ni tak, kakršen si ti. Bodi takšen kot si. Tega se loti iz zabave. Tam nekje so ljudje, ki potrebujejo prav to, kar jim lahko ponudiš ti. Naj spoznajo, da obstajaš."

Katja Plut: Tvoje

tvoje oči sijejo.
tvoje oči
sijejo iz večnosti v
konjak,
ki se medeno razliva
pod maslenim zrakom
mojih srčkanih pokracanih sanj.

razmajal si podočnike marjetki smetki,
ki je dirigirala znotraj čeljusti evrope.

prestrašil si elektriko.

populil si vse korenine, ki so
skrivale svoje sadeže v
zemlji prekuhanih slabosti
in jih na smrtnočrnem trgu
menjale za pesek v oči...

razkril si vse kamere in kartoteke,

pokril in poljubil si malčke, ki so še spali.

Sonce te je smejkastopreplašeno
snubilo

in TI si ljubil,

a ostal si z nami, najdenčki.

Nečemu vendar moraš reči ne.

Revija **park** objavlja

Razpis za novinarske prispevke
za učence srednjih in osnovnih šol

Razpisane teme:

Moja šola, Nasilje med (nad) mladimi, Drogiranje med mladimi, Cyberkultura med mladimi, Ljubzensko življenje med mladimi, Drugačnost med mladimi, Posebnosti v našem kraju, Partyscena v mojem kraju, Mladi in njihovi starši, ali po lastni izbiri

v naslednjih novinarskih žanrih:

raziskovalni članek, reportaža, kolumna, intervju, fotografija, strip, ilustracija

Najboljši prispevki bodo objavljeni v reviji Park in honorirani.

Prispevke pošljite skupaj s kontaktnimi podatki po elektronski pošti na naslov park@park-on.net ali na naslov **Park, Prešernov trg 6, 8000 Novo mesto.**

Sedež uredništva: Park, Glavni trg 7, 8000 Novo mesto

tel: 07 393 08 12, m-tel: 031 626 326,

web: www.park-on.net, e-mail: park@park-on.net.

Ekonomisti, komercialisti, teroristi, pozor!

Iščete delo? Revija Park potrebuje prodorne posameznice in posameznike, ki želijo sodelovati pri trženju oglasnega prostora in zraven dobro zaslužiti.

Zaželene izkušnje pri trženju!

Javite se na mobilni 031 626 326, mejl park@park-on.net ali na sedež uredništva **Park, Glavni trg 7, 8000 Novo mesto.**

Radio Krka
106.6 MHz

Špela Koršič je učenka 8.a razreda Osnovne šole Artiče, Alja Angeli pa učenka 7a razreda Osnovne šole Jožeta Gorjupa iz Kostanjevice. Njuna prispevka sta prišla na odprti razpis, ki ga je Park objavil za mlade novinarke in novinarje na vseh osnovnih in srednjih šolah na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Ljubezen med mladimi

Božje čustvo

Špela Koršič

Ljubezen je zelo pomembno in prijetno čustvo. Življenje brez ljubezni bi bilo kot ptica brez kril: nesmiselno in puho. Ljudje smo enostavno ustvarjeni, da ljubimo; tako je ljubezen velik del vsakega človeka, ne glede na starost, spol, narodnost ali vero. LJUBITI ZNAMO VSI!

To čudovito čustvo spremlja človeka od rojstva do smrti. Meni ljubezen je od nekdaj zelo veliko pomeni. Odkar imam tudi sama fanta, pa se mi zdi življenje veliko bolj popolno kot do sedaj, saj se nanj lahko vedno zanesem in ga lahko poiščem, ko mi je hudo. Zato se zavedam, kako pomembna je ljubezen.

Nekateri nerazumevajoči odrasli velikokrat pravijo, da fant ali punca v najstniških letih še sploh ne vesta, kaj je ljubezen in da še ne znata ljubiti. Oh, pa še kako se motijo... Čeprav smo mladi, imamo čustva. Tudi mi lahko ljubimo. Ampak je vseeno res, da se v najstniških letih velikokrat pojavlja le najstniška zaljubljenost, ki mine prej kot v mesecu. Ampak tako se vse začne. Človek se uči ljubiti, tako kot ptica leteti - počasi in previdno. Redkokdaj se zgodi, da bi prva ljubezen, ki se običajno "zgodi" že v vrtcu, prerasla v dolgotrajen odnos ali pa celo v zakon. Med mladimi se velikokrat sliši: "Daj, zresni se in obdrži to punco/fanta več kot en mesec!" Moje mnenje pa je, da moraš iskati, dokler ne najdeš tiste osebe, za katero ti srce pove, da je prava - da je ljubezen tvoje življenje. Pa naj se to zgodi pri petnajstih, petintridesetih ali pri petdesetih - za ljubezen ni nikoli prepozno.

V današnjem času si mladi večkrat iščemo le nekoga za krajšo avanturo. Pri izbiri načina za iskanje nismo izbirčni. Svojega bodočega fanta/punca lahko spoznamo na internetu, kakšni zabavi ali pa nasploh kjer koli se zbirajo mladi s podobnimi interesi. Nikoli ne veš, kje te čaka tvoja(ba) bodoča življenjski sopotnik.

Včasih - v mnogih primerih pa kmalu, ko najdeš tistega "ta pravega" - nastopijo težave, ki jih mladi enostavno imenujemo kar starši. Večkrat se starši tako bojijo za svoje otroke, da potem ko vsaj malo odrastejo, sploh ne morajo dojeti, da se je to zgodilo. Potem pa pride do težav, ker npr. otrok ne pustijo k fantu/punci, ali pa da bi kam šel z njim/njo... In po mojem mnenju se veliko razmerij med mladimi konča prav zaradi teh "starševskih neumnosti". Vsaj nam se zdijo neumnosti.

V Sloveniji pa je med mladimi (predvsem najstniki) še vedno čuti nekakšen odpor do tistih, ki lahko ljubezen čutijo le do človeka istega spola. Mene osebno ti ljudje ne motijo. So pač malo drugačni, kot si jih je Bog zamislil. Če bi poznala kogar koli, ki ljubi na tak način, pa tega noče ali pa si ne upa priznati, bi mu pomagala, da se pokaže javnosti. Ne pa da to malo drugačno čustvo ljubezni skriva v sebi. Tako si samo zapira pot do sreče v ljubezni, ki pa sploh ni tako daleč, kot si predstavlja.

Vsekakor, ljubezen je lahko lepa. Ljubezen je res tisto, kar lahko komu ponudi tudi človek, ki nima ničesar - še strehe nad glavo ne. Dokler ima ptica krila, lahko leta, dokler je ljubezen, smo mi.

Pogovor z uživalcem marihuane

Misli, zavite v dim

Alja Angeli

Sredi velikih ter majhnih mest se zbira mladina, da pokadi kakšen joint, morda zato, da bi izstopali iz družbe. Nekateri kadijo iz nerazumljivega užitka, nekateri zaradi tega, ker to počno tudi njihovi vrstniki. Pogovarjala sem se s človekom, ki ima s tem nekoliko več izkušenj, saj se bolj ali manj redno drogira že petnajst let.

Koliko let si bil star, ko si začel jemati mamilo?

Prvo cigareto sem pokadil s prijatelji, ko sem bil star petnajst let.

Katero mamilo si jemal?

Kadil sem indijsko konopljo in hašiš. Nekajkrat pa smo kuhali travo (beng), pa tudi makov čaj smo pili. Enkrat smo celo spekli pecivo iz trave.

Si kadil le marihuano ali še kaj drugega?

Ne. Drugih mamil nisem zaužil. Zmeraj je bilo prisotno tudi ogromno drugih mamil, vendar nisem imel potrebe niti želje za drugimi vrstami mamila.

Kako si se drogiral?

Večinoma v obliki kajenja.

Kje si dobil drogo?

Trave ni bilo problem dobiti ne takrat ne zdaj. Dobil sem jo od prijateljev.

Koliko časa si jo kadil?

Kadim jo občasno že petnajst let. Včasih pridejo obdobja, ko jo kadim le deset dni, včasih vsak dan, pridejo spet pavze, ki trajajo tudi po trideset dni.

Kolikšen je največji odmerek?

Odmerek je pri uživanju marihuane zelo relativen. Lahko pokadiš tudi deset cigaret marihuane (jointov) na dan, če si reden kadilec. Odvisno je tudi od kvalitete marihuane.

Je drogiranje vplivalo na učenje?

Da. Vplivalo je, če si po končanem pouku pokadil joint. Večina ljudi ni več zbranih za učenje. Ne morem pa trditi za vse, saj nekatere ljudi psihično pomiri, potem pa se določenim stvarim bolj posvetijo.

Si mamila kdaj prinesel domov?

Da. Marihuano sem imel večino časa pri sebi, tako da sem jo nesel tudi domov.

So starši izvedeli za kajenje?

Da. Enkrat sem imel doma posajeno indijsko konopljo, takrat je mama ugotovila, pri čem smo.

Se še drogiraš?

Občasno, ko se zberemo stari prijatelji, pokadimo kakšno cigareto marihuane.

Kaj bi povedal tistim, ki potrebujejo pomoč?

Dejansko pri uživanju marihuane ne potrebuješ strokovne pomoči. Včasih pa se je dobro pogovoriti s prijatelji in sam pri sebi premisliti, da ne začneš uživati trdih drog.

Svetovni dan hrane

Zajtrk v času globalizacije

Matjaž Brulc

16. oktober, dan, ko je bila ustanovljena Organizacija za hrano in kmetijstvo (FAO) pri Združenih narodih, je že več let posvečen problemu svetovne (pre)hrane. Če ste na ta dan spremljali medije, ste se lahko seznanili z izsledki anket, koliko Slovencev zajtrkuje in koliko jih ne.

Toda če pustimo ob strani slovenske zajtrke (v večini primerov gre verjetno za bolj tekoče oblike v najbližjem bifeju), je ta dan posvečen bolj resnim in zaskrbljujočim temam. Zadnji podatki, ki jih je objavil FAO, nam sporočajo, da je na planetu okrog 840 milijonov lačnih ust. Vsak dan zaradi takšnih in drugačnih vzrokov, povezanih s pomanjkanjem hrane, umre 25 tisoč ljudi. Problem (ne)hrane pa ni le problem tretjega sveta, kot bi se nam zazdelo na prvi pogled, temveč se s takimi problemi ukvarjajo tudi v najbogatejših deželah. V ZDA, najmočnejši državi sveta, spada kar 36 milijonov ljudi v kategorijo lačnih.

Letošnji dan hrane je bil posvečen vodi kot viru prehranske stabilnosti. Planet se bo v najbližji

dovolj denarja niti zase niti za otroka. In ste pač lačna. V tradicionalno bolj revnih državah tretjega sveta je ta problem še toliko bolj pereč. Tudi klimatske spremembe, ki se na določenih območjih kažejo v obliki pomanjkanja ali preobilice padavin, močno vplivajo na pridelovanje hrane. Če je vaša zaplata zemlje popolnoma suha ali pa meter pod vodo v času žetve, boste spet lačni. Eden izmed vzrokov za lakoto se skriva v kapitalističnih interesih multinacionalk. V zahodnem svetu ste najverjetneje revni in lačni zato, ker ste predraga delovna sila. Iste multinacionalke, ki zaradi lastnega dobička ustvarjajo revščino na zahodu, določajo tudi cene hrane v svetu. S tem hkrati vplivajo na količino razpoložljive hrane v določenih predelih sveta, da bi si s tem posredno izsilile prednosti in ugodnosti pri lokalnih vladah. Splet enega ali več dejavnikov in lakota je tu.

Največja grožnja svetovni preskrbi s hrano prav tako izvira iz multinacionalk kot so Pioneer, Monsanto (obe iz ZDA) ter Novartis (Švica). Semena, ki so danes predmet patentnih pravic,

V zahodnem svetu ste najverjetneje revni in lačni zato, ker ste predraga delovna sila. Multinacionalke, ki zaradi lastnega dobička ustvarjajo revščino na zahodu, pa določajo tudi cene hrane v svetu. S tem hkrati vplivajo na količino razpoložljive hrane v določenih predelih sveta, da bi si s tem posredno izsilile prednosti in ugodnosti pri lokalnih vladah.

prihodnosti soočil s pomanjkanjem sladke vode. Dejstvo - imeti dostop do vode - bo še kako vplivalo na kmetijsko proizvodnjo v posameznih regijah na svetu. Prihodnost pridelovanja hrane in s tem obstoj človeške populacije je tako vse bolj odvisna od dveh ključnih faktorjev: imetje sladke vode in kontrole genskih virov rastlin.

Vrnimo se nazaj k problemu svetovne lakote. Eden temeljnih mitov o pomanjkanju hrane je v prepričanju, da hrane za toliko milijard ljudi enostavno ni moč pridelati. Ta utvara pade ob ugotovitvi, da se s problemom lakote ukvarjajo v državah izvoznikah hrane, kot so na primer že omenjene ZDA ali pa Indija, kjer živi petina vseh lačnih ust na planetu. Pravi vzroki za lakoto se skrivajo drugje in so bolj ali manj le temne plati ene in iste medalje.

Vzrokov za lakoto je več in revščina je eden glavnih. Če ste nezaposlena samohranilka v Združenih državah, je najverjetneje, da nimate

so podvržena manipulacijam genskega inženiringa. Iznajdba gena terminator, ki z aktiviranjem v pravem trenutku uniči zmožnost semena, da bi iz njega vzklila nova rastlina, je najhujša grožnja malemu, neodvisnemu pridelovalcu. Ta bo moral vsako leto kupovati nova semena. Če ga to ne bo uničilo, ga bo postavilo v hudo odvisnost od multinacionalk, ki si bodo s tem pridobile še več prostora za manipuliranje.

Krog je torej zaključen. World Food Summit leta 1996 si je zadal nalogo, da se število lačnih v svetu prepolovi do leta 2015, kar pa ob vsem povedanem zveni precej utopično. Ob zdajšnji naravnosti sveta bo lakota še vrsto let hud problem, ki ga ne bomo rešili z muhami enodnevnici kot je 16. oktober. Potrebni bodo bolj radikalni ukrepi in naslednjo potezo bodo vlekli razžaljeni, revni in lačni.

TV Novo mesto, d.o.o.
Podbevškova 12

tel.: 07/39 30 860

trženje: 07/39 30 872

faks: 07/39 30 870

e-pošta: uredniki@tv-nm.si

Filmska ponudba in povpraševanje

O koruzi in kinematografih, ali zakaj si lahko mislim, da me ni

FOTO: BOŠTAN PUČELJ

Simon Bizjak

Filmska ponudba in povpraševanje sta bolj soodvisna, kot si želimo priznati. Večinoma verjamemo, da je vse vnaprej odločeno, da na nič kaj dosti nimamo vpliva, da kocka pade neodvisno od naše volje. In kar ostane, je nam na izbiro. Tolažilo, kajne? Zdi se, kakor da vseeno neke na koncu izbiro le imamo. Sami se lahko odločamo med desetimi, petnajstimi filmi na kino sporedu. In vendar bi lahko šlo vse skupaj po drugačnih pravilih. Pa poglejmo, pa poglejmo.

V zadnjem tednu sem imel tri zgoče debate na temo oskarjev in ameriškega filma, dva od sogovornikov sta dobra prijatelja, tretji je vraževeren šahist, pri katerem imaš utemeljen občutek, da ga življenje povozí vsakih pet minut, ni pa nikoli povsem jasno, kdo (on ali življenje) utripi pri tem hujše posledice. Nevarna zmes genialnosti, mistike in neprebavljivosti. No, izkazalo se je, da je vsak izmed njih gledal povprečno dva neameriška filma v minulem letu, dva sta bila do Hollywooda zmerno kritična (sicer brez kakršnih koli argumentov ob vsem), nori šahist pa je dobro uro zagnano poskušal zagovarjati mainstream. Je pa prav zato odšel z zabave precej skrušen, ko mu je zmanjkalo tehtne municije in se je le še medlo vrtel v krogu lastnih naspotij. Kar me je pa dotolklo, je bila strupena mrzla resigniranost nad celotno filmsko ponudbo. Situacije si navadno vizualno predstavljam - takrat so mi sogovorniki delovali kot apatično modri kaktusi, razen šahista seveda, ki je bil izrezen pejotl. Kakšna pa pravzaprav je ta situacija?

S koncem socializma in doktrine "Vse je naše, kar je naše, je družbeno, vse je družbeno, kajti mi družba smo" se skozi vse pore našega obstoja razrašča nek nov pojem - privatni interes. Saj, vsa stvar ni nujno zgrešena, smo pač v prehodnem obdobju. Obstaja nekaj pozitivnih in negativnih elementov, ki sta jih kinu prinesla globalizacija in zasebni kapital. Novodobne lastnike (tako kinematografskih kot televizijskih hiš) najprej zanima dobiček. To je v kapitalizmu naravno, bolj zaskrbljujoče so posledice.

Na naš trg pridejo večinoma ameriški filmi, ki so vedno bolj klišejski: junak - antijunak, nujna situacija, ki kar kliče po ljubezenskem razmerju, happy end. Pa ne da bi ameriške filme kar zavrtača, čeprav je to priročno. Ne, Amerika je naredila lepe in velike filme. Ki so sicer bolj redki in zadnje čase se vse deli na dva pola, kot da obstajata edino dobro in os zla, pa vendar se zdi, da je prav v vedno bolj zapletenem življenju ogromno sivine, modrine in malih zgodb; črno bele situacije so sila redke. Na znak krize lastnih idej in identitete pa kažejo vsemogoča oživljanja stripovskih in pravljicnih junakov, ostalo so vojne drame iz prežvečenih ameriških vojn (ki jih sicer ni malo) ter ljubezenske komedije. Dasiravno je film res precej vezan na literaturo, se zdi, kot da lastnih idej tak film sploh nima več in je na literaturo bolj priklenjen. O dokumentarcih, kratkih filmih, eksperimentu ipd. niti metra filmskega traku. Zaporedje je jasno: visokopračunski filmi so dragi, prodajna strategija agresivna, dobički na prodajnih mestih preprosto ne smejo izostati. Tako se je treba že na začetku držati preverjenih receptov, ne pa poizkušati s čim avantgardnim, na kocki je namreč ogromno denarja. Ray Carney, verjetno zadnji resni hollywoodski kritik, je pred nekaj leti lepo komentiral trenutno situacijo v ameriškem filmu z misljo, da ti "noben hollywoodski film ne pokvari večerje. Samospoznavanje vedno boli in ko bi se nam konflikti utegnili preveč približati, protagonisti naenkrat ne izvirajo več iz našega sveta. Drugo okolje, drug čas in hitro en vic namesto resnice". Res, nekaj mora biti hudo narobe, če nam vsak mesec ponudijo premiero desetletja. Bodite pozorni, te besede je izrekel insider.

Srhljivo je, da se je precej slovenske publike "navadilo" na take filme in se z njimi in junaki v njih hitro poistoveti, pa čeprav naša, na pol balkanska, na pol introvertirana zgodovina z redkimi svetlimi trenutki ne izhaja iz klasično ameriških vzorcev življenja. Bogati pravijo, da je lepota globalizacije dostopnost idealov. Tudi junaki so ponavadi preveč popolni in prebogati, da bi se lahko z njimi kosali. Očitno torej niti ne gre toliko za istovetenjes kot za bežanje v sanjski svet; legalno drogiranje z nedosegljivim; zavestno (samo)zavajanje. Upajmo, da gre le za nekakšen šok ob desetletju sprememb, prehodnem obdobju; da treznost ne

izostane za dolgo. Res, težje se je identificirati z evropskimi zvezdami: prvič jih je malo, drugič so slabo profilirane in nenazadnje so ameriške preveč dobro medijsko pokrite. Seznam razlogov je sicer daljši. V globalni konkurenci hitro metamorfiraš iz ščuke v sardelo.

Rešilna bilka za tiste, ki hodimo gledat "tiste čudne filme", kjer se pojavijo imena kot: Leigh, Tarkovski, Winterberg ali še kaj bolj eksotičnega, so Kinoteka, festivali in klubski večeri. Zadnjega v manjših mestih skorajda ni. Roko na srce: Kinoteka je le v Ljubljani, festivali večinoma tudi, mariborski Gustav, domača LokalPatriot ter Goga pa s svojim neumornim entuziazmom in zastojarskim delom čez leto rešujejo vsaj dve mesti. Takih izjem je za prste ene roke ravno dovolj. Drugo vprašanje pa je, ali bi ustanova s kinotečno programsko shemo ali art kino v drugih slovenskih mestih preživela. Zdi se, da v teh okoliščinah nikakor ne. Za vse skupaj potrebuješ izobražene ljudi (eden je komaj dober začetek), posluh pri mecenih in motivirano občinstvo, ki bi se zavedalo, koliko koristnega se izcimi od ene kupljene vstopnice. Prav Novo mesto pa je v zadnjih nekaj letih pokazalo, kam se je mogoče na kulturnem področju z vneto in vizijo premakniti.

Prihaja pa Ljubljanski filmski festival, bolj znan kot Liffe (reciklirali so nekdanji pomenjiv FAF - Film art fest), ki poleg izredno kvalitetnega in količinsko obsežnega filmskega programa ponuja dogajanje, razpršeno po skorajda celi prestolnici. Z vidika mobilnosti, ki je nujen predpogoj globalizacije, je tako zastavljen koncept seveda primeren. Tako za tiste lokalpatriote, ki meje svoje sosese prestopijo le takrat, ko se namenijo po kakšen osebni dokument ali na urgentni obisk veterinarja, in se jim projekcija kar naenkrat znajde pred vrati, kot za tiste, ki mobilni dejansko so. A o tem več naslednjič.

Čeprav je lokacij dogajanja kar nekaj, se le v Cankarjevem domu čuti pravo festivalsko vzdušje: z zastoj kavami, viskijem na bone in novinarji. Drugje kar razvodeni - oziroma bolje - se pomeša s hlapi prekurenega olja vseprisotnih, z (zopet) ameriški nacionalnimi emblemi dekoriranih avtomatov koruzopokov. Res, ti hlapi so, če odmislimo kancerogenost in množino soli, zaradi katere si potem prisiljen kupit še coca-colo, gotovo ena najvidnejših izboljšav v kulturi gledanja filmov. Teh v Cankarjevem domu ni. Ne vem, komu bi se skrivil las, če bi tiste dni, ko se vrtijo srbski filmi (v kategoriji jug - jugozahod), obiskovalce sprejeli z varianto leb i sol, ponudili kakšno baklavo, zeljanico in čevapčiče, sprempljene s šilcem rakije, če je že nuja obedovati na projekcijah.

Liffe je v tem pogledu obiskovalcu prijazen, bruci lahko v enem dnevu spoznajo lep kos Ljubljane z nekaj filmi vred, saj jim je še novembra večina mestnih sosesk mnogo večji tabu od tropskega sadja. Ko govorimo o prijaznosti, pa moramo odšteti cene, za katere imajo Angleži lep cinizem "daylight robbery". Rešujejo jih abonmaji in študentski popusti, ki so vsemu navkljub pozitivna izjema. Vse te festivalske ugodnosti lahko izkoristiš, če živiš v Ljubljani, sicer si prepozen že za nakup vstopnic. Malokomu je namreč znano, da lahko za večino slovenskih kinov kupiš karto kar v Kulturnem centru Janeza Trdine.

Prijazna stran Liffeja je tudi program, ki zajema debelo rezino svetovne produkcije in ti hkrati pušča dovolj prostora za lastne misli. Nehumana gneča na prodajnih oknih je znak, da kar zajeten del občinstva hlepi po nekonvencionalnih filmih, ki po kvaliteti, sploh pa po sporočilnosti, krepko pressegajo oguljene klišeje. Sklepni dokaz, da imamo mali ljudje moč nad izbiro, kakšni filmi nam bodo ponujeni na ogled, pa je preprosto dejstvo, da slovenski distributerji odkupijo vedno več pravic za predvajanje filmov, ki so jih še do nedavnega zavrteli le enkrat na Ljubljanskem filmskem festivalu. S podobnimi dogodki - oz. nekaj vode na svoj mlin - s festivali, kakršen je med drugimi Sniff, ki daje vsakomur možnost sodelovanja s svojimi izdelki in delom, ki bo naslednje leto omogočal glasovanje publike in tako bo lahko jasno izraženo vsako mnenje, dejansko pridobivamo možnost izbire. Tiste prave izbire, ki si jo že na začetku zastavimo sami. Mali bogovi iz te zgodbe so namreč na dopustu.

CD plošča 20. rojstni dan

Raziskovalci intenzivno raziskujejo možnosti nanotehnologije. Prihodnji nosilci zvoka verjetno ne bodo več rotacijski. Na kartice, ki bodo manjše kot naše dlani, bo moč zapisati nepredstavljivo veliko število informacij.

Samir Sarajlić

Vsi dobro poznamo nosilec zvoka v obliki CD plošče. Izdelek je star dvajset let, čeprav imamo občutek, da smo se z njim srečali pred kratkim. Prvega oktobra leta 1982 so na avdiotehničnem sejmu v Tokiu prisotni imeli priložnost slišati nov način reprodukcije zvoka. To je bil album Billyja Joela z naslovom 52nd Street. Obiskovalci so bili nad novim zvokom silno navdušeni, ker ni bilo več slišati rahlega pokanja ali šumov, kot je bil to navadno na vinilnih ploščah. Zvok je bil kristalno čist in CD plošči se je obetala fantastična prihodnost. Ljudje so jo imeli za popolno in neuničljivo. Ti dve značilnosti naj bi bili bistveni pri izrinjanju vinilne plošče iz prodaje. Vsemu navkljub so se začetni navdušenci rahlo motili.

CD plošča je manjša od vinilne in zatorej boljša za prenašanje, saj jo skoraj stlačimo v hlačni žep. Premer CD plošče znaša 120 mm, dolžina trajanja je največ 74 minut. "Cedejka" je tudi mednarodno standardizirana. Vendar pa ni tako popolna v primerjavi z vinilno ploščo. Občutljiva je tako na sonce kot na prah, paziti moramo, kako jo čistimo. Tako kot z vinilno ploščo moramo z njo ravnati zelo previdno. Težava je tudi v tem, da je tonski zapis na CD plošči bolj oster, rezek, trd in metalen. Vinilna plošča daje bolj naraven in toplejši zvok, ki gre bolje v uho. Razni filtri in pretvorniki zvoka na CD playerjih zvoke nad 20 000 Hz izločijo ali pa na CD sploh niso bili posneti. Te frekvence človeški sluh sicer ne zaznava, jo pa čuti, če je del audiospektra. Iz tega razloga je zapis na gramofonski plošči bolj pristen. Vsekakor pa je prednost CD plošče v tem, da čitalec zvoka ne drsi po njegovi površini, ampak deluje optično in ne mehanično, kot je to na navadni plošči. Namreč, vinilna plošča ima zvočne informacije ali brazde vrezane v obliki črke V. Po njenem reliefnem dnu polzi diamantna igla in proizvajajo tresljaje, ki se v zvočniku spremenijo v zvok. Brazde CD plošče pa so široke 0,6 in globoke 0,16 mikrometra. Razlikujejo se le po dolžini od 0,9 do 3 mikrometrov. V posamezno brazdo, ki je velika kot bakterija, posije laserski žarek in se po odboju pretvori v zvok. To omogoča optični čitalec, ki ima ponavadi desetletni rok trajanja. Ves proces deluje digitalno, po metodi impulzne kodne modulacije. Vdolbinice so enote 1, gladke površine vmes pa so 0, zato je zvok bolj čist in ni tresljajev ter vmesnih šumov, kot je običajno na vinilnih ploščah. Zvok je torej digitalen.

CD plošča je izdelana iz polikarbonatne spojine, to je plastike. Prevečena je z odbojnim slojem iz aluminija in je zaščiten z lakom. Cedejka se posluša le z ene strani in se vrti s hitrostjo 500 vrtljajev na minuto. Reproducirati se začne centrifugalno, se pravi od sredine plošče navzven.

Pomembno je poudariti, kje se je vse skupaj sploh začelo. Začetki električnega kodiranja segajo tja do leta 1840, ko je Samuel Morse patentiral brzojavno abecedo. Vemo, da je bila Morsejeva abeceda sestavljena iz črtic in pikic. To je prvi znani digitalni zapis in je podlaga vsej današnji digitalni industriji. Kasneje, leta 1967, je bila predstavljena prva javna demonstracija digitalnega snemanja zvoka s pomočjo modificiranega videorekorderja. Naslednji korak je storil nizozemski fizik Klass Compaan, ki je leta 1969 najavil možnost izdelave compact disca - CD. Nato je s kolegom Peteom Kramerjem postavil v Philipsoverem razvojnem laboratoriju celotno CD tehnologijo, ki so jo uporabljali na video področju. To je bilo leta 1972 in istočasno je firma Nippon Columbia na Japonskem začela digitalno snemati v studiju za gramofonske plošče. 1977 pa so Hitachi, Sony in Mitsubishi v Tokiju predstavili prototip digitalne avdio plošče, ki je v premeru merila 30 cm in je trajala le 30 minut.

Končno pa so 1. marca 1979 v Eindhovnu na Nizozemskem prvič zaslislali zvoke z moderne CD plošče. Direktor Philipsovega razvojnega centra je novinarje iz vsega sveta pozdravil z besedami: "Ponujamo vam radikalno izboljšanje reprodukcije zvoka". Philips je svoj izdelek poimenoval compact disc.

Prihodnost reprodukcije zvoka pa nas še čaka. Danes poznamo poleg navedenih še druge nosilce zvoka. Težava je v tem, kako izdelati take nosilce zvoka, ki bodo ponujali naravni zvok. CD plošča glede tega zaostaja za vinilno. Nasledniki cedejk so HDCD, to je High Density Compact Disc, na katerega lahko spravimo veliko informacij. Tu sta še SACD, to je Super Audio Compact Disc, in DVD, ki je Digital Versatile Disc in predstavlja visoko, zmogljivo obliko CD. Ob primerjavi s CD, ki zmora za 700 MB informacij na sekundo, je DVD zmogljivjši s 4,7 GB na sekundo. Trenutno vodilni nosilci zvoka so avdiokaseta, CD in MP 3.

Raziskovalci pa intenzivno raziskujejo možnosti nanotehnologije. Prihodnji nosilci zvoka verjetno ne bodo več rotacijski. Imeli bomo kartice, kjer bodo razporejeni nanočipi v velikosti 1/10 000 človeškega lasu. Na kartice, ki bodo manjše kot naše dlani, bo moč zapisati nepredstavljivo veliko število informacij. Približali se bomo čisto naravnemu zvoku. Tako bo statična reprodukcija nadomestila rotacijsko reprodukcijo zvokov, ki je dosegla svoje meje. (Članek je povzet po prispevku Veljka Lipovščka v Jutranjem listu, 5. okt. 2002.)

www.novomesto.si

Spletna stran Mestne občine Novo mesto
 Avtor: T - media
 Oktober 2002

Matjaž Brulc

Če ste na internetu kdaj vtipkali ime našega mesta, vam je brskalnik ponudil več deset tisoč zadetkov. Strani je vsak dan več, le kdo bi jih štel, ob osmih jutraj, 14. oktobra, pa je na svetovnem spletu zablestela še ena taka stran: www.novomesto.si

Novomeška mestna občina je končno naredila odločilni korak k informacijski družbi 21. stoletja in odprla svoj spletni portal. Nekam pozno, če upoštevamo turistično-gospodarske ambicije naše občine. In glede na to, da nas gospod župan v uvodnem nagovoru na medmrežju smelo primerja z Bavarsko, je bil zares že skrajno skrajni čas, da se je tudi dolenski Muenchen zavihel na svetovni splet.

Kot nam je povedal vodja županovega kabineta Slavko Gegič, so bili razlogi za takšno pozno postavitve strani predvsem finančne narave. Intenzivna vlaganja v informatizacijo občine v zadnjem mandatu nam tako poleg spletnega portala prinašajo tudi postavitev (zaenkrat le enega) infoterminala ter izdajo zgoščenke z večplastno predstavitvijo Novega mesta. Za spletno stran, namenjeno turistom in lokalni srenji, je po Gegičevih besedah občina namenila 1,2 milijona tolarjev, medtem ko nas bosta infoterminal in CD stala okroglih pet milijončkov.

Na novonastala stran, izdelek novomeškega podjetja T-media, se z dolensko metropolo spopade na vseh koncih in krajih. Novemu mestu se diha za vrat in gleda pod kiko. Če pustimo ob strani neobhodne klasike kot so zgodovina, kulturno-zgodovinski spomeniki ter lokalne znamenitosti, se nato prevalimo skozi nekam skromno fotogalerijo, obsežne gospodarske podatke, kmetijsko statistiko in ostalo faktografijo, nam ostane še cela gora informacij, ki še kako pridejo prav tudi neturistom. Kateri so novomeški mediji in kako do njih, kje se lahko masimo z dobrimi špageti in pijemo cviček, h katerim športnim društvom se lahko priključimo in v katerih šolah do znanja; na menijih je vse to in še veliko več. Forum, ki se nahaja na portalu, ima možnost ter naš blagoslov, da zaživi kot sredstvo neposredne komunikacije med občani in županstvom. Če bodo podatki skrbno ažurirani, smo domorodci dobili zajeten nabor vseh možnih naslovov, podatkov, povezav, vozni redov, sporedov in napovednikov za vsako vreme in priložnost. In ko nam bo na smrt dolgčas, lahko pošljemo še SMS, mogoče preverimo, kje brca župan, se nenazadnje učenjaško poglabimo v akte in zapisnike mestne občine ali pa prebiramo Trdinove povesti. Te se nahajajo v rubriki leposlovje, v katero bi lahko mirne duše naložili še kakšno lokalpatriotsko branje. In ker je stran še topla, se ob edinem stavku v rubriki mladinska kultura /.../ Mladinska kultura predstavlja poseben del kulturnega dogajanja v Novem mestu. /.../ ne bomo pretrpko nasmehnil.

Zavedati se moramo, da pri dinovirih - kot so uradne občinske medmrežne strani in portali - ne moremo pričakovati ekscesov kot so slečene gospe ali bogpomagaj - teroristični priročniki. Pri zgladni in pregledni strukturi, simpatično oblikovani in prenapolnjeni z bolj ali manj vitalnimi informacijami pa naš miš ne bo dolgo pri miru. Klik!

Alica v Tralala deželi

Plesno-glasbeni performans Natalije Mikec
 Atrij novomeške gimnazije, petek, 4. oktobra 2002

Andreja Kopač

Atrij novomeške gimnazije je tisti petek komaj zadihal z nadvse intimnim projektom. Ni bilo tiste odrske spokojnosti pred začetkom. Publika je bila nemirna. Od spodaj se je slišalo ogrevanje tai-chi-jevcev... Natalija Mikec, ki je na Laban centru v Londonu diplomirala iz sociologije plesa, pa je po dolgem času v Novem mestu znova nastopila. Performans si je zamislila kot zbir iz koščkov plesa, petja in igranja na klavir. Alica v Tralala deželi kot iskanje v svetu, ki ne dopušča samote in razočaranj. In nas ne sprejme, mi pa njega ne. Kaže, da se avtorica resnično svobodno počuti šele v svetu pod vodo, katerega videoprodukcija pomeni vrhunec celotnega performansa. Alica kot ženska. Dežela Tralala kot svet, narejen po meri močnejših.

Projekt združuje obe njeni strasti. Je zanimiva mešanica krajših plesnih koreografij, prepletenih z živo glasbo. Njen glas je močan in prodoren. Njegova energija pa se žal ne preljuje tudi v plesne korake. Njen gib je nabit s pravo žensko, skoraj erotično energijo, kar poudarja tudi dobro izbrana glasba z orientalskim pridihom. Njeno gibanje je mehko in tekoče, a premalo dovršeno. V njenem plesu ni ničesar, kar bi enakomerno nizanje gibov poživilo. Preveč harmonije na koncu privede do svojega nasprotja - namesto da bi doseglo zlitje s prostorom in publiko, ju na koncu razdvoji. Žal tudi ohlapna struktura projekta preprečuje realizacijo avtoričinih idej v celoti.

Med predstavo se sprašujem, ali je Alica bolj plešoče ali bolj pojoče bitje. Njen močan glas namreč prevlada nad zmečkanim gibom. Asociira na vprašanje svobode. Resnično svobodo je mogoče doseči šele v svetu, kjer veljajo druge zakonitosti. Na primer pod vodo. Mesto, kjer človek postane zgolj telo. Vsebinska se pri plavajočem, enakomerno gibajočem telesu izgubi, saj glava rabi zrak ... Mehkobo giba v vodi je avtorica prenesla na oder, kjer pa plesalec nikakor ne sme biti samo telo. Ambientalni nastopi, kjer ima plesalec publiko dva metra pred seboj, so zanj gotovo najbolj zahtevni. Ni ničesar, na kar se lahko upreš, za kar se lahko skriješ ... Tisto slabo uro se razgrneš pred ljudmi. Padeš na kolena. Publika te z užitkom razgalja in slači z očmi ... Zato si samo telo. Nič drugega kot plešoče telo, gola forma, ki ji mora plesalec vsak trenutek znova dati vsebino. Vsebinska, ki sili ven iz telesa. Avtorici tega ni uspelo preseči - iti čez, izkričati svoje sanje skozi gib ... Ker je publika pred nosom zahtevnejša od vode. Ker pričakuje, da se boš na odru raztrgal, preskočil, spotaknil ... Potrebuje dogodek. Potrebuje hrano. Kruha in iger.

Prav v tem je problem celotnega sodobnega plesa. Da ne vidi pred sabo publike. Gledalec je ponavadi glodalec kosti, ki jo vrže predenj. Sodobna publika je seveda razvajena. Računalniške animacije, razne tehnikalije in podobno. Sodobni plesalec mora publiko ponuditi več. Kar ni lahko. Ni dovolj, da plešeš. Podobe iz notranjosti moraš stopnjevati, da jih publika lahko zazna. Moraš pretiravati, da pritegneš. Moraš biti več. Prav to sem v tem performansu najbolj pogrešala. Ker avtorica ni šla čez, so ostale podobe iz dežele Tralala zabrisane, neizsanjane, nedorečene. Če je bil to Natalijin namen, bi morala pa ta namen doreči. Publiki moraš pustiti toliko prostora, da si zna sama zapolniti vrzeli med dogodki. Če pustiš preveč stvari odprtih, se vezi izgubijo in gib zvodeni. Avtorica pušča vse preveč globoko intimnih, dobro nastavljenih eksistencialnih vprašanj odprtih. Škoda, da Alica meja svoje dežele ni zarisala bolj ostro.

Romeo in Julija

r: Dušan Jovanović
 i: Gregor Baković, Polona Juh
 Drama, Ljubljana

Magda Lojk

Ta dva veronska romantika, žrtvi tragične ljubezenske zgodbe, sta morala ponovno umreti za nas - gledalce. Njuna usoda se je spletala v ljubljanski Drami kot prva premiera te sezone, njun neusmiljeni bog, ki mu raje rečemo režiser, pa je bil Dušan Jovanović. Ta je veronske ulice spremenil v ljubljanske, trge prelil z asfaltom, prepodil z njih renesančne kratkohlačnike ter vroči poletni noči dovolil, da na plano privabi objestne mladce 21. stoletja.

Na eni strani je predstava precej vpeta v današnji čas, ponekod pa se povzpne v brezčasnost. In tako kot se na ulici dogajajo konkretne, mesene stvari, čisto običajno, včasih že nekoliko vulgarno ulično življenje, tako se v Julijinem (Polona Juh) in Romeovem (Gregor Baković) svetu dogaja ples strahu, hrepenenja in ljubezni. Nek poseben svet - svet iz nekje vmes - pa gradijo tri dekleta, vilinska bitja (Dunja Zupanec, Sabina Kogovšek, Ana Ruter), ki so utelešenje nevidnega in neslišnega sveta - sveta čustev, razpoloženj, želja ...

Iz vsega veje specifična vizualna režiserjeva estetika, ki jo razvija že nekaj let (podobno razmišljanje odkrijemo že v uprizoritvi Rostandovega Cyranoja de Bergeraca v MGL izpred dveh let). Pa se mi ob vsem tem zastavlja vprašanje, kakšen namen ima ta predstava. Hoče svetu sporočiti Make love not war ali želi gledalcu preprosto polepšati večer in mu nasuti nekaj estetskih užtkov? Mislim, da je zadnje v tem primeru pomembnejše in močnejše in vse tiste režiserske domislice so tako močne, da uspejo samo vsebino, ki je že tako znana, potisniti v ozadje, kljub vsemu pa doseže občutek, da so vsej tej katastrofi kriva neumna naključja, kar pa je v resnici največja tragedija tega Shakespearjevega dela.

Vsi ti zunanji elementi predstave - prostor, ki ga poleg scene Mete Hočevar vzpostavljajo tudi igralci (natakarja, brusilec nožev ...), kostumi (Bjanka Adžič), luč, glasba (Drago Ivanuš) - so tako močni, da igra igralcev postane skoraj sekundarna, čeprav ne nepomembna. Polona Juh se odlično znajde med otroškostjo in odraslostjo ter ubere lep lok razvoja od uporniške najstnice do osebe, ki na videz odgovorno sprejema življenjsko pomembne odločitve. Njen veronski ljubimec Gregor Baković pa se na žalost oprime podobe nekakšnega ubogega razmišljujočega nesrečneža, ki se skoraj bolj poda Cankarjevim dramskim likom. Bohinjska dojlja Milena Župančič uspešno živi povsem svoj svet, oddaljen od resnobnosti in ponosne pomembnosti svojih gospodarjev.

Jovanovičeva uprizoritev Romea in Julije sicer časovno oddaljeno renesančno melodramatično igro uspešno prizemlji in skonkretizira. Naredi spektakel mehkih potez, ki utegne omrežiti prenekatero subtilno dušo, ne bo pa spodbudil kakšnih hudih miselnih procesov. Morda pa si tega niti ne želi.

INFO park

Kulturni napovednik za mesec november

- Ponedeljek, 4. 11.**
Fotopub: Nato. Skupna razstava novomeških fotografov na temo globalizacije in Nata. LokalPatriot, 19.00
- Četrtek, 7. 11.**
Okrogla miza Ne Nato, mir nam dajte. Predstavitev zbornika, ki je izšel letos pri Mirovnem inštitutu. LokalPatriot, 19.00
- Petek, 8. 11.**
Dolenjska v vojni za Slovenijo. Otvoritev razstave. Dolenjski muzej, 19.00
Magnifico. Pop koncert. LokalPatriot, 22.00
- Ponedeljek, 11. 11.**
Martinovanje. Etnološki večer, na katerem bodo sodelovali tudi dolenski vinski strokovnjaki. 19.00
- Torek, 12. 11.**
Dan za trening. Akcijska drama, ZDA. LokalPatriot, 20.00
- Četrtek, 14. 11.**
Ivana Kužnik: Zlato srebrni dih. Predstavitev knjižne novosti. Knjižnica Mirana Jarca, 18.00
Igrače in igrače, mesto in podeželje na Dolenjskem. Odprtje razstave. Dolenjski muzej, 19.00
Franc Vozel. Odprtje razstave. Galerija Krka, 19.00
- Petek, 15. 11.**
Plesne sekvence z nekdanjimi člani Terpsihore. Plesna predstava. Kulturni center Janeza Trdine, 19.30

- Sobota, 16. 11.**
Josip Jurčič, Veronika Deseniška. Gledališka predstava, Kulturni center Janeza Trdine, 19.30
Večer video spotov. Projekcija spotov, ki so zaznamovali glasbeno industrijo. LokalPatriot, 21.00
Tabu. Rock koncert, Loka bar, 22.00
- Torek, 19. 11.**
Juri Muri v Afriki. Otroška predstava. Kulturni center Janeza Trdine, 17.00
Pošasti iz omare. Animirani, ZDA. LokalPatriot, 20.00
- Sreda 20.11.**
Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije. Koncert. Kulturni center 19.30
- Četrtek, 21. 11.**
Gitte Mallas: Odgovor angelov. Predstavitev knjige. Knjižnica Mirana Jarca, 18.00
Vesna Milek. Literani večer. LokalPatriot, 20.00
- Petek, 22. 11.**
Od mojega k vašem srcu. Dobrodelni koncert. Kulturni center Janeza Trdine, 19.30
DMPPop koncert. LokalPatriot, 22.00
- Sobota, 23. 11.**
Mi, otroci s postaje Zoo. Gledališka predstava. LokalPatriot, 21.00
- Torek, 26. 11.**
Nell Simon: Zlata fanta. Kulturni center Janeza Trdine, 19.30
- Sreda, 27. 11.**
Vida Žabot: Kako preobraziti jezo. Predavanje. Kulturni center Janeza Trdine, 18.00

- Petek, 29. 11.**
Southern Storm. Metal koncert. LokalPatriot, 22.00
- Sobota, 30. 11. 2002**
MePZ Pomlad. Koncert. Kulturni center Janeza Trdine 19.30
Dalay Ali En. Večer elektronske in hip hop glasbe. LokalPatriot, 21h

Informacije za Park zbira Infotočka Društva novomeških študentov. Oglasite se na Infotočki tudi zaradi ugodnosti dijakov, študentov in članov DNS glede študentskih busov, pravne pomoči, svetovanja pri motnjah hranjenja, prve socialne pomoči, rekreacije, študentskih bonov za prehrano in smučarskih kart.

Društva novomeških študentov,
 Prešernov trg 6
 8000 Novo mesto
 tel: 07 3374 374
 e-mail: infotocka@društvo-dns.si
www.novomesto.info

infoTočka

Iz vseh cevi po glinastem sovragu

Pravijo, da jabolko ne pade daleč od drevesa. OK, drugo vprašanje je, čigava je ženska: ali tistega, na čigar zemlji vegetira in jo tudi zaliva, ali tistega, ki jo potrese? Ampak to s prej omenjenim jabolkom nima nobene zveze. To me je le tako malo, mimogrede zanimalo. Kakor me zanima, ali veste, koliko vrst otrok poznamo? Ne? Samo tri: zakonske, nezakonske in podtaknjenske. Ampak, ja, hotel sem povedati nekaj o svojem prestolonasledniku (zakonskem in seveda ne podtaknjem!), ki ni padel daleč od mene. Ali tako nekako. Namreč, da sem prvoborec '91 (hehehe, kako se to lepo sliši, zdaj, na pozna srednja leta šele razumem prvoborce '41, zakaj so tako dolgo jahali na tej zgodbi), itak že vsi veste. Saj ni, da o tem molčim ali se zadržujem govoriti. Le poslušalcev mi zmanjkuje. Zato venomer znova tako zlorabljam tole rubriko, kjer si lahko dam duška ...

računalniku, a tudi pri njemu gre počasi h koncu. Ker so me že v vrtec poklicali, kako da ga vzgajam, da venomer govori o tem, kako z Damijanom Svabe kokata vsak dan ... In človek ima le nekaj več kot štiri leta!

OK, da bi si ohranil vsaj še trohico obraza, sem se odločil za res ekstremen extreme. Sem prvoborec al' sem prvoborec, sem se vprašal in poklical Marka Pezdircica. Ki je zagnan jager, v prostem času pa ima tudi snemalni studio Metulj. Je član LD Otočec, ki poleg njega šteje še 64 članov, in je nastalo že daljnega leta 1946. In ker imajo svoje strelišče in strelsko ekipo, smo se kar mimogrede dogovorili za sodelovanje. Če je bil včasih jager oborožen pijanc, ki gre po bližnji čez hosto v najbližjo gostilno, so danes stvari drastično drugačne. Lovec, ki v prtlačniku vozila vozi orožje, ima lahko v sapi natanko 0 promilov alkohola, kar pomeni, da tudi

razbojnika. Da jima ata pokaže, kako se stvari streže. Nace je pripeljal Petro, ki je bila baje strupena z zračno (lepo te prosim!) puško in ki se seveda rada vidi v časopisu (dokler se ne bo pojavila kakšno stran naprej, v rubriki Potlač, potem se tudi Nace ne bo smel več družiti z mano), Uroš je pripeljal Hugota, ki je bil že ves napaljen in sem se kar bal, da bo kar z lovsko puško ustrelil par rafalov, spet se je pojavil tudi naš Grdin (ki je zdaj, ko tole berete, že na vojaškem pasulju in je prišel le na predpriprave torej!), pa Mr K. (ki ni pomislil, da bi se lahko komu od nas, ki nas vsakič znova riše v stripu, sprožila puška), pa Bojan in na koncu, čeprav ne zadnji, saj ne boste verjeli, pa je res, sem ga videl na lastne oči, naš Marko D. Ne upam si zapisati priimka, ker bo slovensko vojsko služil civilno, čeprav si je vmes morda že premislil, saj je bil edini, ki je izstrelil še extra serije in na koncu pobral tulce, da si je iz njih naredil obesek za ključke. Tukaj naj samo še omenim, kakšna bantna država smo, ko v slovenski vojski vsak kurac lahko štrajka, hoče domov, noče tega ... Ravno te dni so spet nekaj štrajkali v eni od vojašnic, da so morale mamice po njih prilete. Mislim, a nima od tistih oficirčkov noben nobenga ratlna pr rok??

Ja. Na strelišču so nas pričakali Drago Drobež (041 645 289, če si kdo želi rekreacijsko streljati), Janko Gorenc, Jože Benkič in Janez Ferkolj. Strumni možakarji, v lepih uniformah, z zloščeni puškami. In en majhen pes in še ena gospa, katere ime sem pozabil. Najprej so nam na kratko predstavili zadevo in povedali, kako se moramo obnašati, ker smo pač streljali s pravimi šibrami (imeli smo tudi nekaj sokov in piva, da smo sproti preverjali, če je kdo preluknjaj, najbolj je preverjal naš Hugo, ki ga sumim, da je predvsem zato zadel enega goloba - meril je srednjega), ampak mi smo bili že vsi nestrpni. Ja, ja, ja, saj znamo, dajte puške. A ni šlo tako zlahka, hvalabogu. Strelska ekipa nam je pokazala, kako se strelja in prav lepo jih bilo gledati. Le par golobov je preživelo, so pokali kot za šalo.

Gašper jih je tudi imel, a jih je snel, ker ni bilo muzike. Vprašal sem Draga, kaj je za drevesi, kjer se je končalo strelišče. Ne vem, pa tudi, če je kaj bilo, zdaj ni več, se je pošalil. In zatrdil, da ni nevarnosti. Da imajo v Italiji olimpijsko strelišče kar med stanovanjskimi bloki, šibre pa zadržijo z grobimi kovinskimi mrežami. Svašta. In mi se še pritožujemo, ko sosed privije govejo muziko recimo samo do sredine. Še hvala bogu, da ne strelja ... Pokalico je nameril naš Hugo in kot sem že povedal, od devetih dobro prestrašenih golobov dušo izmeril enemu. Tasrednjemu. Pristopil je vrli urednik in iz prve enega poslal v razbita večna lovišča. Sicer sem ga videl, da na strel sploh ni bil pripravljen in da se mu je puška sprožila po nesreči, a dokazati tega seveda ne morem. Eno zarezno v kopito je napravil, devetkrat pa potem prav konsistentno zgrešil. Skendi jr. je tudi sklatil enega, potem pa od radosti tako skakal, da se je upehal in ostale zgrešil. In se odločil, da bo o civilni vojaščini še razmislil. In je napočil čas, da veterani pokaže, česa se je dolgodnevni vojaščini naučil. Fak. Pravzaprav: FAAAK. Moji golobi so bili tako živahni, pa še v nekakšnem cikcaku so leteli, da sem jih sklatil natančno nobenega. Iiik. Takoj so me razglasili za divjim živalim prijaznega strelca (čeprav medveda v počasnem letu bi pa menda vseeno zadel, je itak večji!), pa da bi bilo bolje, da bi ostal kar neizstreljen naboij, kakor sem naslovil svojo knjigo, ki sem jo napisal v prejšnjem tisočletju ... Zadnji žebelj v krsto mojega samoljubja sta seveda zabili Petra in Monika, ki sta vsaka sklatili po enega. Madona. Pa Moniko sem še v roko sunil, da ja ne bi zadel! Čeprav je morda ravno zaradi tega ... Ne, ni, jasno, nisem kar tako nje oženil ... Na koncu še poltih pogovor med Petro in Nacetom: Petra, a mi kupiš puško? Ne! Petra, a mi kupiš puško? Ne, sem rekla! Petra, pa zakaj mi ne bi kupila puške? Madona, sem rekla ne! Kdo pa nosi hlače v naši familiji? Ja, ti, ampak, če bi mi kupila puško ... In seveda nagradno vprašanje: Koliko od povsem

FOTOGRAFIE: TOMAZ GRDIN

Ja, moj sin Maks se seveda zelo zanima za vojno, v kateri je sodeloval njegov ata. Morda sem celo sam malce kriv, ker mu vedno, ko se vozimo mimo moje nekdanje bojne postojanke, s solzami rodnostnicami v očeh pokažem, kje sem v tistih čudovitih letih sovraga preganjal. V tistih čudovitih časih, ko so mi celo puško v junaške roke dali in za katere sem mislil, da se nikoli več ne bodo ponovili. Namreč, ne da bo vojna, da mi bodo puško dovolili spet malce otpavati! In so se. Oziroma so mi. A pojdemo po vrsti. Če sem hotel, da Maks poje zelenjavno juho (drži se namreč načela, da če je zeleno in če je zdravo, potem zagotovo ni dobro!), sem mu moral pripovedovati o junaških časih, ko smo banane jedli le enkrat dnevno, ananas pa še bolj poredko. In med mojim plastičnim opisovanjem eksplozij, strelav, tankov in tega, kako skoraj golorok ate praktično sam juriša na to zalego, oboroženo do zob, sem mu lahko trikrat dolil, pa sploh opazil ni, da se zdravo prehranjuje. A kakor vsak lonec le toliko časa skače čez jarek, dokler se ne razbije, me seveda nekega žalostnega dne tudi moj sin ni več resno jemal. Malce še lahko blefiram pri mlajšem Gašperju, ki itak misli, da sem se tudi 91. leta tako junaško boril, kakor danes v Wolfensteinu Svabe streljam na

tistih dobrih čokoladnih bonbonov s pijano češnjo ne sme lizati! Naši policisti so glede tega menda zelo strogi. Torej, jagri danes niso več, kar so bili. Danes jim gre le še za obvarovanje naravnega habitata. In tole sem zapisal povsem resno, da ne bo kdo mislil, da se zafrkavam! Imajo pa pri LD Otočec tudi strelsko ekipo, s katero sodelujejo na meddružinskih tekmah po Sloveniji, trenirajo vsako sredo na Pahi, enkrat na leto pa priredijo tekmovanje, ki se ga udeleži 150 strelcev. Govorim seveda o streljanju na glinaste golobe. Ki smo se jih na perje položiti odločili tudi mi. Že ko sem z idejo pritresel v knjigarno, sem bil prepričan, da nas bo šlo le nekaj po službeni dolžnosti, a sem bil seveda presenečen. Ste vedeli, da v vsakem povsem nedolžno izgledajočem umetniku tiči krvoločna zver, željna streljanja?! Prijav je bilo, da sem jih moral diskretno odganjati. A bolj sem jih strašil, bolj so pritiskali. Ko je napočila dogovorjena sreda, se nas je v koloni proti Pahi vilo 11. Razpoloženje je bilo prav veselo, zvililo me je šele, ko sem peljal mimo table, na kateri je pisalo, da moramo voziti previdno, ker je poteka streljanje. Uf. To pa res ni hec, sem pomislil, prvič, kar imamo rubriko Parkextreme. S sabo sem seveda vzel tudi soprogo in oba moja

Pravzaprav golobi niso imeli šans. Ko strelja mojster, izgleda povsem preprosto! In smo prišli na vrsto mi. Pozabil sem omeniti, da je edino pes bil civilizirano za črto streljanja, vsi ostali smo rinili naprej, da bi bolje videli, naj niti ne omenjam Maksa in Gašperja. Monika je nekajkrat povsem znorela. Maks, a ti kaj slišiš? Maks je seveda prvič v življenju upravičeno ni slišal, ker je imel protihrupne slušalke na ušesih.

divjim strelcem je ali bo slovensko vojsko služilo civilno, če ne štejem mene, jagrov, psa, Maksa, Gašperja, žensk in Grdina, ki je poleg mene, jagrov, psa, Maksa, Gašperja in žensk edini tapravi dedec! Prvim petim, ki bodo pravilno odgovorili, plačam kavo v Gogi.

Šini dum dum

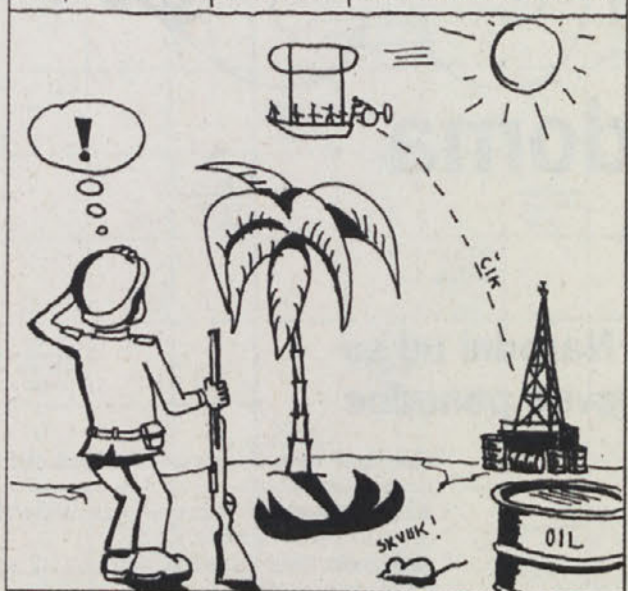

V ČASU, KO SE NAŠI IN VAŠI HPERFENOMENALNI JUNAKI ŠE VRAČAJO V NM, OBČINI PRIPRAVLJAJO PRVI PROTIUDAREC V NIZU. PRESELILI SO SVOJ ŠTAB V ROTOVŽ, KJER JE BIL DOSEDAJ ŠTAB ENOTE V PISARNI LOKALNEGA TROBILA PARK IN PODRUŽNICA - GOGARNA ŽOGA. V TA NAMEN SO ZA HUDE MILIJONE PRENOVILI ROTOVŽ, OBE PISARNI PA NEPRODUŠNO ZABARIKADIRALI. TODA...

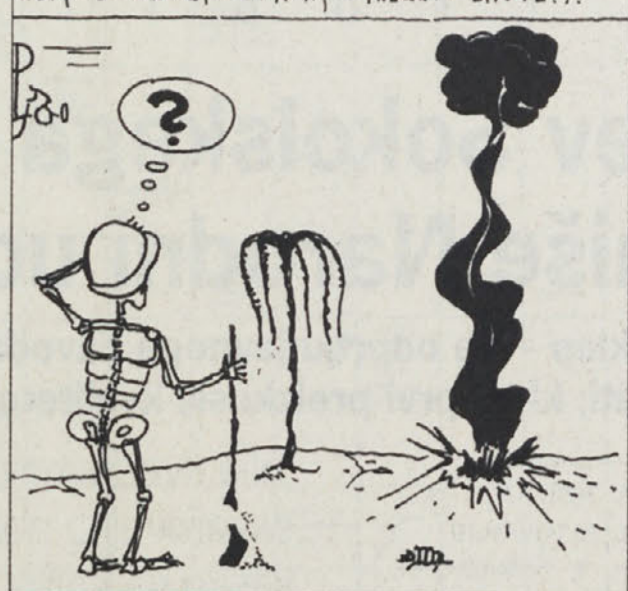
ENOTA **POTILAČ**

2

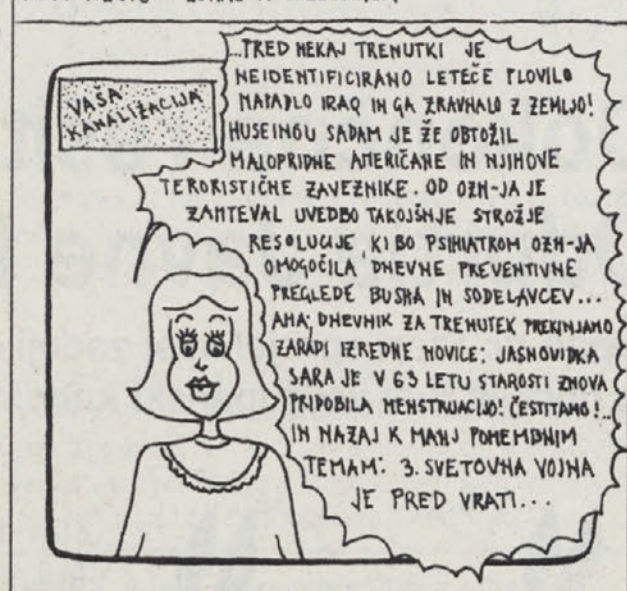
IRAQ: 8.11.2002, 10'33 A.M., TRED TRELETOM ENOTE...

IRAQ: 8.11.2002, 10'34 A.M., TO TRELETU ENOTE...

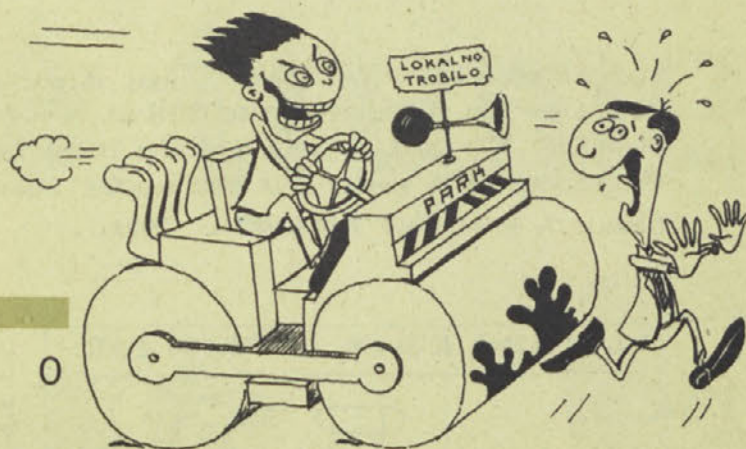
NOVO MESTO - LOKALNA TELEVIZIJA

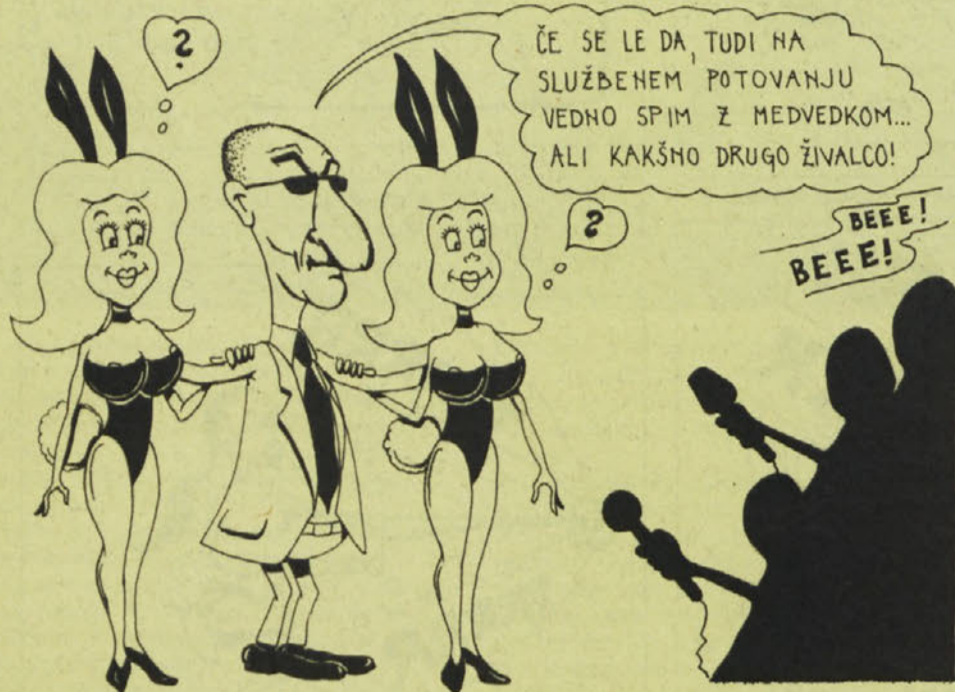
POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Dokončna rešitev Sokolskega doma Odprtje Javne hiše Narodni ud

Župan dr. Stari sprejel svoj zadnji sklep - Na odprtju javnega zavoda Narodni ud so se pojavili tudi vsi županski kandidati, ki so prvi preizkusili kvaliteto javne ponudbe

Po dolgoletnih razpravljanih in nategovanjih v občinskem svetu, polemikami med županom in občinsko upravo se je modro politično vodstvo Novega mesta vendarle odločilo, kaj za vruga storiti z Narodnim domom. Konec oktobra je župan **dr. Stari** na svoji zadnji novinarski konferenci objavil modro odločitev: "V Narodnem domu bom še pred koncem svojega mandata odprl javno hišo."

In res. V soboto, 2. novembra, je župan prerezal trakec pred vrati nekdanjega Narodnega doma. Ob tem je med drugim dejal: "Zahvaljujem se številnim občankam in občanom Novega mesta, ki so s samoprispevkom podprli ta pomemben projekt. Še posebej pomembna je bila podpora Društva Novo mesto, ki se že dolgo bori za revitalizacijo mestnega jedra."

Na otvoritvi so se pojavili tudi vsi županski kandidati, ki so imeli dolžnost prvi preveriti kvaliteto uslug novega Javnega zavoda Narodni ud. Na ilustraciji vidimo enega izmed zadovoljnih županskih kandidatov takoj po opravljeni zahtevni in odgovorni dolžnosti v prenovljenih sobanah Narodnega uda.

Predsednik DNSJ-a predstavil novi veliki projekt Organizacije

Društvo novomeških študentov je po kadrovske prenovi napovedalo tudi vsebinsko prenavo. Ekskluzivno za Potlač je novosti pojasnjeval predsednik **g. Kapo**: "Seveda bomo ohranili Cvičkarjovo in vse tiste projekte, s katerimi sem se sam ukvarjal v minulih letih. Soglasno podporo pa sem pri članih upravnega odbora dobil za prestrukturiranje Gogarne Žoga. Na Glavnem trgu bomo ukiniteli založniško in knjigarniško dejavnost. Seveda pa ne bomo nikogar vrgli na cesto. Zaposlenim bomo omogočili novo kariero, in sicer bomo ustanovili profesionalno bodibildersko skupino, ki bo za okras tržno bolj zanimivim projektom."

Tilia uvedla novo zavarovalno polico: kasko na volilni fiasko

Novi direktor Tilie in nesojeni kandidat ljudstva za županski stolček **g. Dolfe Telezupan** je na spletnih straneh svoje zavarovalnice predstavil nove možnosti pri individualnih življenjskih zavarovanjih. Ponudba je sicer omejena na županske kandidate in številne liste ter politične stranke, ki sodelujejo na letošnjih predsedniških, županskih in lokalnih volitvah. Polica se imenuje "Kasko na volilni fiasko". Po neuradnih informacijah blizu vodstva Tilie so premijo vplačali že prav vsi županski kandidati, pa tudi večje stranke LDS, ZLSD, NSi, SLS pa tudi Lista za Dolenjsko.

Vic tedna: Lekcija iz matematike

Profesor matematike pošlje svoji ženi faks. Na njem piše: Draga žena: "Moraš se zavedati, da si sedaj stara 54 let in da imam jaz sedaj določene potrebe, ki jih ti ne moreš več zadovoljiti. Kljub temu sem s tabo kot z ženo zadovoljen, in srčno upam, da te ne bom prizadel z dejstvom, da bom, ko boš ti to pismo prejela, v hotelu Slon z mojo 18-letno asistentko. Vrnil se bom do polnoči. Tvoj mož."

Ko je profesor prišel v hotel, ga je na recepciji čakalo faksirano pismo. Na njem je pisalo: "Dragi mož. Tudi ti si star 54 let in jaz bom, ko boš ti to pismo prejel, v hotelu Lev z mojim 18-letnim čistilcem bazenov. Z vsem znanjem matematike, ki ga imaš, ti ne bo težko oceniti dejstva, da gre 18 v 54 večkrat kot gre 54 v 18. Ne čakaj me pokonci. Tvoja žena."

Vic tedna 2: fuzbalerski

Steffen Freund: "Nikoli ne bom pozabil, ko mi je trener rekel: 'Pridi, Steffen, in se sleci. Zdaj gre zares!'"
Bernd Krauss, nemški trener Mallorce: "Mogoče je skrivnost našega uspeha v tem, da me moji igralci ne razumejo."

Olaf Thon: "Ne dovolimo, da bi nas kdo vrgel iz tira, in tega tudi ne priznamo!"
John Toshack: "V ponedeljek si prisežem, da bom na naslednji tekmi zamenjal deset igralcev. V torek je še vedno spornih osem igralcev, v četrtek pa le še štirje. Ko se zbudim v soboto, pa ugotovim, da bom moral tekmo začeti z istimi enajstimi 'usraneti', ki so igrali že prejšnji teden."

Mario Basler: "To sem mu povedal tudi verbalno."
Udo Lattek: "Igrali so taktično zelo dobro, čeprav brez taktike."

Olaf Thon: "Mi igramo postavitev mož proti možu in jaz igram proti možu."

Juergen Wegmann: "Najprej nas je zapustila sreča, potem pa je prišla še smola."

Aleksander Ristić: "Ko enkrat zaostajaš z 0:2, ne moreš več igrati neodločeno 1:1."

Manfred Krafft: "Moje moštvo se je petnajstkrat ali šestnajstkrat ujelo v offside zanko. Pa ravno to smo vadili ves teden."

Andreas Moeller: "Po 'feelingu' sem imel dober občutek."

Nagradna igra za vse bralce Potlača!

Kot je znano, v Novem mestu že vse od osamosvojitve vladajo sile kontinuitete. Naš vodilni paparaci **Sizigoj** se je infiltriral v samo leglo teh temnih sil (sedež občinske volilne komisije) in posnel gornjo fotografijo. Vprašanje za vse bralce Potlača pa se glasi: Kdo stoji v ozadju sil kontinuitete?

- a) Mirko
- b) Slavko
- c) Mirko i Slavko
- d) Mirko i Slavko Gogič
- e) Mirko i Slavko Parkič
- f) Nihče od zgornjih, ampak Mirko i Slavko Gogič Parkič

Odgovore pošljite na imejl potlac@potlac.com.

V naslednji številki preberite: Zakaj je (bo) **Franci Kocina** zmagal na volitvah za župana

POTLAČ

Naroči se na Park, da boš lahko bral Potlač!?

pecaanje 2

Potlač, lokalno trobilo

Direktor: Dr. Novšek

Ureja Urad za raziskovanje rudnin in izgubljanje časa: Jebul in Big Fak (suspendiran)

Oddelek za ideološko indoktrinacijo in fizični razvoj: razpuščen

Specialna enota: Šizi (poveljnik), Metadoni (v.d. fizični), Bacek in Kečap Tomasso (topovska hrana)

Tajnik: Nacek Pacek

Glavni štab: Rotovž

email: potlac@drustvo-dns.si

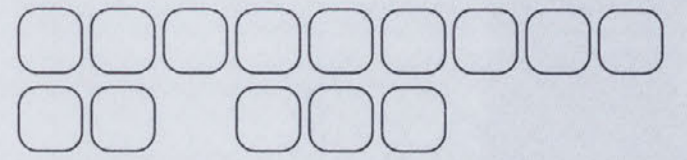

park:nagradna križanka

SESTAVIL TOMAŽ KONČIJA	BOLEZENSKO STANJE	POSODA ZA HRANJENJE RELIKVIJ	IME PIS. TAVČARJA	PRIPADNIK GERM. PLEMENA	KUPČEK ZEMLJE	DUŠA	ZOLAJEV ROMAN	JUNIOR	MITOL. SODNIK V HADU	ABRAHAMOV SIN	NOVO MESTO	OLUŠČENA JEČMENOVA ZRNA	ŠP. FILOZOF (... Y GASSET)	M. NA HOŠUJU (SPORAZUM)	park
GESLO															GR. KOŠARKARSK I KLUB
DE LACLOSOV ROMAN															
BELJAK, KI TRUVU DAJE PROŽNOST								FORDOV AVTO NOVOZEL. DOMORODEC			NERODA OSLOV GLAS				
PESNIK UJEVIČ				VERSKI POGL. ŠITOV PESTNER					LIHAJATI IZ LONCA Z. IME (SL. JASNA)						
ZAČETNICI MINISTRA KOPAČA		DELOVA PRILOGA PREDMET ZA IGRO					ATLETSKI KLUB TRIMESTNO ŠTEVILO			STOOKI VELIKAN IZKORIŠČE- VALEC					
MADONNINA FILMSKA VLOGA						SOLISTIČNI NASTOP SPREMLJ. DIONIZA					2. IN 1. VOKAL PROBLEM DAVKARJE		ENKE, CVERI	IME DŽEZISTA BULLOCKA	
park	GRUDEN AVANTGARD. GIBANJE				DEL DUBROVNIKA DAMIR								6. IN 9. ČRKA MUŠLIM. MOŠ. IME		
DARILO				TAO (IZG.) RUJKA				PREBIVALCI RETI ZIMSKO OBLAČILO							
NAJVŠJA GORA TURČIJE							KRAMA AKO					HITER TEK MISTER			
MEDMETA ("URNO NA KONJČA")								KRATKA UJMA							
ALBUM ZASEDBE STEELY DAN				UJEDA				ČRNSKA ČETRT V NEW YORKU							

Rešitev:

02

park:kupon

Pravilno rešitev oziroma geslo pošljite **do 21. novembra** na dopisnici na naslov **Park, Prešernov trg 8, Novo mesto**. Med možgančke s pravilnimi rešitvami bomo razdelili knjižne in glasbene nagrade, ki jih podarja Založba Goga.

Pravilna rešitev iz prejšnje številke je "Gogini poletni vrtovi". Nagrajenci pa so: **Nada Štaudohar, Marijan Šinigoj** in **Katja Zupančič**, vsi iz Novega mesta. Za nagrado bodo lahko izbrali med knjižnimi in glasbenimi novostmi, ki jih je pred kratkim izdala Založba Goga. Čestitamo!

POMOČ: **AJA** - znamenita plošča ameriške skupine **Steely dan**; **JOSE ORTEGA Y GASSET** - španski esejist in filozof (1883 - 1955); **HIRAM BULLOCK** - sodobni ameriški džezovski kitarist

Knjigarna Goga

Glavni trg 6
8000 Novo mesto
tel. (07) 393 0 802
knjigarna@zalozba-goga.si

Delovni čas
pon - pet: od 9h - 19h
sob: 9h do 13h

Čviček
DRUŽINE ZAJC

"Minister za zdravje opozarja: Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!"

Naroči se na park!

Naročniška ugodja:
dostava na dom
10% popust za fizične osebe
20% popust za dijake in študente

Cena Parka v prosti prodaji je 450 sit.
Naročnina se plačuje za obdobje od naročila
do konca tekočega letnika (julij 2003).
Prekinitev naročila je možna s pisnim
preklicem in sicer 10 dni pred koncem
naročniškega obdobja. (1. julij 2003).

Naročilnico pošljite na naslov **Park,**
Prešernov trg 8, Novo mesto ali po emailu s
potrebnimi podatki na park@park-on.net.
Tel: 07 393 08 12, fax: 07 393 08 00.

Naročam revijo Park do preklica.

Ime in priimek

Podjetje

Naslov ali sedež

Pošta in kraj

E-pošta

Telefon

Davčna številka

(za davčne zavezance)